

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Levanger kommune

Arkivsak: 25/18
Møtedato/tid: 21.01.2025 kl. 09:00
Møtested: Møterom 1045 Rådhuset

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Ragnhild Torsdatter Grønvold på telefon 936 30 946, eller e-post: ragnhild.gronvold@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 14.01.2025

Olav Dehli (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Ragnhild Torsdatter Grønvold
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/25	Kommunedirektørens tilbakemelding - forvaltningsrevisjon internkontroll
02/25	Kommunedirektørens orientering - økonomisk bærekraft
03/25	Behandling av forslag til prosjektplan - forvaltningsrevisjon økonomisk bærekraft
04/25	Behandling av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - Levanger Arena KF og Levanger Camping drift AS
05/25	Behandling av årsmelding for 2024
06/25	Opplæring av kontrollutvalget
07/25	Innspill til kontrollarbeidet
08/25	Referatsaker
09/25	Godkjenning av protokoll

Kommunedirektørens tilbakemelding - forvaltningsrevisjon internkontroll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

21.01.2025

Saknr

01/25

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 22/97 - 10

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til orientering.
2. Kontrollutvalget ber om en ny, skriftlig redegjørelse om kommunedirektørens oppfølging av kommunestyrets vedtak om internkontroll innen 18. februar 2025.
3. Kommunedirektøren møter i kontrollutvalgets møte 11. mars 2025 for en muntlig orientering.

Utrykt vedlegg

[Rapport - Internkontroll](#)

Kommunedirektørens notat 2. januar 2025 – vedlagt sak 2/25

Saksopplysninger

Saken gjelder kommunedirektørens oppfølging av en forvaltningsrevisjon med tema internkontroll. Kommunedirektøren har etter sekretariatets vurdering ikke svart tilfredsstillende på kommunestyrets vedtak.

Hovedfunn i rapporten

Revisor konkluderer med at kommunen i hovedsak svarer ut de krav som er til internkontrollsystem på overordnet nivå, men anses å være under oppbygging. Systemet brukes i varierende grad i organisasjonen. Revisor peker bl.a. på manglende risikovurdering av hovedprosessene i organisasjonen, og at dette ikke er i samsvar med kravene kommuneloven § 25-1 c).

Kommunestyrets vedtak

Kommunestyret behandlet saken i sak 29/24 den 19. juni 2024. Vedtaket, med tillegg av punkt 5, var i hovedsak sammenfallende med kontrollutvalgets innstilling:

- "1. Kommunedirektøren setter av nok tid i ledergruppa til å tydeliggjøre, bygge og implementere rammene for internkontrollsystemet.
2. Kommunedirektøren fortsetter implementeringen av internkontrollsystemet. I dette ligger det at;
- Rutineverket (kvalitetssystemet) må bygges ut, og benyttes av hele organisasjonen.
 - Risikovurderinger av hovedprosessene skal utarbeides, og settes i system.
3. Kommunalsjefenes myndighet tydeliggjøres, fortrinnsvis gjennom tydelig delegering fra kommunedirektøren.
4. Kommunedirektøren gir tilbakemelding til kontrollutvalget innen 1. november 2024.
5. Rapporten fra kommunerevisjonen oversendes til arbeidsgruppa som ser på økonomi- og delegasjonsreglementet til Levanger kommune, og anbefalingene fra kommunerevisjonen tas med i arbeidet med forslaget til nytt delegasjonsreglement som skal utarbeides og behandles i kommunestyret høsten 2024"

Kommunedirektørens notat

Vedlagt denne saken ligger et notat fra kommunedirektøren om hvordan kommunedirektøren bruker finansielle måltall for å styre økonomien. Notatet er egentlig vedlegg til sak 2/25. Kommunedirektøren mener det gjelder som svar også i denne saken.

Sekretariatet gjengir fra kommunedirektørens notat det som anses som mest relevant sammenlignet med vedtaket til forvaltningsrevisjonen om internkontroll:

- "De siste to årene er det jobbet målrettet med å få hele organisasjonen til å forstå at effektiv ressursutnyttelse forutsetter en helhetlig ressursforvaltning på tvers av «siloene» i organisasjonen. Kommunedirektøren registrerer at vi i løpet av de siste to årene har fått en positiv utvikling her, og i det videre vil vi ha fortløpende fokus på dette, siden vi fortsatt har forbedringspotensial her.
- Nytt økonomireglement gjeldende fra 01.01.2025 ble vedtatt av kommunestyret i møte 4. desember 2024. Reglementet legger opp til en hyppigere rapportering enn tidligere med månedlige rapporter til formannskap med fokus på økonomi og sykefravær. I tillegg endres frekvensen på rapportering til kommunestyret når det nå innføres delårsrapporter pr. 31. mars, 31. mai og 31. august. Tidligere ble det rapportert pr. tertial.
- Investeringsreglement gjeldende fra 01.01.25 er vedtatt av kommunestyret 18. desember 2024. Dette er et nytt reglement som erstatter et tidligere punkt i kommunens økonomireglement. Reglementet stiller tydelige krav til utredninger, beslutningspunkter og krav til dokumentasjon i forhold til prosjektets fremdrift, risiko, økonomi, gevinstrealisering, organisering og konsekvenser for tjenestene. Dette skal bidra til bedre beslutningsgrunnlag og styring av prosjekter. Det skal legges stor vekt på beslutninger og vurderinger i tidlig fase, og at helhetlige konsekvensvurderinger settes i system. Det gir økt sikkerhet for kvalitet i prosjektstyring samt vil forenkle og klargjøre rapportering og styring. Formålet er å legge til rette for at prosjektene er tilstrekkelig utredet og at beslutningstakerne har nødvendig informasjon når de skal fatte beslutninger om kommunale investeringer.
- På nyåret 2025 vil kommunedirektøren utarbeide en risiko og sårbarhetsanalyse (ROS) med tanke på å kartlegge områder i vedtatt budsjett hvor risikoen for avvik er størst. Dette for å kunne identifisere tiltak som kan bidra til å redusere de identifiserte risikoer så bra som mulig.

Ovennevnte kommer i tillegg til de områdene hvor internkontrollen er styrket gjennom det seneste året:

- Nytt delegeringsreglement vedtatt 18.12.24
- Innføring av nye rutiner m/digital dokumentasjon knyttet til lønnsområdet
- Innføring av sjekklister gjennom verktøyet Framsikt
- Innføring av løpende personalrapportering (årsverk, likestilling og sykefravær) gjennom verktøyet Framsikt
- Fortløpende standardisering av ulike overordnede virksomhetsprosesser. Her kan for eksempel nevnes: innkjøp av arbeidstøy, reglement for kjøp og bruk av arbeidstelefon, standardisering av «ansattreisen», dvs. standardisering av alle prosesser fra utlysning av stillinger til avslutning av arbeidsforhold."

Kommunedirektøren deltar i kontrollutvalgets møte.

Konseks vurdering og konklusjon

Som det framgår av kommunedirektørens notat, så er notatet svar på kontrollutvalgets bestilling om en orientering om økonomistyring. Notatet handler i det alt vesentlige om dette.

Når det gjelder kommunedirektørens tilbakemelding på kommunestyrets vedtak om internkontroll, så kan ikke sekretariatet se at dette svares tydelig ut i nevnte notat. Det står ikke noe om kommunedirektørens bruk av mer tid i ledergruppa for å tydeliggjøre, bygge og implementere rammene for internkontrollsystemet. Sekretariatet kan heller ikke se at notatet omtaler utbygging og bruk av kvalitetssystemet Compilo i kommunen. I notatet står det at det skal utarbeides en risiko- og sårbarhetsanalyse for områder i vedtatt budsjett hvor risikoen for avvik er størst. Følgelig gjelder dette økonomistyringen. I kommunestyrets vedtak er det

sagt at det må utarbeides risikovurderinger av hovedprosessene, som settes i system. Sekretariatet kan ikke se at dette er svart ut i notatet.

Sekretariatet anser at notatet datert 2. januar 2025 ikke gir en god nok tilbakemelding til kontrollutvalget om hva kommunedirektøren har gjort for å følge opp kommunestyrets vedtak om forbedring av internkontrollen.

Sekretariatet mener derfor kommunedirektøren må gi en ny, skriftlig tilbakemelding, med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak om internkontroll. Denne gis skriftlig til sekretariatet innen 18. februar, med muntlig redegjørelse i kontrollutvalgets møte 11. mars 2025.

Kommunedirektørens orientering - økonomisk bærekraft

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

21.01.2025

Saknr

02/25

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 24/578 - 6

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Orientering til kontrollutvalget om kommunens økonomiske måltall og styring.PDF

Saksopplysninger

Bakgrunn

I forbindelse med kontrollutvalgets bestilling av forvaltningsrevisjon av økonomisk bærekraft i sak 52/24, bestilte kontrollutvalget en orientering fra kommunedirektøren selv i sak 54/24:

“2. Utvalget bestiller en orientering fra kommunedirektøren selv den 21. januar 2025 om - hvordan bruker kommunedirektøren finansielle måltall for å styre økonomien, jf avsnittet om økonomisk bærekraft i ROVen. Det bes om en skriftlig redegjørelse til sekretariatet innen 2. januar 2025, i tillegg til orienteringen i møtet 21.januar 2025.”

Sekretariatet mottok kommunedirektørens notat den 2. januar 2025.

I kommuneloven § 14-1 kreves det at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid. Kommunestyret skal bl.a. vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi.

Oppsummering av kommunedirektørens notat:

"Økonomiske måltall

Kommunens økonomiske måltall ble vedtatt i kommunestyrets sak 86/19:

- Netto driftsresultat: Minimum 1,5 % av driftsinntektene.
- Disposisjonsfond + mindreforbruk: Minimum 7 % av driftsinntektene.
- Langsiktig lånegjeld: Maksimum 150 % av driftsinntektene.

Utfordringer og avvik

Kommunen har hatt utfordringer med å oppnå disse måltallene, til tross for at de har vært utgangspunktet for budsjettprosessen. Det har vært betydelige avvik fra vedtatt budsjett og regnskapsmessig resultat, både positivt og negativt.

Økonomiske resultater (2019-2023)

- Netto driftsresultat har variert fra -1,56 % i 2020 til 2,48 % i 2022.
- Disposisjonsfond har variert fra 1,50 % i 2020 til 5,19 % i 2022.
- Gjeldsgrad har ligget mellom 150 % og 159,3 %.

Påvirkende faktorer

Flere faktorer har påvirket økonomistyringen:

- Store svingninger i skatteinntekter.
- Økt bosetting av flyktninger, spesielt fra Ukraina.
- Økende tjenestebehov innen helse og velferd.
- Demografiske endringer med flere eldre og økt behov for tjenester blant yngre.
- Økende renteutgifter og usikkerhet knyttet til likviditet.

- Koronapandemien og dens økonomiske konsekvenser.
- Tiltak og fremtidige planer
1. **Hyppigere rapportering og oppfølging:**
 - a. **Økonomireglement:** Fra 01.01.2025 er det innført et nytt økonomireglement som krever månedlige rapporter til formannskapet med fokus på økonomi og sykefravær. Dette skal gi bedre oversikt og kontroll over økonomien.
 - b. **Delårsrapporter:** Rapportering til kommunestyret vil nå skje pr. 31. mars, 31. mai og 31. august, i stedet for tidligere tertialrapportering. Dette gir hyppigere oppdateringer og mulighet for raskere tiltak ved avvik.
 2. **Investeringsreglement:**
 - a. Vedtatt 18. desember 2024, dette reglementet stiller tydelige krav til utredninger, beslutningspunkter og dokumentasjon for prosjekter. Det skal sikre bedre beslutningsgrunnlag og styring av prosjekter, med fokus på tidligfase vurderinger og helhetlige konsekvensvurderinger.
 3. **Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS):**
 - a. På nyåret 2025 vil kommunedirektøren utarbeide en ROS-analyse for å kartlegge risikoområder i vedtatt budsjett. Dette skal bidra til å identifisere tiltak som kan redusere risikoene.
 4. **Oppfølging av innsparingstiltak:**
 - a. Kommunedirektøren vil avholde møter med hver enkelt enhet for å følge opp økonomistatus og vedtatte tiltak. Dette inkluderer møter før og etter sommerferien for å sikre kontinuerlig oppfølging og justering av tiltak.
 5. **Revurdering av planlagt aktivitet:**
 - a. På grunn av uforutsigbarhet i kommunal tjenesteytelse, vil kommunen i større grad vurdere reduksjoner i enkelte tjenesteområder for å kompensere for økninger i andre områder. Dette er nødvendig for å opprettholde balanse i økonomien.
 6. **Helhetlig ressursforvaltning:**
 - a. Kommunen har jobbet målrettet med å få hele organisasjonen til å forstå viktigheten av effektiv ressursutnyttelse på tvers av avdelinger. Dette arbeidet vil fortsette for å forbedre ressursforvaltningen ytterligere.
 7. **Internkontroll og standardisering:**
 - a. Flere tiltak er innført for å styrke internkontrollen, inkludert nytt delegeringsreglement, digitale rutiner for lønnsområdet, sjekklister gjennom verktøyet Framsikt, og løpende personalrapportering. Standardisering av virksomhetsprosesser, som innkjøp av arbeidstøy og reglement for bruk av arbeidstelefon, er også implementert.

Disse tiltakene er ment å forbedre økonomistyringen og sikre at kommunen kan møte sine økonomiske utfordringer på en mer effektiv måte.

Konklusjon

Levanger kommunes økonomiske situasjon er utfordrende, og de vedtatte måltallene er ikke oppnådd på kort sikt. Kommunestyret må gjøre nødvendige grep for å bringe balanse i økonomien. Kommunedirektøren vil fortsette arbeidet med internkontroll og utarbeidelse av rutiner for å møte de økonomiske utfordringene."

Konseks vurdering og konklusjon

Sekretariatet anser at orienteringen gir en god redegjørelse for kommunens utfordringer på det økonomiske området og at det viser at det er lagt opp til tiltak som kan bidra til å bedre økonomistyringen. Redegjørelsen kan derfor tas til orientering, etter Konseks syn. Saken legges likevel fram uten forslag til vedtak, da kommunedirektøren selv kommer i møtet og kan redegjøre ytterligere for saken. Det er så opp til utvalget om en er tilfreds med redegjørelsen.



Dato: 02.01.2025

Notat

Orientering til kontrollutvalget om kommunens økonomiske måltall og styring

I forbindelse med behandlingen av sak 52/24, bestilling av forvaltningsrevisjon om økonomisk bærekraft, kom det fram at kontrollutvalget ønsker kommunedirektørens redegjørelse for hvordan kommunedirektøren bruker finansielle mål for å styre økonomien.

Dette vedtaket ble fattet i sak 54/24, den 12. november 2024:

«2. Utvalget bestiller en orientering fra kommunedirektøren selv den 21. januar 2025 om -hvordan bruker kommunedirektøren finansielle måltall for å styre økonomien, jf avsnittet om økonomisk bærekraft i ROVen. Det bes om en skriftlig redegjørelse til sekretariatet innen 2. januar 2025, i tillegg til orienteringen i møtet 21.januar 2025.»

Levanger kommunes økonomiske måltall ble vedtatt av kommunestyret i sak 86/19, og er som følger:

- Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene skal være på minimum 1,5 %
- Disposisjonsfond + mindreforbruk i prosent av driftsinntektene skal være på minimum 7 %
- Langsiktig lånegjeld i prosent av driftsinntektene skal ikke overstige 150 %

Kommuneloven inneholder en generalbestemmelse som slår fast at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Det nevnes nøye prioriteringer, jevnlig oppfølging av budsjett, egenfinansiering av investeringer, planmessig vedlikehold av eiendom og håndtering av risiko som noen stikkord for god langsiktig økonomiforvaltning. Kommuneloven inneholder også en lovfestet plikt til å benytte finansielle måltall som verktøy for langsiktig styring av kommunens økonomi. Loven inneholder likevel ikke noen klare føringer til hvilke måltall som kan være aktuelle. Kommunen må selv definere gode og relevante måltall, som videre kan bidra til å synliggjøre økonomiske prioriteringer på en enkel og lettfattelig måte.

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene

Netto driftsresultat viser hva kommunen sitter igjen med av løpende inntekter etter at løpende utgifter er trukket fra. I tillegg til inntekter og utgifter knyttet til den ordinære driften, inngår også finansinntekter- og utgifter. Netto driftsresultat kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og gir dermed en indikasjon på kommunens økonomiske handlefrihet.

Disposisjonsfond + mindreforbruk i prosent av driftsinntektene

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk er bunnlinjen i kommuneregnskapet. Den består av årets netto driftsresultat tillagt årets bruk av fond, fratrukket årets avsetninger til fond og årets overføring av driftsinntekter til investeringsbudsjettet. Mindreforbruk avsettes i dag automatisk til disposisjonsfond, mens et merforbruk automatisk dekkes av disposisjonsfond om det er tilstrekkelig med midler på fondet.

Langsiktig gjeld i % av driftsinntektene

Langsiktig gjeld (fratrukket pensjonsforpliktelser) er gjeld som er tatt opp til investeringer etter bestemmelsene i Kommuneloven. Indikatoren gir uttrykk for kommunens utestående, brutto låneopptak.

Måltallene ble innført fra og med regnskapsåret 2020, og har siden den gang vært anvendt under budsjett-/økonomiplanprosessen som et mål, samt rapportert på ved avleggelse av regnskap og årsberetning.

Det viser seg at man verken i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan eller i budsjett og økonomiplan, vedtatt av kommunestyret, har klart å innrette seg etter de ovennevnte måltallene. Dette til tross for at man til enhver tid har tatt måltallene som utgangspunkt ved planlegging av budsjettprosessen. I budsjettarbeidet har man dermed tatt utgangspunkt i at måltallene er ønsket oppnådd i løpet av den til enhver tid gjeldende økonomiplanperioden. Heller ikke dette har vi klart å oppnå. Det viser seg også at det til dels er betydelige avvik fra vedtatt budsjett og regnskapsmessig resultat på slutten av driftsåret, både i positiv og negativ retning.

Levanger kommune har bare unntaksvis kunnet vise til bedre tall enn de vedtatte målene. Utviklingen i måltallene har vært slik siden 2019:

	2019	2020	2021	2022	2023
Netto driftsresultat	-0,80 %	-1,56 %	2,35 %	2,48 %	- 1,45 %
Disposisjonsfond	5,00 %	1,50 %	3,37 %	5,19 %	3,25 %
Gjeldsgrad	159,3 %	155,7 %	153,4 %	150,0 %	155,8 %

Kommuneøkonomien har de senere årene vært preget av stor usikkerhet, både lokalt og nasjonalt. Denne usikkerheten har bidratt til at økonomistyringen har vært krevende da uforutsette hendelser i stør grad har satt sitt preg på resultatet, her kan nevnes:

- Store svingninger i skatteinntekter, 2021 og 2022 var gode skatteår med en uforutsett vekst i skatteinntegangen på høsthalvåret, mens vi i 2024 forventer vi svikt i skatteinntektene på nasjonalt nivå
- Flyktingsituasjonen med en voldsom økning i bosetting av flyktninger (spesielt fra Ukraina) fra 2022 frem til i dag har bidratt til stort press på kommunale tjenester spesielt innen barnevern, grunnskole, NAV, boligforvaltning og innvandrertjenesten.
- Kommunen opplever en stor vekst i tjenestebehovet innen flere områder innen helse/velferd, spesielt knyttet til ressurskrevende tjenester og BPA-ordningen.
- Tjenestebehovet hos innbyggere under 67 år ser ut til å vokse, samtidig som at antall eldre innbyggere over 67 år vokser også. Så selv om de eldre holder seg friske lengre, utgjør dette i sum likevel en betydelig økning av tjenestebehov. Brukerbehovene er gjerne også mer sammensatt, og dermed mer ressurskrevende å følge opp. KOSTRA-statistikken for 2023 viser at andelen brukere av hjemmetjenester som er under 67 år ligger på 52,4 %, en økning fra 49,4 % i 2022. Sammenlignet med våre nabokommuner ligger vi noe høyere enn Verdal og Steinkjer, men lavere enn Stjørdal – dette har sannsynligvis noe med den enkelte kommunes demografiske situasjon å gjøre. Vi kan heller ikke utelukke at vår rolle som vertskommune for et lokalt sykehus påvirker behovsprofilen.
- Et økende ressursbehov blant våre innbyggere i aldersgruppen under 67 år harmonerer ikke med ressurstilgangen til denne gruppen gjennom inntektssystemet. Innbyggere i aldersgruppen 25-66 år er i utgangspunktet lite ressurskrevende og gir derfor lav uttelling i inntektssystemet, noe som kan se ut som er i endring med tanke på at stadig større del av våre ressurser må brukes på denne aldersgruppen.
- Demografiske endringer hvor et synkende barnetall innen barnehage og skole bør bidra til frigjøring av midler til helse/velferd, lar seg ikke gjennomføre med bakgrunn i vedtatte normtall (nasjonalt) og tjenestestruktur i egen kommune.

- Et raskt stigende rentenivå hvor kommunes renteutgifter har steget langt raskere enn hva som var antatt, fra 33,2 mill. kroner i 2021 til antatt 163 mill. kroner i 2024 – en økning på nesten 130 mill. kroner på 3 år.
- Stor usikkerhet knyttet til kommunens likviditet, noe som i all vesentlighet har vært knyttet til økte pensjonsutgifter (pensjonskostnadene har vært relativt stabile, mens utgiftene har økt vesentlig (bl.a. økte amortisert premieavvik i 2023 på 95 mill. kroner + arbeidsgiveravgift)
- Korona – pandemien i årene 2020 – 2022 hadde stor innvirkning på kommuneøkonomien, både positivt og negativt. Regjeringen innførte gode kompensasjonsordninger for kommunene, men situasjonen var svært uoversiktlig og uforutsigbar ettersom kompensasjonene i stor grad ble gjennomført lang tid etter at kommunen hadde pådratt seg merkostnader.

Ovenstående viser at kommuneøkonomien i Levanger kommune over tid ikke har vært bærekraftig, og at dette utfordringsbildet har forsterket seg ytterligere gjennom de økte utfordringene som er beskrevet. Ved utforming av kommunens økonomiske måltall, har man i for liten grad tatt hensyn til hva som er realistisk å oppnå. Det skal heller ikke underkommuniseres at økonomistyringen i et historisk perspektiv har vært for svak og at man har hatt en for høy investeringstakt, uten at man i stor nok grad har tatt hensyn til kommunens økonomiske bæreevne, og dermed også kommunens økonomiske måltall.

Oppsummert kan man si at man ikke har klart å nå kommunens økonomiske måltall på grunn av følgende:

- En krevende tid hvor tjenestebehovet øker, blant annet på grunn av betydelige demografiendringer og økt kompleksitet av tjenestebehov
- Økonomistyringen har i for stor grad blitt lagt opp til et eksisterende driftsnivå, uten at man har jobbet målrettet nok med for eksempel strukturelle tilpasninger av kommunens tjenester
- Investeringsnivået har vært for høyt over tid, og det er til dels gjort investeringer som legger opp til en desentralisert tjenestestruktur som er vanskelig å gjøre noe med som følge av at man er bundet opp i kommunale formålsbygg som ligger spredt utover kommunen

Også i forbindelse med behandlingen av budsjett og økonomiplan for perioden 2025 – 2028, har man ikke klart å nå kommunens økonomiske måltall. I forbindelse med behandlingen av mandat for kommunens gevinstrealiseringsprogram, ble det i februar 2024 vedtatt at disposisjonsfondet skal ligge på 200 millioner kroner innen utgangen av 2027. Dette er ikke fulgt opp gjennom vedtak i siste budsjett/økonomiplan. I [notat til kommunestyret 25.11.24](#) orienterte kommunedirektøren kommunestyret om behov for justering av det økonomiske målbildet. Dette ble gjort med bakgrunn i endrede økonomiske forutsetninger. Her tok kommunedirektøren også utgangspunkt i de vedtatte økonomiske måltall for kommunen. Kommunestyret har gjennom sitt budsjettvedtak i desember 2024 senket dette målbildet ytterligere. Risikoen for at vi ikke klarer å styre etter kommunens egne økonomiske måltall er, gjennom dette budsjettvedtaket, dermed økt ytterligere.

Dette, kombinert med at det regnskapsmessige overforbruket i 2024 medfører at vi tømmer det som er igjen av kommunens disposisjonsfond, gjør det overveiende sannsynlig at Levanger kommune vil havne på Robek-liste i løpet av to år.

Kommunedirektøren registrerer imidlertid at det både på administrativt og politisk nivå er en økt forståelse av alvoret i kommunens økonomiske situasjon. Her viser kommunedirektøren til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan for perioden 2025-2028, som legger opp til en total innsparing i drift på om lag 58 millioner kroner. Videre vises det til vedtatt budsjett for samme perioden som pålegger kommunedirektøren å ta ned på drifta ytterligere 13 millioner kroner. Budsjettet er vedtatt med et positivt netto driftsresultat på kr. 17 millioner kroner. Selv om dette ligger et godt stykke unna kommunens måltall for netto driftsresultat, er dette likevel bedre enn de to forutgående år, hvor det ble lagt opp til bruk av kommunens disposisjonsfond for å kunne balansere budsjett og økonomiplan.

Kommunestyret viser dermed vilje til å ta drastiske grep i drifta for å kunne redusere det økonomiske utfordringsbildet. Det må likevel nevnes at kommunestyret ikke er villig til å ta strukturmessige grep innen

grunnskolesektor, og man har heller ikke tatt ut det inntekspotensial som ligger i en økning av promillesatsen for eiendomsskatt. Det må også nevnes at det ytterligere innsparingskravet på 13 millioner kroner er uspesifisert – man har valgt å ta ut gevinsten før selve innsparingstiltakene er identifisert. Dette øker risikoen for budsjettavvik betydelig, siden dette i praksis medfører at man i 2025 parallelt må jobbe opp mot følgende følgende fokusområder:

- Oppfølging av identifiserte innsparingstiltak, slik at de faktisk iverksettes
- Planlegging av gevinstrealiseringsprosesser som kan gi effekt fra og med budsjettåret 2026
- Identifisering og iverksetting av ytterligere innsparingstiltak som er i samlet størrelsesorden på 13 millioner kroner. Dette vil si at man må finne tiltak som i praksis kan ha en halvårsvirkning i 2025. Identifisering av tiltak vil erfaringsmessig ta tid.

Disse tre fokusområdene medfører at organisasjonen må jobbe med både kortsiktige og mer langsiktige gevinstrealiseringsprosesser samtidig – i tillegg til at det skal produseres tjenester for å kunne imøtekomme innbyggernes behov. Det sier seg selv at risikoen for budsjettsprekk er betydelig.

For likevel å kunne imøtekomme kommunestyrets bestilling så godt som mulig, er det lagt opp til følgende strukturer og tiltak:

- I samband med oppfølging av vedtatt budsjett for 2025 og som inngang til 2026 vil kommunedirektøren selv avholde møter med hver enkelt enhet med fokus økonomistatus opp mot vedtatte og iverksatte tiltak. Her vil også kommunalsjefer og rådgivere fra økonomi og HR delta. Om avvik avdekkes vil fokus rettes mot avbøtende tiltak, enten i enhet, sektor eller på tverrsektorielt nivå. Det planlegges 2 møter med hver enhet før sommerferien og 2 møter med hver enhet etter ferien som en inngang til budsjett-/økonomiplanarbeidet for kommende planperiode.
- I praksis vil dette kunne medføre at man til enhver tid vil måtte revurdere planlagt aktivitet ut i tjeneste. Det er mye uforutsigbarhet knyttet til kommunal tjenesteytelse. Omfang av tjenester vil alltid være avhengig av forhold som vi ikke klarer å påvirke – eksempelvis værforhold, strømpriser, innbyggere som trenger omfattende hjelp, med mere. Dette vil si at vi i større grad enn før må vurdere reduksjoner i tjenesteområder som kan kompensere på eventuelle økninger innenfor andre tjenesteområder. Dette er krevende, dog nødvendig – og vil utløse mye misnøye, både hos ansatte, innbyggere og politisk ledelse.
- De siste to årene er det jobbet målrettet med å få hele organisasjonen til å forstå at effektiv ressursutnyttelse forutsetter en helhetlig ressursforvaltning på tvers av «siloe» i organisasjonen. Kommunedirektøren registrerer at vi i løpet av de siste to årene har fått en positiv utvikling her, og i det videre vil vi ha fortløpende fokus på dette, siden vi fortsatt har forbedringspotensial her.
- Nytt økonomireglement gjeldende fra 01.01.2025 ble vedtatt av kommunestyret i møte 4. desember 2024. Reglementet legger opp til en hyppigere rapportering enn tidligere med månedlige rapporter til formannskap med fokus på økonomi og sykefravær. I tillegg endres frekvensen på rapportering til kommunestyret når det nå innføres delårsrapporter pr. 31. mars, 31. mai og 31. august. Tidligere ble det rapportert pr. tertial.
- Investeringsreglement gjeldende fra 01.01.25 er vedtatt av kommunestyret 18. desember 2024. Dette er et nytt reglement som erstatter et tidligere punkt i kommunens økonomireglement. Reglementet stiller tydelige krav til utredninger, beslutningspunkter og krav til dokumentasjon i forhold til prosjektets fremdrift, risiko, økonomi, gevinstrealisering, organisering og konsekvenser for tjenestene. Dette skal bidra til bedre beslutningsgrunnlag og styring av prosjekter. Det skal legges stor vekt på beslutninger og vurderinger i tidligfase, og at helhetlige konsekvensvurderinger settes i system. Det gir økt sikkerhet for kvalitet i prosjektstyring samt vil forenkle og klargjøre rapportering og styring. Formålet er å legge til rette for at prosjektene er tilstrekkelig utredet og at beslutningstakerne har nødvendig informasjon når de skal fatte beslutninger om kommunale investeringer.

- På nyåret 2025 vil kommunedirektøren utarbeide en risiko og sårbarhetsanalyse (ROS) med tanke på å kartlegge områder i vedtatt budsjett hvor risikoen for avvik er størst. Dette for å kunne identifisere tiltak som kan bidra til å redusere de identifiserte risikoer så bra som mulig.

Ovennevnte kommer i tillegg til de områdene hvor internkontrollen er styrket gjennom det seneste året:

- Nytt delegeringsreglement vedtatt 18.12.24
- Innføring av nye rutiner m/digital dokumentasjon knyttet til lønnsområdet
- Innføring av sjekklister gjennom verktøyet Framsikt
- Innføring av løpende personalrapportering (årsverk, likestilling og sykefravær) gjennom verktøyet Framsikt
- Fortløpende standardisering av ulike overordnede virksomhetsprosesser. Her kan for eksempel nevnes: innkjøp av arbeidstøy, reglement for kjøp og bruk av arbeidstelefon, standardisering av «ansattreisen», dvs. standardisering av alle prosesser fra utlysning av stillinger til avslutning av arbeidsforhold.

Avslutningsvis kan man konkludere med at Levanger kommunes økonomiske situasjon er såpass prekær at de vedtatte måltall ikke er gode styringstall på kort sikt, men på lengre sikt kan de være gode styringstall. Dette betinger at kommunestyret gjør de nødvendige grep for å bringe balanse i økonomien igjen. Kommunedirektøren må forholde seg til de måltall som ligger i vedtatt budsjett og styre for nå disse. Kommunedirektøren vil i tiden fremover videreføre arbeidet med internkontroll og utarbeidelse av rutiner på flere områder. Imidlertid er det viktig å påpeke at vi ikke kan internkontrollere oss ut bort fra økonomiske utfordringer som i stor grad også påvirkes av eksterne rammebetingelser. Fokus vil knyttes mot de områder hvor risikoen for avvik er størst og med størst konsekvenser.

Levanger, januar 2025

Peter Ardon
kommunedirektør

Behandling av forslag til prosjektplan - forvaltningsrevisjon økonomisk bærekraft

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Levanger kommune	21.01.2025	03/25

Saksbehandler	Ragnhild Torsdatter Grønvold
Arkivkode	FE-217, TI-&58
Arkivsaknr	24/578 - 3

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til revisors forslag til prosjektplan for forvaltningsrevisjon - økonomisk bærekraft
2. Det brukes inntil 350 timer til forvaltningsrevisjonen.
3. Endelig rapport leveres sekretariatet innen 1. november 2025

Vedlegg

Prosjektplan økonomisk bærekraft Levanger

Saksopplysninger

Kontrollutvalget vedtok i sak 52/24 å bestille en forvaltningsrevisjon om økonomisk bærekraft. Bestillingen er i tråd med ny plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2024-2028. Sekretariatet mottok revisors forslag til prosjektplan den 6. januar 2025. Det er satt av 350 timer til revisjonen. I planen står det at endelig rapport sendes sekretær den 15. november 2025. Dette etter avtale med revisor endret til 1. november, for at kontrollutvalget skal ha mulighet til å behandle rapporten i 2025.

Utvalget ønsket en annen inngang til rapporten enn det som eksemplene i planen for forvaltningsrevisjoner 2024-2028 innebærer. Sekretariatet gjengir protokollen, punktet behandling, i sak 52/24:

“Behandling:

Utvalget diskuterte eksempler på problemstillinger. Utvalget ønsker å bidra til at kommunen oppnår en mer bærekraftig økonomisk utvikling og forstå hvorfor kommunen ikke har en bærekraftig økonomi. ROVen viser at kommunen ikke tilfredsstiller betingelsene for en økonomisk bærekraftig utvikling. Utvalget ønsker at revisjonen kommer med forslag til problemstillinger i utkast til prosjektplan, som gjør at forvaltningsrevisjonen avdekker muligheter for forbedringer i økonomistyringen.”

Prosjektplanen

Hensikten med forvaltningsrevisjonen er å undersøke om Levanger kommunes økonomiarbeid bidrar til en bærekraftig økonomi.

I utkast til prosjektplan er denne hovedproblemstillingen med delproblemstillinger:

Ivaretar kommunens budsjettprosess økonomisk bærekraft?

Følgende delproblemstillinger belyser hovedproblemstillingen:

- Legger budsjettprosessen til rette for å ivareta kommunens økonomiske handleevne over tid?
- Har kommunen etablert system og rutiner som kan sikre et realistisk og fullstendig budsjett?
- Legger budsjettprosessen tilstrekkelig til rette for god politisk styring og kontroll?
- Er kommunens gjeldsutvikling økonomisk bærekraftig?

Kontrollutvalget må ta stilling til om disse problemstillingene kan gi de svarene kontrollutvalget ønsker å få kunnskap om for området økonomisk bærekraft.

Sekretariatet viser til bakgrunnen for bestillingen, i saksframlegget til sak 52/24:

"Fra planen gjengis:

"Kommuneloven stiller krav om at kommuner forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde en stabil tjenesteproduksjon over tid.

Eksempler på problemstillinger:

- Er kommunens budsjetter realistiske sammenlignet med den demografiske utviklingen?
- Har kommunen etablert gode rutiner for økonomistyringen?
- Er administrasjonens planlegging, rapportering og oppfølging tilfredsstillende ut fra behovet for økonomisk styringsinformasjon?"

Som et grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon, har Revisjon Midt-Norge SA utarbeidet en risiko- og vesentlighetsvurdering. I denne er området økonomisk bærekraft vurdert til "høy risiko".

I vurderingen heter det: "Økonomisk bærekraft En bærekraftig økonomi betyr at kommunen må evne å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelsen på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond i forhold til inntektene. De tre indikatorene viser at Levanger kommune ikke tilfredsstillende betingelsene for en økonomisk bærekraftig utvikling. Dersom økonomistyringen fortsetter i samme retning, må kommunen før eller siden foreta kraftige kutt i bevilgningene til tjenesteproduksjon. En høy lånegjeld øker i tillegg risikoen for at rentesjokk kan få store økonomiske konsekvenser. Kommunene er pålagt å fastsette finansielle måltall å styre etter. Risikoen for å komme i et økonomisk uføre øker dersom det ikke er fastsatt tydelige og konkrete regler for hvordan kommunedirektør og kommunestyre skal forholde seg til de vedtatte måltallene når økonomiplanen skal behandles."

Konseks vurdering og konklusjon

Etter sekretariatets syn møter problemstillingene i forslaget til prosjektplan utvalgets ønske om at rapporten skal gi kunnskap som kan bidra til å forbedre kommunens økonomistyring framover. Sekretariatet foreslår derfor at utvalget slutter seg til prosjektplanen.

Økonomisk bærekraft

Levanger kommune

Prosjektplan forvaltningsrevisjon

FR1329

2025



Dokumentet er signert digitalt av:

• ARVE GAUSEN, 06.01.2025

Forseglet av



Posten Norge

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å undersøke om Levanger kommunes økonomiarbeid bidrar til en bærekraftig økonomi.

PROBLEMSTILLINGER

Følgende hovedproblemstilling besvares i forvaltningsrevisjonen:

Ivaretar kommunens budsjettprosess økonomisk bærekraft?

Følgende delproblemstillinger belyser hovedproblemstillingen:

- Legger budsjettprosessen til rette for å ivareta kommunens økonomiske handleevne over tid?
- Har kommunen etablert system og rutiner som kan sikre et realistisk og fullstendig budsjett?
- Legger budsjettprosessen tilstrekkelig til rette for god politisk styring og kontroll?
- Er kommunens gjeldsutvikling økonomisk bærekraftig?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: 350

Rapport til sekretær: 15.11.2025

OPPDRAKSANSVARLIG REVISOR

Arve Gausen

aga@revisjonmidtnorge.no

Tlf. 40496309



2 MANDAT

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Levanger kommune bestilte den 12.11.2024, sak 52 en forvaltningsrevisjon om økonomisk bærekraft. I Plan for forvaltningsrevisjon, vedtatt i kommunestyrets sak 44/2024, er økonomisk bærekraft prioritert som et av flere områder for forvaltningsrevisjon.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

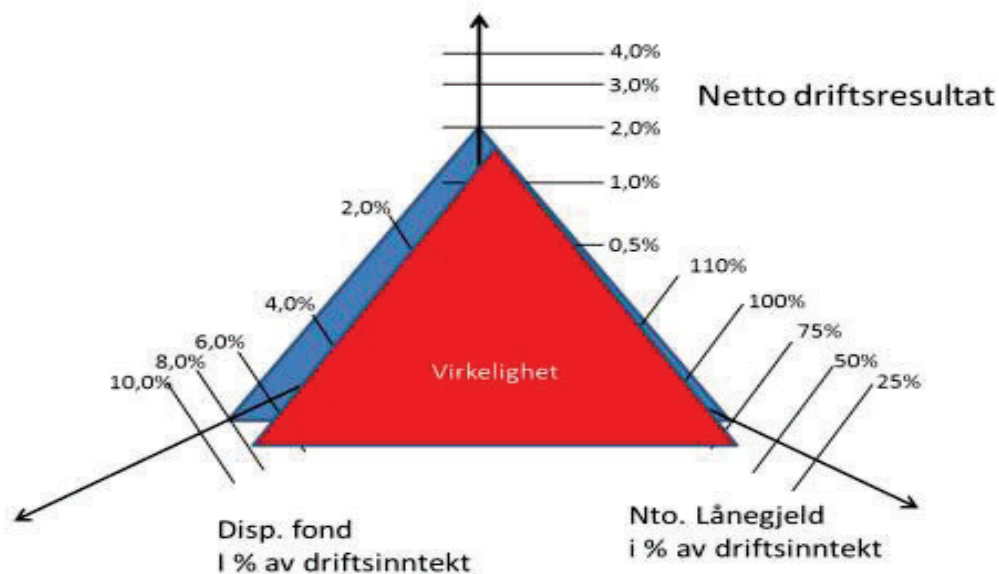
Økonomisk bærekraft er forankret i kommuneloven § 14-1 som sier at økonomisk handleevne skal ivaretas over tid. Dette innebærer at den økonomiske utviklingen i kommunen må være slik at den ikke svekker mulighetene for å tilby dagens tjenester i framtiden på grunn av dårlig økonomi.

Kommuneloven § 14-2 viser til obligatoriske verktøy for kommunen i dette arbeidet. Det omfatter:

- Økonomiplan og årsbudsjett
- Årsregnskap og årsberetning
- Finansielle måltall
- Økonomireglement
- Finansreglement

De finansielle måltallene er ett av flere verktøy som skal være styrende for budsjett og økonomiplan. I et forskningsprosjekt om økonomiske styringsmodeller for langsiktig utvikling og bærekraft i kommunesektoren er det utviklet en modell for kommunal økonomisk bærekraft (KØB-modell). Rana kommune har utviklet en KØB-modell som ofte kalles trekantmodellen (Gårseth-Nesbakk 2018). Modellen er gjengitt i figuren under og viser størrelsene på kommunens netto driftsresultat, disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter og netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter i sammenheng.





Kilde: Gårseth-Nesbakk 2018.

Figur 1. Trekantmodellen

Bakgrunnen for utarbeidelsen av modellen var at Riksrevisjonen (2015) slo fast at sammenhengen mellom store lån og lavt driftsresultat gir utfordringer for norske kommuner.

I Rana kommune sitt arbeid med KØB-modellen ble det laget en KØB-indeks som sammenfatter parameterne som inngår i trekantmodellen. Utgangspunktet for indeksen er handlingsreglene og at en terskelverdi representerer 100 prosent. Verdier lavere enn terskelverdi har en lavere prosent og verdier over, har en høyere prosent. (Gårseth-Nesbakk 2018).

KØB-modellen kan knyttes til kommunens egne måltall og gir muligheter for å synliggjøre utviklingen i trekantmodellen over tid når nye budsjett lages. Modellen kan dermed på en forenklet måte gi et bilde på om det framlagte budsjettet er økonomisk bærekraftig. Modellen er en forenkling, og i tillegg må det tas hensyn til blant annet demografisk utvikling, framtidig behov for tjenester, status på investeringer i kommunen og vedlikeholdsetterslep.

Likviditetstall gir i tillegg finansiell styringsinformasjon for å synliggjøre om kommunen har kontantstrøm til å dekke løpende utgifter. Oppdaterte likviditetsdata gir vurderingsgrunnlag om tidspunkt for investeringer, betale ned gjeld eller behov for finansiering. Lav likviditet kan være

et tidlig tegn på økonomiske utfordringer¹. Det er viktig at ulike finansielle nøkkeltall bygger på presis styringsinformasjon da disse signaliserer økonomisk utvikling og bærekraft i kommunen.

Økonomiplan, årsbudsjett og finansielle måltall er viktige deler av kommunens økonomiske styring. Kommuneleven §§ 14-1 og 14-4 sier at budsjett og økonomiplan skal være oversiktlig og usikkerhet skal synliggjøres. Det betyr blant annet at det skal være mulig å forstå for folkevalgte.

Kommuneleven § 14-4 sier at økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

NOU 2016:4 Ny kommunelov, viser til at lovforslaget med ny kommunelov innebærer i hovedsak at økonomireglene fra forrige lov videreføres. Det må være kommunestyrets ansvar å fastsette realistiske budsjetter innenfor det økonomiske handlingsrommet, gjøre de overordnede prioriteringene og avveie kortsiktige og langsiktige hensyn og følge opp at budsjettet blir gjennomført².

En tolkingsuttalelse fra kommunaldepartementet (07.07.2015) til kommuneloven om realisme kravet sier følgende.

- Inntekter bør baseres på kommuneproposisjon og statsbudsjett.
- Betydelig reduksjon i tidligere års bevilgninger må kunne forklares.

Kommunal- og regionaldepartementets veileder om økonomiplan (2013) sier at økonomiplanen bør baseres på demografiske prognoser og at endringer bør vies oppmerksomhet i økonomiarbeidet.

Budsjettarbeidet utdypes noe nærmere i Ot.prp. nr. 43 (1999-2000):

- Påregnelige inntekter etter forsiktighetsprinsippet
- Dekning av vedtatt aktivitet
- Minst dekke utgifter pålagt ved lov, avtale eller rettslig forpliktelse
- Konsistens mellom inntekts- og utgiftsforutsetninger

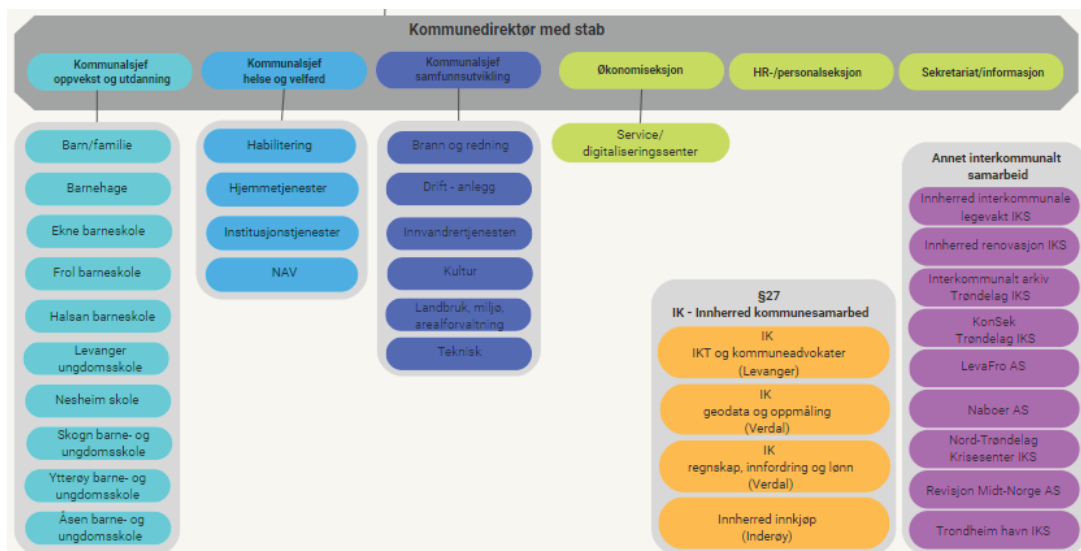
¹ Kommunelevens § 14-13 gir regler om innholdet i kommunenes finansreglement hvor likviditetsrisiko er en av flere relevante områder

² Kapittel 19.2.4, side 219



2.3 Administrativ organisering

Kommunens organisering av administrasjonen er vist i figuren under. Det vil være aktuelt å innhente informasjon fra økonomiseksjonen og øvrige ansatte med økonomiansvar i kommunen.



Kilde: [Kopi av Organisasjonskart Levanger](#)

3 PROSJEKTDESIGN

Dette kapitlet redegjør for revisors forslag til løsning av oppdraget.

3.1 Problemstillinger

Følgende hovedproblemstilling besvares i forvaltningsrevisjonen:

Ivaretar kommunens budsjettprosess økonomisk bærekraft?

For å besvare hovedproblemstillingen vil revisor belyse fire delproblemstillinger:

- Legger budsjettprosessen til rette for å ivareta kommunens økonomiske handleevne over tid?
- Har kommunen etablert system og rutiner som kan sikre et realistisk og fullstendig budsjett?
- Legger budsjettprosessen tilstrekkelig til rette for politisk styring og kontroll?
- Er kommunens gjeldsutvikling økonomisk bærekraftig?

Den første problemstillingen er konsentrert om kommunens økonomiske handleevne og om budsjettprosessen ivaretar dette perspektivet. Her ses det blant annet på bruken av finansielle måltall, hvordan disse fastsettes og følges opp i budsjettprosessen. Denne problemstillingen fanger blant annet opp endringer i eksempelvis demografi og vedlikeholdsetterslep, som også er forhold som tas med i betraktningen i vurderingen av den økonomiske handleevnen.

Den andre problemstillingen handler om den administrative budsjettprosessen, system og rutiner, hvordan budsjettprosessen er designet, prinsipper i budsjetteringen samt kvalitetssikring.

Den tredje problemstillingen ser på hvordan politikerne involveres i budsjettprosessen, hvordan administrasjonen legger til rette for involvering fra politikernes side. Dette omhandler opplæring i budsjettarbeid, på hvilke tidspunkt i budsjettprosessen politikerne involveres og om budsjettsaken framstilles på en forståelig måte.

I den fjerde problemstillingen undersøkes investeringsbeslutninger og hvilke økonomiske vurderinger som gjøres i forhold til dem. Denne problemstillingen bygger videre på problemstilling tre og ser hvordan økonomisk handleevne, finansielle måltall, demografi og vedlikeholdsetterslep er kjent ved investeringsbeslutninger.



3.2 Avgrensning

Denne forvaltningsrevisjonen om økonomisk bærekraft ser på budsjettprosessen og avgrenses bort fra økonomirapportering. Avgrensningen er gjort for å vektlegge planleggingsfasen og ikke oppfølgingen, for hvis det ikke planlegges med økonomisk bærekraft er det ikke noe rammeverk for å følge opp økonomisk bærekraft.

Begrepet budsjettprosess vil omfatte hele økonomiplanperioden og ikke bare årsbudsjettet. For å vurdere den økonomiske bærekraften må det legges til grunn et langsiktig perspektiv. Det betyr at virkningen av lån må prognoseres for hele økonomiplanperioden. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommunene sier i § 5-6 at økonomiplanen og årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over den årlige utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i planperioden.

Budsjettet som legges fram for politikerne er administrasjonens forslag og dette er utgangspunktet for forvaltningsrevisjonen. Politikernes disposisjoner i det framlagte budsjettet er ikke en del av forvaltningsrevisjonen. Derimot er det aktuelt å undersøke hvordan administrasjonen legger til rette for politikernes arbeid med budsjett og økonomiplan og en bærekraftig økonomi.

3.3 Kilder til kriterier

I en forvaltningsrevisjon utledes det revisjonskriterier fra autoritative kilder som grunnlag for revisjonen. Aktuelle kilder til revisjonskriterier er følgende.

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) med forarbeider
- Kommunal- og regionaldepartementet. (2013) Økonomiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner. Veileder om økonomiplan.
- Tolkinguttalelse til kommuneloven om realisme kravet (Kom dept. 07.07.2015)
- Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner)
- Ot.prp. nr. 43 (1999-2000).
- Veileder fra KS: Orden i eget hus. Kommunedirektørens internkontroll
- Riksrevisjonen (2015). Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning. Dokument 3:5 (2014–2015), Oslo.
- Veileder til garanti- og finansforskriften H-2464, mai 2020, Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- Gårseth-Nesbakk, L. (2018). Kommunal økonomisk bærekraft (KØB). Oversikt over foreløpige forskningsfunn. Nord Universitet, Bodø



3.4 Metoder for innsamling av data

Når kommunens budsjettprosess skal undersøkes er all dokumentasjon i budsjettprosessen viktige dokumenter å undersøke. Dette gjelder både interne administrative dokumenter og politiske dokumenter. I tillegg er dokumentasjon av finansielle måltall, fastsettelsen av disse og eventuelle endringer relevant dokumentasjon. Videre er det relevant å se på vurderinger av vedlikeholdsetterslep, demografiske endringer og andre forhold som kan påvirke kommunens økonomiske handlingsrom.

Gjennom den finansielle revisjonen som Revisjon Midt-Norge SA gjennomfører har vi tilgang til kommunens økonomisystem og kan hente ut opplysninger der som er relevant i denne forvaltningsrevisjonen.

For å få en god forståelse av budsjettprosessen er det aktuelt å intervju ansatte i kommunens økonomiseksjon og øvrige ansatte med en sentral rolle i budsjettprosessen. Revisor vurderer også å gjennomføre en spørreundersøkelse blant politikerne for å undersøke hvordan de oppfatter at budsjettprosessen tilrettelegges for dem, herunder om de har fått tilstrekkelig opplæring, når og hvordan de blir involvert og om de opplever å forstå budsjettforutsetningene for bærekraftig økonomi og hvilket handlingsrom disse gir.



4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Arve Gausen
Prosjektmedarbeider	Margrete Haugum
Kvalitetssikrer	Hanne-Marit Ulset Bjerkan
Kvalitetssikrer	Eirik Gran Seim

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	13.11.2024
Prosjektplan til sekretær	07.01.2025
Oppstartsmøte	01.04.2025
Datainnsamling ferdig	30.08.2025
Rapport til uttalelse	15.10.2025
Rapport til sekretær	15.11.2025

Orkanger 07.01.2025

Arve Gausen

Oppdragsansvarlig revisor



VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

Vurdering av uavhengighet.

Revisors egenvurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt:

Prosjektnr: FR1329 Økonomisk bærekraft	Kommune: Levanger
--	-------------------

Hovedreferanse: Kommuneloven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 ISA 200 - Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 ISA 220 - Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 ISA 300 - Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8 Standard for eierskapskontroll RSK 002 pkt. 3
--

Ansettelsesforhold:	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Sted: Orkanger Dato: 06.01.25

Rolle: Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Navn: Arve Gausen



Revisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Dokumentet er signert digitalt av:

- ARVE GAUSEN, 06.01.2025

Forseglet av



Posten Norge

Behandling av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - Levanger Arena KF og Levanger Camping drift AS

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Levanger kommune	21.01.2025	04/25

Saksbehandler	Ragnhild Torsdatter Grønvold
Arkivkode	FE-217, TI-&58
Arkivsaknr	24/69 - 9

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering, og legger den fram for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å sørge for at foretaket og selskapet må:
 - Få oversikt over aktuelt leiestyr og sikre avtale om leie av utstyr
 - Sikre at pris for leie av utstyr gir dokumentert dekning for variable og faste kostnader, samt et rimelig fortjenestepåslag
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge til rette for bedre eierstyring, ved å følge opp revisors anbefalinger.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan punkt 1 og punkt 2 i vedtaket er fulgt opp innen 1. juni 2025.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjonsrapport - Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte i sak 1/24 den 30. januar 2024 en forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll av Levanger Arena KF (foretaket) og Levanger Camping Drift AS (selskapet). Utvalget sluttet seg til revisors forslag til prosjektplan i sak 10/24, den 2. april 2024. Endelig rapport ble levert sekretariatet den 23. desember 2024, etter at kontrollutvalget ga utsatt leveringsfrist.

Kommunedirektøren fikk endelig rapport tilsendt for uttalelse den 6. januar 2025. Kommunedirektøren hadde ingen merknader til den ferdige rapporten.

I prosjektplanen er det satt av 300 timer til denne rapporten. Metodene som er brukt er intervju, spørreundersøkelse og dokumentgjennomgang.

Fra 2020 har Levanger Arena KF hatt ansvar for drift av Trønderhallen og Moan fritidspark, mens selskapet har driftet campingen.

I et kommunalt foretak er oppgavene foretaket har ansvar for utenfor kommunedirektørens kontroll. Et aksjeselskap, også når kommunen er eier, reguleres av den vanlige selskapslovgivningen.

Problemstillinger som besvares i rapporten:

1. Innfrir Levanger Arena KF formålet for foretaket?
2. Har Levanger Camping Drift AS system og rutiner som sikrer god økonomistyring?
 - a. Virker det kommunale eierskapet konkurransevridende?
 - b. Er transaksjoner mellom kommunen/Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS basert på forretningsmessige vilkår og underlagt tilstrekkelig kontroll?

3. Utøves eierstyringen av Levanger Camping Drift AS i samsvar med gjeldende regelverk og anbefalinger?

4. Utøves det folkevalgt styring av Levanger Arena KF i samsvar med gjeldende regelverk?

I den andre problemstillingen ser ikke revisor på de tradisjonelle systemene for rutiner og praksis for budsjettering og budsjettrapportering samt årsregnskap. Problemstillingen er avgrenset til transaksjonene mellom selskapene og kommunen.

Kort oppsummering av revisors sammendrag

Levanger Arena KF: Oppfyller formålet i tråd med vedtektene, men spillemiddelfinansiering legger begrensninger på virksomheten.

Levanger Camping Drift AS: Har avtaler, systemer og rutiner som sikrer god økonomistyring. Kommunalt eierskap er ikke konkurransevridende, men det må sikres at selskapet betaler for utstyr leid fra kommunen eller Levanger Arena KF. Transaksjoner er basert på forretningsmessige vilkår, men det mangler en avtale for leie av utstyr.

Folkevalgt styring av Levanger Arena KF: Utøves i samsvar med regelverket, men det er noen mangler, som sen behandling av eierskapsmelding, manglende eiermøter og kvartalsvise rapporter til kommunestyret.

Eierstyring av Levanger Camping Drift AS: Har mangler i forhold til regelverk og anbefalinger om eierstyring. Manglene gjelder opplæring, statusrapport, selskapsnavn i vedtekter, rutiner for kommunikasjon, eiermøter og valgkomite i vedtektene.

Revisors vurdering og konklusjon

1. Innfrir Levanger Arena KF formålet for foretaket?

Revisor finner at foretaket forvalter og driver idrettsanlegget på Moan i samsvar med kriteriene som er gitt for denne problemstillingen. Det samme gjelder for utleie av personalressurser og forvaltning/drift av Trønderhallen. I og med at anlegget er spillemiddelfinansiert, er det begrensninger sammenlignet med formålet for hvilke arrangement anlegget kan brukes til og dermed drive markedsføring av. Revisor har sett på overordnede resultater i regnskap de siste tre årene.

Konklusjonen er at Levanger Arena KF oppfyller formålet for foretaket.

2. Har Levanger Camping Drift AS system og rutiner som sikrer god økonomistyring?

a. Virker det kommunale eierskapet konkurransevridende?

b. Er transaksjoner mellom kommunen/Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS basert på forretningsmessige vilkår og underlagt tilstrekkelig kontroll?

Det er en skriftlig avtale som gjelder dekning av lønnsutgifter, men ingen for leie av utstyr. Fordelingen av timene er skjønnsbasert, og kan ikke etterprøves. Kjøp og salg av varer og tjenester mellom foretaket og selskapet skjer på markedsmessige prinsipper, men det mangler i all hovedsak fakturaer for bruk av utstyr. Dette skal rettes opp.

Konklusjonen er at kommunens eierskap i hovedsak ikke er konkurransevridende, men at det må sikres at det betales for bruk av utstyr fra kommunen /foretaket. For lønnsutgifter mellom partene er i hovedsak basert på forretningsmessige vilkår og underlagt tilstrekkelig kontroll. Med unntak av manglende avtaler for bruk av utstyr, konkluderer revisor at selskapet i hovedsak har avtaler, system og rutiner som sikrer god økonomistyring.

3. Utøves eierstyringen av Levanger Camping Drift AS i samsvar med gjeldende regelverk og anbefalinger?

Revisor finner at det ikke har vært godt nok opplæring til folkevalgte om eierstyring, og kommunestyret får ikke en årlig rapport om status i selskapet. Selskapet har vedtekter, men disse lyder på feil selskapsnavn. Kommunestyret har ikke behandlet vedtektene, men eierstrategien. Sentrale folkevalgte er oppnevnt som eierrepresentanter. Kommunestyret har ikke fått protokoller fra generalforsamlingen. Kommunens eierskap utøves gjennom deltakelse på generalforsamlingen. Det har ikke vært eiermøter. Det er ikke fastsatt i vedtektene at det skal brukes valgkomite, men valgkomiteen har en generell bestemmelse i eierskapsmeldingen som retningslinje. Styregodtgjørelsen fastsettes av generalforsamlingen.

Konklusjonen er at det er mangler ved eierstyringen.

4. Utøves det folkevalgt styring av Levanger Arena KF i samsvar med gjeldende regelverk?

Revisor skriver at foretaket har vedtekter i tråd med kommuneloven, og at kommunestyret har valgt minst tre medlemmer til foretakets styre. Kommunestyret har behandlet foretakets budsjett, årsregnskap og årsrapport. Kommunestyret har vedtatt eierskapsmelding, sist i 2021 står det. Det holdes ikke eiermøter og kommunestyret mottar ikke rapporter fra foretaket. Konsek viser til at det ble vedtatt ny eierskapsmelding i desember 2024.

Konklusjonen er at det i hovedsak utøves folkevalgt styring med Levanger Arena KF i samsvar med gjeldende regelverk.

Anbefalinger

Revisor har følgende anbefalinger:

Kommunen, som selger av vare/tjeneste, og selskapet, som kjøper av vare/tjeneste må:

- Få oversikt over aktuelt leieutstyr og sikre avtale om leie av utstyr
- Sikre at pris for leie av utstyr gir dokumentert dekning for variable og faste kostnader, samt et rimelig fortjenestepåslag

Revisor anbefaler kommunestyret å:

- Behandle eierskapsmeldingen tidlig i valgperioden for å sikre at den er et godt og oppdatert styringsverktøy
- Vurdere å behandle hele eller deler av eierskapsmeldingen årlig for å sikre oppdatert selskapsinformasjon til kommunestyret
- Vurdere behovet for å gjennomføre eiermøter med foretaket
- Be om kvartalsvise rapporter fra foretaket eller endre foretakets vedtekter dersom det ikke er behov for kvartalsvis rapportering.
- Gjennomføre mer opplæring om eierstyring
- Stille krav til selskapet om å få en årlig statusrapport
- Sikre at vedtektene er riktige og behandle disse i kommunestyret
- Sikre at vedtatte kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentanter etterleves
- Vurdere behovet for eiermøter i Levanger Camping sammen med selskapet
- Vedtektsfeste bruk av valgkomite
- Vurdere behovet for egne retningslinjer for valgkomiteens arbeid

Konseks vurdering og anbefaling

Sekretariatet mener at rapporten svarer på problemstillingene. Sekretariatet anbefaler utvalget å ta rapporten til orientering, og innstille til kommunestyret at revisors anbefalinger følges opp.

LEVANGER ARENA KF & LEVANGER CAMPING DRIFT AS

Levanger kommune
Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon



2024

FR1279

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Levanger kommunes kontrollutvalg i perioden mai 2024 til desember 2024.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidt norge.no.

Verdal, 23.12.2024

Sunniva Tusvik Sæter

Oppdragsansvarlig revisor

Arve Gausen

Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen og forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra kontrollutvalget i Levanger kommune. Det er kommunens foretak Levanger Arena KF og selskapet Levanger Camping Drift AS som undersøkes.

I **første problemstilling** konkluderer vi med at Levanger Arena KF oppfyller formålet for foretaket, i tråd med selskapets vedtekter. Det er begrensninger for hva slags arrangement anlegget kan benyttes til, siden anlegget er spillemiddelfinansiert. Foretaket har dermed ikke anledning til å drive en så utstrakt virksomhet som formålet legger opp til.

I **andre problemstilling** konkluderer vi med at Levanger Camping Drift AS i hovedsak har avtaler, system og rutiner som sikrer god økonomistyring. Denne konklusjonen er avgrenset til å gjelde transaksjoner mellom kommunen, foretaket og selskapet. Det kommunale eierskapet av Levanger Camping Drift AS i hovedsak ikke er konkurransevridende, men det må sikres at Levanger Camping Drift AS betaler for utstyr som leies fra Levanger kommune og/ eller Levanger Arena KF. Transaksjoner mellom kommunen/Levanger KF og Levanger Camping Drift, er i hovedsak basert på forretningsmessige vilkår og underlagt tilstrekkelig kontroll. Det mangler en avtale som regulerer leie av utstyr.

I **tredje problemstilling** konkluderer vi med at det i hovedsak utøves folkevalgt styring av Levanger Arena KF i samsvar med gjeldende regelverk. Det er noen mangler i den folkevalgte styringen, eksempelvis at eierskapsmeldingen behandles sent, det gjennomføres ikke eiermøter og kommunestyret mottar ikke kvartalsvise rapporter fra foretaket.

I den **siste problemstillingen** konkluderer vi med at eierstyringen av Levanger Camping Drift AS har mangler opp imot gjeldende regelverk og anbefalinger. Dette gjelder eksempelvis mangler i opplæring, manglende statusrapport, feil selskapsnavn i vedtekter, manglende etterlevelse av rutiner for kommunikasjon, manglende eiermøter og ikke bestemmelse om valgkomite i vedtektene.

Revisor har følgende anbefalinger:

Kommunen, som selger av vare/tjeneste, og selskapet, som kjøper av vare/tjeneste må:

- Få oversikt over aktuelt leieutstyr og sikre avtale om leie av utstyr
- Sikre at pris for leie av utstyr gir dokumentert dekning for variable og faste kostnader, samt et rimelig fortjenestepåslag

Revisor anbefaler kommunestyret å:

- Behandle eierskapsmeldingen tidlig i valgperioden for å sikre at den er et godt og oppdatert styringsverktøy
- Vurdere å behandle hele eller deler av eierskapsmeldingen årlig for å sikre oppdatert selskapsinformasjon til kommunestyret
- Vurdere behovet for å gjennomføre eiermøter med foretaket
- Be om kvartalsvise rapporter fra foretaket eller endre foretakets vedtekter dersom det ikke er behov for kvartalsvis rapportering.
- Gjennomføre mer opplæring om eierstyring
- Stille krav til selskapet om å få en årlig statusrapport
- Sikre at vedtektene er riktige og behandle disse i kommunestyret
- Sikre at vedtatte kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentanter etterleves
- Vurdere behovet for eiermøter i Levanger Camping sammen med selskapet
- Vedtektsfeste bruk av valgkomite
- Vurdere behovet for egne retningslinjer for valgkomiteens arbeid

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	6
1 Innledning.....	8
1.1 Bestilling	8
1.2 Problemstillinger.....	8
1.3 Metode	9
1.4 Uttalelse om rapport	10
1.5 Om selskapene	10
2 Formål i Levanger Arena KF.....	13
2.1 Problemstilling	13
2.2 Revisjonskriterier.....	13
2.3 Funn.....	13
2.3.1 Forvalte og drive idrettsanlegg på Moan	13
2.3.2 Utleie av personalressurser til Levanger Camping Drift AS	14
2.3.3 Forvalte og drive Trønderhallen	14
2.3.4 Tilrettelegging	15
2.3.5 Markedsføring.....	15
2.4 Økonomiske prinsipper.....	16
2.5 Vurdering.....	16
2.6 Konklusjon.....	17
3 System og rutiner i Levanger Camping.....	18
3.1 Problemstilling	18
3.2 Revisjonskriterier.....	18
3.3 Funn.....	18
3.3.1 Skriftlige avtaler for transaksjoner	19
3.3.2 Transaksjoner baseres på markedsmessige vilkår	19
3.3.3 Kostnadsdekning og fortjenestepåslag.....	21
3.4 Vurdering.....	22
3.5 Konklusjon.....	23
3.6 Anbefalinger	23
4 Folkevalgt styring.....	24
4.1 Problemstilling	24
4.2 Revisjonskriterier.....	24
4.3 Funn.....	24
4.3.1 Vedtekter	24
4.3.2 Valg av styre	25
4.3.3 Behandle budsjett og årsregnskap	26
4.3.4 Eierskapsmelding.....	26
4.3.5 Eiermøte	27

4.3.6	Kvartalsvise rapporter	27
4.4	Vurdering.....	27
4.5	Konklusjon.....	28
4.6	Anbefalinger	29
5	Eierstyring	30
5.1	Problemstilling	30
5.2	Kriterier.....	30
5.3	Funn.....	30
5.3.1	Opplæring	30
5.3.2	Årlig rapport til kommunestyret.....	31
5.3.3	Vedtekter og revidering av styringsdokumenter	32
5.3.4	Valg av eierrepresentant.....	33
5.3.5	Kommunikasjon mellom kommunestyret og eierrepresentanten	33
5.3.6	Eierstyring i generalforsamling	34
5.3.7	Eiermøte	34
5.3.8	Valgkomite	34
5.3.9	Valgkomiteens retningslinjer	35
5.3.10	Styregodtgjørelse.....	36
5.4	Vurdering.....	36
5.5	Konklusjon.....	38
5.6	Anbefalinger	39
	Kilder.....	40
	Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier.....	41
	Vedlegg 2 – Uttalelse fra kommunen.....	53
	Vedlegg 3 – Uttalelse fra selskapet	54

Tabell

Tabell 1.	Økonomisk resultat Levanger Arena KF	16
Tabell 2.	Styret i Levanger Arena KF	25

Figurer

Figur 1.	Formannskapetets syn på opplæring om eierstyring	31
Figur 2.	Formannskapetets oppfatning av informasjonsflyt til kommunestyret	32

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Levanger kommune har bestilt en eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS. Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen i sak 10/24. Prosjektet har følgende avgrensninger:

- Prosjektet er avgrenset og relatert til punkter som er angitt i formålsparagrafen til Levanger Arena KF om:
 - Anleggs- og bygningsforvaltning
 - Tilrettelegging for bredest mulig kultur- og idrettsaktivitet
 - Markedsføring for større arrangementer
 - Sunn økonomisk drift
 - Utleie av personell til Levanger Camping Drift AS

Prosjektet er avgrenset til Levanger Camping Drift AS sin økonomistyring. Revisor har undersøkt hvordan det sikres at selskapet drives på forretningsmessige vilkår og hvordan det sikres at det ikke forekommer konkurransevridding i transaksjonene mellom selskapene og kommunen.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger besvares i rapporten:

1. Innfrir Levanger Arena KF formålet for foretaket?
2. Har Levanger Camping Drift AS system og rutiner som sikrer god økonomistyring?
 - a. Virker det kommunale eierskapet konkurransevridende?
 - b. Er transaksjoner mellom kommunen/Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS basert på forretningsmessige vilkår og underlagt tilstrekkelig kontroll?
3. Utøves eierstyringen av Levanger Camping Drift AS i samsvar med gjeldende regelverk og anbefalinger?
4. Utøves det folkevalgt styring av Levanger Arena KF i samsvar med gjeldende regelverk?

I den andre problemstillingen ser vi ikke på de tradisjonelle systemene for rutiner og praksis for budsjettering og budsjettrapportering samt årsregnskap. Problemstillingen avgrenses til å se på transaksjonene mellom selskapene og kommunen.

1.3 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001 og NKRFs standard for eierskapskontroll, RSK002. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Levanger kommune og selskapene, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Vi har brukt flere metoder for å samle inn data i dette prosjektet.

Intervju

Vi har gjennomført intervju med ordfører i Levanger kommune, som eierrepresentant. For Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS har vi gjennomført et gruppeintervju med styreleder, daglig leder og driftsleder.

Vi har i tillegg til dette samlet inn en del informasjon via epostkorrespondanse, både med de vi har intervjuet og andre ansatte i Levanger kommune. Det har tidvis vært krevende å få svar fra enkeltpersoner i kommunen. Vi har til slutt likevel fått svar på alle våre spørsmål.

Dokumentgjennomgang

Vi har gjennomgått sentrale dokumenter i Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS. Dette er eksempelvis selskapenes vedtekter, avtaler, regnskap og lignende. For Levanger kommunes eierstyring har vi sett på eierstrategien for Levanger Camping Drift AS og kommunens eierskapsmelding. Vi har også sett på politiske saker hvor foretaket og selskapet har vært tema. Revisor har fått bistand fra regnskapsrevisor til å se etter transaksjoner i kommunens regnskap til og fra foretak og selskap.

Spørreundersøkelse

Det ble sendt en spørreundersøkelse om eierstyring til formannskapet. Undersøkelsen ble sendt 5.11 og purret 12.11. Undersøkelsen ble avsluttet 20.11. Undersøkelsen ble sendt både til formannskapets 9 faste medlemmer og 12 varamedlemmer. Det var lav svarandel blant varamedlemmene, hvor 3 av 12 svarte. Det gir en svarprosent på 25. Blant de faste medlemmene var det en bedre svarandel, hvor 7 av 9 svarte. Det gir en svarprosent på 78. Til sammen er det en svarprosent på 48 prosent. Undersøkelsen er dermed mest representativ for de faste medlemmene i formannskapet. Revisor mener likevel svarene er tilstrekkelige for å kunne gi et bilde av hva formannskapet mener om eierstyringen, og har benyttet data fra undersøkelsen som datagrunnlag i rapporten.

Vurdering av metode

Vi vurderer at vi har intervjuet relevante personer og sett på aktuell dokumentasjon for å kunne belyse problemstillingene. Det er en overordnet gjennomgang av formål i Levanger KF og system og rutiner i Levanger Camping, hvor det har vært tilstrekkelig å intervju ledelsen i selskapene samt stilt spørsmål på epost til kommunen. For problemstillingene om eierstyring og folkevalgt styring har vi gjennomført et intervju med ordfører, kombinert med en spørreundersøkelse til formannskapet. Her har både faste medlemmer og varamedlemmer svart. Det kan vri resultatene noe at varamedlemmene har svart, dersom det er varamedlemmer som sjelden er i formannskapet som svarer. Revisor har likevel valgt å bruke også varamedlemmenes svar i undersøkelsen, da dette utgjør en betraktelig mindre andel enn de faste som har svart, og det kan bidra til en bredde i hvordan eierstyringen oppleves. Revisor vurderer at de innsamlede data til sammen bidrar til et tilstrekkelig datagrunnlag i rapporten, og gir grunnlag for å gjøre vurderinger og svare ut problemstillingene.

1.4 Uttalelse om rapport

En foreløpig rapport ble sendt til kommunedirektøren, ordfører og selskapet for uttalelse 5. desember.

Revisor mottok svar fra selskapet 5. desember. Svaret er vedlagt rapporten og medførte ingen endringer.

Revisor mottok svar fra ordfører 19.12. Svaret er vedlagt rapporten og har ikke medført endringer.

Revisor har mens rapporten har vært ute til uttalelse, mottatt noe tilleggsinformasjon til rapporten fra enhetsleder drift og anlegg og fra kommunalsjef samfunnsutvikling. Dette er tatt inn i rapportens datadel, men har ikke medført endringer i revisors konklusjoner eller anbefalinger. Det har ikke kommet uttalelse fra kommunedirektøren utover dette.

1.5 Om selskapene

Levanger Arena KF

Kommunalt foretak (KF) er en organisasjonsform som er hjemlet i kommuneloven. Foretaket er ikke en egen juridisk enhet, men inngår som en del av kommunen som rettssubjekt. Formålet med en slik organisering er å gi virksomheten en mer selvstendig stilling enn i kommuneorganisasjonen, og hvor kommunedirektøren ikke har noe ansvar for den løpende driften. Foretaket ledes av et styre utpekt av kommunestyret, og styret ansetter daglig leder.

Foretaket er dermed direkte underlagt kommunestyret, og det utpekes ikke noen eierrepresentant slik som i andre selskapsformer.

Levanger Arena KF ble opprettet i 2020, da Levanger Fritidspark Moan AS og Trønderhallen KF ble slått sammen. Førstnevnte hadde frem til sammenslåingen hatt ansvaret for idrettsanlegget på Moan og campingplassen, mens Trønderhallen KF hadde ansvaret for Trønderhallen og svømmehallen. Det nye kommunale foretaket fikk ansvar for forvaltning og drift av alle disse anleggene, bortsett fra campingplassen som ble igjen i aksjeselskapet. Aksjeselskapet skiftet navn til Levanger Camping Drift AS. Ifølge vedtektene skal Levanger Arena KF også tilrettelegge og promotere anleggene for en bredest mulig idretts-, kultur- og messeaktivitet. Å «*sørge for at driften av anleggene skjer etter sunne økonomiske prinsipper*», er et eget punkt i foretakets vedtektsfestede formål. Det er også angitt i vedtektene at foretaket skal «*leie ut personellressurser til Levanger Camping AS*».

Levanger Arena KF hadde i 2022 14,1 årsverk fordelt på 18 faste ansatte. Av foretakets driftsbudsjett på 27 millioner kroner for 2024 finansieres 7,1 millioner gjennom tilskudd fra Levanger kommune. Av dette er 2,3 millioner kroner knyttet til subsidiert prising av leie og billetter for lag, foreninger og privatpersoner til Trønderhallen og svømmeanlegget. For 2024 er det budsjettert med at foretaket skal betale kommunen 5,93 millioner kroner til dekning av finanskostnader og husleie.

Levanger Camping Drift AS

Levanger kommune eier alle aksjene i selskapet, som ledes av et styre på fire personer. Daglig leder i Levanger Arena KF er også daglig leder i Levanger Camping. Selskapsnavnet var frem til 2020 Levanger Fritidspark Moan AS. Etter opprettelsen av Levanger Arena KF har selskapet bare stått igjen med ansvaret for campingdriften, og selskapets formål ble i den forbindelse endret til følgende:

«Eie og drive Levanger Campingdrift alene eller sammen med andre. Selskapets virksomhet tar sikte på drift med fortjeneste.»

I kommunens eierskapsmelding heter det:

«Det er ikke vanlig at kommuner eier og driver campingvirksomhet i Norge, det er mer vanlig i Sverige. Selskapet har tidligere, da det var en del av Levanger Fritidspark Moan AS bidratt med overskudd som har blitt brukt til oppgradering av idrettsanlegget på Moan. Det er viktig for attraktiviteten til Levanger sentrum at det finnes overnattingstilbud i denne kategorien nært sentrum. Levanger kommune bør vurdere å etablere en eierstrategi for selskapet etter det der skilt ut fra Levanger Fritidspark Moan AS i 2019.»

Selskapet hadde i 2022 driftsinntekter på 3,75 millioner kroner, et årsresultat på 316 000 kroner og en egenkapital på 4,86 millioner kroner.

Levanger Camping Drift AS er det juridiske navnet på selskapet. Selskapet vil omtales som Levanger Camping i denne rapporten.

Deler av arealet til Levanger Camping/Fritidsparken eies av Levanger kommune, og Levanger Camping har festerett (315/310 og 314/384). Tomt 314/236 eies av Levanger Camping AS.

Ledelsen opplever at dagens organisasjonsform for camping fungerer godt. Fremtidig utvikling av selskapet blir planlagt i strategimøter, med mål om å oppnå fire stjerner for campingplassen. For å nå dette målet gjenstår det å bygge lekeplasser for barn og TV-stuer, noe som anses som oppnåelig. Campingens er i dag registrert med tre stjerner.

Hjemmesiden til Levanger Camping viser at selskapet ble stiftet i 1987 under navnet Levanger Fritidspark Moan AS. Selskapet, som ble omorganisert i 2020, eies av Levanger kommune og driftes med ressurser fra Levanger Arena KF. På Levanger Camping er det 132 oppstillingsplasser for campingvogn, bobil og telt. Det er utleie av syv hytter på campingens. Videre er det etablert resepsjon og kafe, sanitæranlegg, tømme-stasjon, badestrand og grillplasser på campingens område.

2 FORMÅL I LEVANGER ARENA KF

2.1 Problemstilling

Innfri Levanger Arena KF formålet for foretaket?

2.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Foretaket skal forvalte og drive idrettsanlegg på Moan.
- Foretaket skal leie ut personalressurser til Levanger Camping Drift AS
- Foretaket skal forvalte og drive Trønderhallen
- Foretaket skal legge til rette for bredest mulig aktivitet innenfor idrett, kultur, utdanning for forskning, messer, utstillinger, konserter og andre aktiviteter som anleggene gir muligheter for.
- Foretaket skal markedsføre anleggene for større idretts- og kulturarrangementer, messer, og utstillinger.
- Driften av foretaket skal skje etter sunne, økonomiske prinsipper

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

2.3 Funn

2.3.1 Forvalte og drive idrettsanlegg på Moan

Administrasjonen opplyser at Levanger Arena KF har ansvar for den daglige driften av bygningsmassen. Ved større investeringsbehov er det kommunen som beslutter dette. En vedlikeholdsavtale med kommunens tekniske avdeling regulerer ansvarsforholdet mellom Levanger Arena KF og kommunen. I avtalen er det tydeliggjort hvem som har ansvar og hvem som tar kostnader. Eksempelvis tilhører utvendig tak, fasader, solskjerming og fellesarealer teknisk enhet sitt ansvar og kostnad, mens vann og avløpsavgift, renhold, avfallshåndtering og forsikring av utstyr er Trønderhallen sitt ansvar og kostnad. Noe er definert som felles ansvar, som strøm og service på utvendige fasader.

Hjemmesiden til Levanger Arena KF viser at Trønderhallen består av svømmehall, flerbruks-/idrettshall, klatreanlegg, møterom, kafé/badebutikk/resepsjon og mingleområde. Levanger fritidspark består av kunstgress-stadion, friidrettsanlegg, sykkelvelodrom, tennisbaner, sandvolleyballbaner og friområder.

Revisor har spurt formannskapet om de opplever at Levanger Arena KF oppfyller sitt eget formål. 80 prosent svarer ja, og 20 prosent (2 personer) svarer at de ikke vet.

2.3.2 Utleie av personalressurser til Levanger Camping Drift AS

Daglig leder i Levanger Arena KF og Levanger Camping forteller at foretaket leier ut driftsleder, driftsassistent og daglig leder til Levanger Camping. For driftspersonellet er sesongsvingninger hensyntatt, hvor de i vinterhalvåret leies ut 30 prosent, og i sommerhalvåret 50 prosent. Daglig leder leies ut én dag i uka.

Regnskapstall for utleie av personalressurser presenteres i kapittel 3.

2.3.3 Forvalte og drive Trønderhallen

Levanger Arena KF har ansvaret for drift og forvaltning av Trønderhallen. Kommunen gir Levanger Arena KF et årlig tilskudd på 3,615 millioner kroner, som inkluderer skolesvømming for alle skolene. Dette tilskuddet dekker også 40 prosent av lønnskostnadene for en svømmeinstruktør, ansatt i Levanger Arena KF, som samarbeider med skolene for å planlegge svømmeundervisningen for skoleåret.

Det er også et tilskudd fra kulturenheten som subsidierer billettprisene til svømmehallen og leiepriser i flerbrukshallen i Trønderhallen, slik at leieprisene er lavere enn de faktiske kostnadene. Dette tilskuddet utgjør totalt 3,27 millioner kroner i 2024. Bakgrunnen for dette må sees i lys av at kommunen og styret er opptatt av folkehelseperspektivet, og at anleggene skal være tilgjengelige for folk flest, som en arena for aktivitet og fellesskap. Levanger Arena KF betaler årlig 5,93 millioner kroner i husleie til kommunen.

Levanger ungdomsskole og Nord Universitet bruker Trønderhallen som gymsal gjennom egne avtaler med Levanger Arena KF. Kommunen har også gitt et tilskudd på 3,857 millioner kroner for ikke utnyttet tid i hallen. På dagtid benyttes hallen av ungdomsskolen og universitetet, mens den er i full drift på kveldstid for andre lag og organisasjoner. Det har vært oppslag i media om at det tas dropin-pris for å bruke Trønderhallen. Revisor har spurt foretaket om dette betyr at tilskuddet fra kommunen ikke er tilstrekkelig, eller om dette er å anse som to separate saker. Foretaket bekrefter at det er å anse som to separate saker. Dropin-omsetningen er marginal, og foretaket har satt i gang et tilbud for å få inn uorganisert aktivitet på tidspunkt hvor hallen ikke benyttes, eksempelvis i sommerferien. Foretaket har hatt fra kroner 5000 til 6000 i omsetning på dropin i 2024.

Fylkeskommunen tilbyr gratis utleie av sine lokaler til lag og organisasjoner, og utleiekapasiteten på videregående skoler er fullt utnyttet. Ledelsen i Levanger Arena KF forteller at dette ikke påvirker dem direkte i dag, men at det oppleves som

konkurranssevridende. Leieprisen hos Levanger Arena KF har vært uendret siden 2011, forteller ledelsen.

2.3.4 Tilrettelegging

Ledelsen i foretaket forteller at det er begrensede muligheter for tilrettelegging, og at det er vesentlig at det står i formålet at «anleggene gis muligheter for». Trønderhallen er spillemiddelfinansiert full ut, og det er et klart kriterie i tildelingen at anlegget ikke skal leies ut til private fortjenesteaktører. Ledelsen har snakket med Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD), som har bedt foretaket være forsiktige med kulturarrangement som har ekstern arrangør. Et par arrangement pr år godkjennes, og det har foretaket forhold seg til. Styret i Levanger Arena KF har også sagt at foretaket skal ha få, store arrangementer med kvalitet. Aktører som er interesserte melder seg gjennom Levanger Arenas hjemmeside, hvor de har en egen portal for arrangement. Eksempel på arrangement er Drømmeaften og Sofakampen.

Begrensningene for bruk av anlegget framgår også i selskapets vedtekter § 14:

«Private fortjenestebaserte aktører kan ikke ta fortjeneste fra de deler av idrettsanleggene som er spillemiddelfinansiert. Dette gjelder aktører som selv ikke kan stå som søker av spillemidler. Fra dette utgangspunkt gjelder følgende unntak:

1. Anleggseier kan fritt disponere over de deler av et idrettsanlegg som ikke har mottatt spillemidler
2. Anlegget kan leies/lånes ut for en kortere periode eller for avvikling av enkeltarrangementer av kortere varighet
3. Anlegget kan leies/lånes ut til private aktører som ikke er fortjenestebaserte»

Ledelsen i Levanger Arena KF forteller at kommunestyret har uttrykt tilfredshet med Levanger Arena KF sin drift og fremtidige strategier. I strategiprosessen til Levanger Arena KF har kommunalsjef for samfunnsutvikling, idrettskonsulent, og representanter fra idrettslag deltatt. Kommunedirektøren har også deltatt i strategimøter. Revisor har fått tilsendt dokumentasjon fra to strategisamlinger.

2.3.5 Markedsføring

Ledelsen i Levanger Arena KF forteller at det ikke gjøres annen promotering enn det som framgår av selskapets hjemmeside og sosiale mediekkanaler. Dette har ifølge ledelsen samme årsak som nevnt i kapittel 2.3.4.

2.4 Økonomiske prinsipper

Det er vedtektsfestet at driften av foretaket skal skje etter sunne, økonomiske prinsipper. I selskapets vedtekter står det at regnskapet skal føres i tråd med god kommunal regnskapsskikk. Det er ikke gitt nærmere føringer for hva som innebærer at driften skal skje etter sunne, økonomiske prinsipper. Revisor har hentet ut informasjon knyttet til netto driftsresultat, kortsiktig og langsiktig gjeld samt egenkapital fra selskapets årsregnskap som et bilde på sunne, økonomiske prinsipper.

De siste årene har selskapets økonomiske resultat vært følgende:

Tabell 1. Økonomisk resultat Levanger Arena KF

År	Netto driftsresultat	Kortsiktig gjeld	Langsiktig gjeld	Egenkapital
2021	625 091	11 428 222	6 770 451	1 697 051
2022	1 593 778	10 444 293	7 859 643	3 393 057
2023	493 814	10 510 200	10 213 055	3 790 836

Kilde: Årsregnskap 2021, 2022 og 2024

Tabellen viser en økning i egenkapital og langsiktig gjeld. Den kortsiktige gjelden har holdt seg stabil. Driftsresultatet har variert, men har gått i pluss.

2.5 Vurdering

Foretaket forvalter og driver idrettsanlegg på Moan.

Dette er i tråd med kriteriet.

Foretaket leier ut personalressurser til Levanger Camping Drift AS.

Dette er i tråd med kriteriet.

Foretaket forvalter og driver Trønderhallen.

Dette er i tråd med kriteriet.

Foretaket legger til rette for bredest mulig aktivitet innenfor idrett, kultur, utdanning for forskning, messer, utstillinger, konserter og andre arrangement som anleggene gir muligheter for, i den begrensede grad det er anledning for å bruke det.

Det er begrensninger for hva slags arrangement anlegget kan benyttes til, siden anlegget er spillemiddelfinansiert. Foretaket har etablert en portal på egen hjemmeside hvor aktører kan melde interesse for å ha arrangement. Det er i dialog med KUD satt et tak på «et par» arrangement pr. år. Foretaket har dermed ikke anledning til å drive en så utstrakt virksomhet som formålet legger opp til.

Foretaket markedsfører anleggene for større idretts- og kulturarrangementer, messer, og utstillinger. Dette skjer gjennom egen hjemmeside og sosiale medier.

Foretaket har ikke gått bredere ut grunnet begrensningen i bruk av anlegget, som nevnt i forrige kriterie. Revisor vurderer derfor dette til å være i tråd med kriteriet.

Driften av foretaket skjer etter sunne, økonomiske prinsipper, i form av at foretaket har en stabil økonomi som går i pluss.

Revisor har ikke gått detaljert inn i foretakets regnskap, men har sett på overordnede resultater for de tre siste årene. Det er ikke definert nærmere hva «sunne, økonomiske prinsipper» skal være.

2.6 Konklusjon

Revisor konkluderer med at Levanger Arena KF oppfyller formålet for foretaket, i tråd med selskapets vedtekter.

3 SYSTEM OG RUTINER I LEVANGER CAMPING

3.1 Problemstilling

Har Levanger Camping Drift AS system og rutiner som sikrer god økonomistyring?

- Virker det kommunale eierskapet konkurransevridende?
- Er transaksjoner mellom kommunen/Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS basert på forretningsmessige vilkår og underlagt tilstrekkelig kontroll?

3.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Transaksjoner mellom Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS skal være regulert av skriftlige avtaler, som skal bidra til å redusere risiko for konkurransevridning og kryssubsidiering.
- Transaksjoner mellom Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS skal være basert på markedsmessige vilkår
- Dersom det ikke finnes markedspriser, skal kjøp og salg av varer og tjenester mellom konsernselskapene gi dekning for variable og faste kostnader, samt et rimelig fortjenestepåslag.

Utleddningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

3.3 Funn

Levanger Arena KF er resultatet av at idrettsanleggene Trønderhallen og Levanger Fritidspark ble slått sammen til en enhet, og under samme administrasjon. Det gamle selskapet Levanger Fritidspark Moan AS ble delt, og idrettsanleggene ble overført til Levanger Arena KF. Aksjeselskapet sto igjen som et rent driftsselskap for camping, og skiftet navn til Levanger Camping Drift AS. Omorganiseringen ble vedtatt av kommunestyret i sak 82/2019, etter en grundig prosess hvor flere alternativer ble vurdert, forteller ledelsen i Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS. Ved overtakelsen opplevde de at campingens var dårlig organisert, manglet styringssystemer og hadde behov for vedlikehold og oppgradering. Ledelsen forteller at nærheten mellom campingens og idrettsanleggene la til rette for driftsmessige synergier og effektiv bruk av felles ressurser. Selv om det er uvanlig at kommuner eier campingplasser, ble det kommunale eierskapet opprettholdt på grunn av synergieffektene med de øvrige anleggene på Moan.

3.3.1 Skriftlige avtaler for transaksjoner

Ledelsen forteller at det ble utarbeidet en ressursmodell for driften av campingen, og det ble inngått en avtale om markedspris for ansatte fra Levanger Arena KF som jobber der.

Revisor har fått tilsendt et skriftlig dokument som regulerer transaksjoner mellom Levanger Arena KF og Levanger Camping. Dette gjelder lønnsoverføringer mellom selskapene.

Levanger Arena KF overtok driften av campingen fra 01.01.2020. Eier forventer overskudd i selskapet, forteller ledelsen i selskapet. I eierskapsmeldingen står det at virksomheten tar sikte på drift med fortjeneste. I kommunens eierstrategi for campingen står det følgende om utbytte:

«Driften av selskapet genererer overskudd som i helhet kommer tilreisende og kommunes innbyggere til gode. Inntil 25 % av årsresultatet kan overføres til eier som utbytte. Utbyttet skal benyttes til å utvikle Levanger Fritidspark i tråd med områdeplanen og til beste for tilreisende og innbyggerne.»

3.3.2 Transaksjoner baseres på markedsmessige vilkår

Den skriftlige avtalen, som nevnt i 3.3.1, inneholder bestemmelser for hvordan salg av tjenester til Levanger Camping skal foregå. Denne modellen er godkjent både av Levanger Arena KF og campingens revisor, forteller ledelsen i Levanger Arena KF. Ledelsen forteller at arbeid utover avtalen for å opprettholde døgnkontinuerlig drift, lønnes direkte av campingen, mens fastlønn betales av Levanger Arena KF med en beregnet fortjeneste.

Daglig leder i Levanger Arena KF og Levanger Camping opplyser følgende om overføringer mellom KFet og ASet:

- Lønn til driftsleder og driftsassistent, ordinær og beredskap, er lagt inn med et påslag på 10 prosent ift. lønn i Levanger Arena KF. Dette påslaget er på brutto lønn etter feriepenger, pensjon og arbeidsgiveravgift.
- Det samme gjelder administrasjon daglig leder. Det er beregnet at daglig leder bruker 1 dag pr uke på administrasjon av Levanger Camping, og 20 prosent av daglig leders lønn dekkes derfor av Levanger Camping.
- Det er hensyntatt sesongsvingninger for driftspersonell. I høysesongen, 01.04.-30.09., er det beregnet 50 prosent og i lavsesongen er det beregnet 30 prosent.
- Det er lagt inn påslag for feriepenger, sosiale kostnader, pensjon, arbeidsgiveravgift og forsikring. Påslaget utgjør en formel på 1,4825 på fast lønn.
- For prosjektarbeid utført av ansatte i KFet, eksempelvis håndverkerarbeider som snekring, gartnerarbeid og maling, beregnes en brutto timelønn i KF lagt på sosiale

kostnader. Deretter et påslag på 100 prosent for å tilpasse markedspris for tilsvarende tjenester.

Det føres ikke timer, men det er foretatt en skjønnsmessig fordeling på anslått tidsbruk mellom foretaket og selskapet. Revisor ser også at det er fakturert Levanger Camping for pensjonsutgifter for en pensjonist. Dette er pensjonsutgifter utover den vanlige pensjonsordningen.

Administrasjonen i Levanger Arena KF forteller at de ønsker å unngå krysssubsidiering mellom camping og de andre anleggene. Det finnes et system for å fordele utgifter mellom Levanger Arena KF og camping, som er sporbar og dokumentert i Levanger Arena KF sine systemer, forteller ledelsen. Transaksjoner mellom Levanger Arena KF og kommunen er også sporbare og synlige i regnskapet.

Ledelsen forteller at det er et godt samarbeid med kommunens tekniske enhet for leie av utstyr til drift og vedlikehold, hvor leiekostnadene skal faktureres camping. Ansatte tar av seg gressklipping både på camping og rundt Trønderhallen.

Levanger Camping har ikke utstedt noen faktura til kommunen. Det er sendt faktura fra Levanger kommune til camping eksempelvis om eiendomsgebyr, tilknytning vann og kloakk (servicebygg), noen varer som er kjøpt, eiendomsgebyr, og skjenkeavgift.

Revisor har ikke funnet fakturaer som går på leie av utstyr eller lignende, utover bruk av en hjullaster. Kommunen og selskapet bekrefter dette. Kommunen har utarbeidet et regneark for avskrivninger slik at de skal finne riktig pris for fakturering, og revisor forstår at det er en ambisjon å fakturere for aktivitet i 2024. Det er ikke noe utstyr det er avskrivning på, som Levanger Camping benytter, opplyser enhetsleder drift og anlegg. Revisor har sett eksempel på epost hvor selskapet har informert kommunen om bruk av en hjullaster i oktober/november 2023, samt antall timer den er benyttet. Denne er fakturert av Levanger kommune. Det er også fakturert for bruk av minilaster i 2024. Revisor ser også at det er fakturert for 11 419 kr for «materiell». Det er ikke fakturert for bruk av utstyr utover dette. Enhetsleder drift og anlegg forteller at Levanger Camping benytter en el-Gator som ikke passer til drift og anlegg lengre. Kommunen og Levanger er ifølge enhetsleder i forhandlinger om hvordan de skal løse dette.

Daglig leder i Levanger Arena KF utdyper at det ikke foreligger noen formell avtale på maskinelt utstyr fra Levanger kommune eller Levanger Arena KF til Levanger Camping. Han utdyper dette med:

- Utstyret som ble overdratt til Levanger kommune fra Levanger Fritidspark Moan AS i 2020 er gammelt. Det er så gammelt at enhet drift og anlegg ikke ønsker å bruke det utenom; ingen andre enheter heller for den saks skyld.
- Drift og anlegg fører ikke service på utstyret. Der har vi avtale gjennom Felleskjøpet.
- Anslått brukstid Levanger Campingdrift AS har på dette utstyret er 77 timer pr år. 22 uker klippesesong; gjennomsnitt 3,5 t pr uke.
- Annet maskinelt utstyr Levanger Campingdrift AS leier/låner fra drift og anlegg betales det leie for.

3.3.3 Kostnadsdekning og fortjenestepåslag

Revisor ser av fakturering mellom Levanger Arena KF og Levanger Camping at det faktureres årlig. I 2022 og 2023 har følgende blitt fakturert:

	Beskrivelse	Beløp ekskl. MVA
2022	Refusjon driftsleder beredskap, lønn KF	78 270
2023	Refusjon driftsleder beredskap, lønn KF	78 276
2022	Driftsleder lønn 50 % 01.04-30.09	211 981
2023	Driftsleder lønn 50 % 01.04-30.09	228 037
2022	Driftsleder lønn 30 % 01.01 - 31.03/01.10 - 31.12	127 189
2023	Driftsleder lønn 30 % 01.01 - 31.03/01.10 - 31.12	136 822
2022	Prosjekt. Utleie fra KF og inn i AS, 150 timer	82 500
2023	Refusjon driftsassistent beredskap. Lønn KF.	50 879
2022	Administrasjon og daglig leder 20 %	251 116
2023	Administrasjon og daglig leder 20 %	271 702
	SUM inkl. mva. 2022	938 820
	SUM inkl. mva 2023	1 237 433

Kilde: Levanger Arena KF sitt regnskap

Det er ikke fakturert noe annet, verken til eller fra Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS i 2023 og 2024. Revisor har ikke undersøkt grunnlaget for lønnskostnadene som fordeles her.

3.4 Vurdering

Transaksjoner mellom Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS er regulert av en skriftlig avtale når det gjelder lønnsutgifter. Avtalen bidrar til å redusere risiko for konkurransevridding og krysssubsidiering, ved å sikre gjennomsiktighet, markedspriser og forutsigbarhet i transaksjonene mellom selskapene. Det finnes ikke egen avtale for leie av utstyr.

Det foreligger en skriftlig avtale som regulerer transaksjoner mellom Levanger Arena KF og Levanger Camping. Avtalen gjelder salg av tjenester, altså dekning av lønn for driftsleder, daglig leder og prosjektarbeid utført av ansatte i Levanger Arena KF. Det finnes ikke tilsvarende avtale for leie av utstyr. Dette gjør at kriteriet kun er delvis oppfylt. Avtaler bidrar til å sikre at det er en armlengdes avstand mellom foretaket og selskapet.

Transaksjoner mellom Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS er basert på markedsmessige vilkår, gjennom å ha påslag på pris for å sikre markedsmessige priser der det er aktuelt, og en fordeling av lønnsutgifter etter hvor mye de ansatte jobber.

Det finnes ikke timeføring per selskap slik at en faktisk timefordeling kan etterprøves. Fordelingen mellom det kommunale foretaket og campingen er skjønnsbasert, og variabel etter sesong.

Kjøp og salg av varer og tjenester mellom konsernselskapene gir dokumentert dekning både for variable og faste kostnader, samt et rimelig fortjenestepåslag. Samtidig mangler det fakturering for bruk av utstyr utover bruk av en hjullaster.

Dette ser vi av grunnlaget for transaksjoner som er presentert i 3.3.2. I kapittel 3.3.3. presenteres faktisk fakturering mellom selskapene. Revisor har etterspurt fakturaer for bruk av utstyr da vi på egen hånd ikke har funnet dette i kommunens regnskap, utover fakturaer for bruk av en hjullaster. Administrasjonen i både kommunen og foretaket bekrefter at det ikke er fakturert, og at dette skal gjøres.

3.5 Konklusjon

Revisor konkluderer med at det kommunale eierskapet av Levanger Camping Drift AS i hovedsak ikke er konkurransevridende, men det må sikres at Levanger Camping Drift AS betaler for utstyr som leies fra Levanger kommune og/ eller Levanger Arena KF.

Transaksjoner mellom kommunen/Levanger KF og Levanger Camping Drift, er i hovedsak basert på forretningsmessige vilkår og underlagt tilstrekkelig kontroll. Dette gjennom avtaler for transaksjoner som bidrar til forutsigbarhet og gjennomsiktighet mellom kommunen, foretaket og selskapet. Dette gjelder kun lønnsutgifter, da det ikke foreligger avtale for leie av utstyr. Det må komme på plass en avtale som regulerer leie av utstyr.

Med dette som bakgrunn, konkluderer revisor med at Levanger Camping Drift AS i hovedsak har avtaler, system og rutiner som sikrer god økonomistyring. Denne konklusjonen er avgrenset til å gjelde transaksjoner mellom kommunen, foretaket og selskapet. Det mangler avtaler som regulerer leie av utstyr, og det er heller ikke fakturert for dette utover nevnte hjullaster. Det er en svakhet. Det finnes avtale og fakturering for lønnsutgifter, og dette er vesentlige beløp. Revisor antar at leie av utstyr vil utgjøre et vesentlig lavere beløp.

3.6 Anbefalinger

Kommunen, som selger av vare/tjeneste, og selskapet, som kjøper av vare/tjeneste må:

- Få oversikt over aktuelt leieutstyr og sikre avtale om leie av utstyr
- Sikre at pris for leie av utstyr gir dokumentert dekning for variable og faste kostnader, samt et rimelig fortjenestepåslag

4 FOLKEVALGT STYRING

I dette kapittelet gjennomgår vi Levanger kommunes styring av Levanger Arena KF.

4.1 Problemstilling

Utøves det folkevalgt styring av Levanger Arena KF i samsvar med gjeldende regelverk?

4.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Kommunestyret skal ha fastsatt vedtekter for foretaket, som minst angir:
 - Foretakets navn
 - Foretakets formål
 - Navnet på den kommunen der foretaket skal ha sitt forretningskontor
 - Antallet styremedlemmer
- Kommunestyret skal velge minst tre medlemmer til foretakets styre.
- Kommunestyret skal behandle budsjett og godkjenne årsrapport og årsregnskap for foretaket
- Kommunestyret skal ha vedtatt en eierskapsmelding som omtaler:
 - Kommunens prinsipper for eierstyring
 - Oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
 - Kommunens formål med eierinteressene
- Det bør gjennomføres eiermøter mellom foretaket og eier
- Kommunestyret skal motta kvartalsvise rapporter fra foretaket

Utleidningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

4.3 Funn

4.3.1 Vedtekter

Levanger Arena KF sine vedtekter ble sist behandlet av kommunestyret i sak 93/2019. Da ble vedtektene tilpasset den nye driften, som følge av virksomhetsoverdragelsen som omfattet drift av idrettsanlegg på Moan og utleie av personalressurser til Levanger Camping. I saksopplysningene til kommunestyret framgår det hvilke paragrafer som er foreslått endret, inkludert navneskifte fra Trønderhallen Levanger KF til Levanger Arena KF.

Selskapets vedtekter angir foretakets navn, formål, forretningskontor og antall styremedlemmer.

4.3.2 Valg av styre

Styret Levanger Arena KF består av følgende personer:

Tabell 2. Styret i Levanger Arena KF

Rolle	Navn	Valgt inn i rollen
Styreleder	Per Anders Folladal	27.02.2020
Nestleder	Trude Hynne	30.04.2024
Styremedlem	Ola Stene	30.04.2024
Styremedlem	Jon Åge Forfang	27.02.2020
Styremedlem	Margrethe Mørkved Solli	27.02.2020
Styremedlem	Lars Heirsaunet	07.02.2011
Varamedlem	Christian Wee	30.04.2024
Varamedlem	Sigrid Nordvoll	07.02.2011
Observatør	Arnstein Kjeldsen	27.02.2020

Kilde: www.soliditet.no

Siste styrevalg ble gjort i kommunestyrets sak 87/2023 i møtet den 13.12.2023. Nestleder ble valgt i kommunestyrets sak 12/2024 i møtet den 10.04.2024.

Ordfører forteller at kompetanse er viktig ved valg av styre. Ordfører fungerer som valgkomité, og innhenter informasjon fra styremedlemmene og daglig leder om styrets funksjon. Levanger kommune som eier vektlegger kompetente styre og velger representanter med bakgrunn i økonomi, organisering og samfunnskompetanse, forteller ordføreren. Iht. eierstrategien skal styreleder være den samme i Levanger Arena KF og Levanger Camping AS. I tillegg deltar kommunens økonomisjef som observatør til styret i Levanger Arena KF. Idrettsrådet har en representant i styret til Levanger Arena KF.

Det finnes ingen skriftlige rutiner for valgkomiteens arbeid ved valg av styremedlemmer, forteller ordfører. Eierskapsmeldingen har noen generelle betraktninger om at det ved rekruttering til styre bør hensyntas kompetanse og kunnskap, mangfold, habilitet og roller.

I foretakets vedtekter står følgende om valg av styre i § 7:

«Foretakets styre skal ha inntil 7 medlemmer med 2 varamedlemmer. Medlemmene velges av kommunestyret. Følgende kriterier gjelder for valg:

1. De ansatte peker selv ut et medlem til styret, jfr. KommuneLOvens § 65 nr. 3. Denne velges for to år.
2. Idrettsrådet i Levanger kommune oppnevner ett fast styremedlem.
3. Valgperioden for styremedlemmene/varamedlemmene er 2 år. Halve styret velges hvert år i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet til foretaket.
4. Kommunestyret velger styrets leder og nestleder. Daglig leder er styrets sekretær og har tale- og forslagsrett i styrets møter. Rådmannen har møte- og talerett i styrets møter.»

Ledelsen i Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS forteller at styret i Levanger Arena KF har normalt rundt syv møter i året. Det føres separate protokoller for møter i Levanger Arena KF og Campingen. Daglig leder opplever at kommunen ønsker at det skal være de samme styremedlemmene i begge styrene, med unntak av idrettsrådets representant som ikke er med i AS-et. Valgperiodene synkroniseres med hverandre. Det er nedfelt i kommunens eierstrategi for campingen.

4.3.3 Behandle budsjett og årsregnskap

Kommunestyret har behandlet budsjett, årsregnskap og årsrapport for foretaket, sist i kommunestyremøte 22.05.2024 i sakene 25 og 26/24.

Ordfører forteller at Levanger Arena KF følges opp gjennom eierstyring i eierskapsmeldingen og årlig behandling av årsrapport og regnskap. Kommunestyret fungerer som årsmøte for selskapet, og ordfører opplever at organiseringen fungerer godt. Det er også god administrativ dialog mellom kommunalsjef samfunnsutvikling og daglig leder i selskapene. Ordfører opplever at selskapet jobber godt med å følge opp eiersignaler.

Ordfører forteller at det er mange forslag til utvikling av idrettsanlegg i kommunen. Disse går via kommunens idrettskonsulent og blir deretter behandlet politisk. Endelig prioritering skjer i kommunestyret. Idrettslagene har ønsket om flere og bedre anlegg, samt lavere priser for leie av lokaler.

Daglig leder forteller at han ikke fikk orientert kontrollutvalget da årsregnskapet for 2023 ble behandlet. Tidligere har han deltatt i behandlingen og svart på spørsmål. Daglig leder har tidligere også deltatt i kommunestyremøter knyttet til årsregnskap og budsjett, men har ikke gjort dette de siste to årene. Dette vil bli prioritert fra daglig leder fremover.

4.3.4 Eierskapsmelding

Ordfører forteller at kommunens eierskapsmelding vil bli revidert og vedtatt av kommunestyret i løpet av 2024. Gjeldende eierskapsmelding ble sist behandlet i 2021. Eierskapsmeldingen

omfatter kommunens overordnede prinsipper for eierstyring og en oversikt over selskapene kommunen eier. Her er Levanger Arena KF omtalt. Her framgår selskapets formål, historisk informasjon, hvem som sitter i ledelsen, økonomi og en strategisk vurdering av eierskapet.

I spørreundersøkelsen svarer 100 prosent av respondentene at de har deltatt i behandling av kommunens eierskapsmelding.

40 prosent svarer at politiske organ har kontroll over kommunens eierinteresser i foretaket. 50 prosent svarer at de i noen grad opplever at politiske organ har kontroll.

4.3.5 Eiermøte

Ordfører forteller at det er ikke gjennomført eiermøte i Levanger Arena KF. Ordfører vil ta initiativ til at det avholdes eiermøte for Levanger Arena KF i løpet av 2024.

4.3.6 Kvartalsvise rapporter

Revisor har spurt ledelsen i Levanger Arena KF om hvor ofte kommunestyret behandler statusrapporter eller andre rapporter fra foretaket. Ledelsen forteller at kommunestyret i hovedsak behandler budsjett i september og årsregnskap i mai. I tillegg er det valg av styremedlemmer i desember. Ledelsen har ikke kjennskap til annen informasjon til kommunestyret enn dette.

4.4 Vurdering

Levanger Arena KF har vedtekter som inneholder hva kommuneloven krever.

Dette er i tråd med kriteriet.

Kommunestyret har valgt minst tre medlemmer til foretakets styre.

Dette er i tråd med kriteriet.

Kommunestyret har behandlet budsjett, og godkjent årsrapport og årsregnskap for foretaket.

Daglig leder for foretaket opplyser om at han ikke har vært til stede under behandlingen de to siste årene. Det kan være en fordel å sikre at daglig leder møter i kommunestyret i saker som gjelder foretaket, spesielt siden det heller ikke har vært gjennomført eiermøter med foretaket de siste årene. Kommunen bør etterspørre deltakelse fra foretaket.

Kommunestyret har vedtatt en eierskapsmelding som omtaler:

- Kommunens prinsipper for eierstyring
- Oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- Kommunens formål med eierinteressene, gjennom å ha en strategisk vurdering av eierskapet

Dette er i tråd med kriteriet. Revisor har ikke undersøkt om oversikten over selskaper er fullstendig. Revisor registrerer at oversikten også omfatter andre samarbeid enn de som er lagt i selskap, f.eks. kommunesamarbeid. Dette er positivt, og i tråd med intensjonen i loven.

Eierskapsmeldingen ble sist behandlet i 2021. Revisor har blitt opplyst om at eierskapsmeldingen skal behandles i kommunestyret før jul 2024. Dersom eierskapsmeldingen skal være et godt verktøy for kommunestyret, vil det være hensiktsmessig at den behandles tidlig i valgperioden. KS anbefaler også at eierskapsmeldingen eller deler av denne behandles årlig slik at kommunestyret sikres fersk informasjon om sine selskaper.

Det gjennomføres ikke eiermøter mellom foretaket og eier.

Dette er ikke i tråd med kriteriet. Det er viktig å understreke at dette ikke er et lovbrudd, men det er ikke i tråd med god praksis, jamfør KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll. Eiermøter, altså uformelle møter mellom foretaket, styret og eier, vil kunne bidra til en god dialog og informasjonsutveksling. Eier og foretaket bør sammen vurdere om det er behov for eiermøter.

Kommunestyret mottar ikke kvartalsvise rapporter fra foretaket.

Dette er ikke i tråd med kriteriet. Praksis for kvartalsvise rapporter er dermed ikke i tråd med den ønskede praksis som er lagt til grunn i selskapets vedtekter.

4.5 Konklusjon

Revisor konkluderer med at det i hovedsak utøves folkevalgt styring av Levanger Arena KF i samsvar med gjeldende regelverk. Det er noen mangler i den folkevalgte styringen:

- Eierskapsmeldingen bør behandles tidlig i valgperioden for å sikre at den er et godt styringsverktøy. KS anbefaler at hele, eller deler av, eierskapsmeldingen behandles årlig for å sikre god informasjon til eier.
- Det gjennomføres ikke eiermøter mellom foretaket og eier, noe som ikke er i tråd med anbefalingen fra KS.
- Kommunestyret mottar ikke kvartalsvise rapporter fra foretaket. Dette er ikke i tråd med krav i foretakets vedtekter.

4.6 Anbefalinger

Revisor anbefaler kommunestyret å:

- Behandle eierskapsmeldingen tidlig i valgperioden for å sikre at den er et godt og oppdatert styringsverktøy
- Vurdere å behandle hele eller deler av eierskapsmeldingen årlig for å sikre oppdatert selskapsinformasjon til kommunestyret
- Vurdere behovet for å gjennomføre eiermøter med foretaket
- Be om kvartalsvise rapporter fra foretaket eller endre foretakets vedtekter dersom det ikke er behov for kvartalsvis rapportering.

5 EIERSTYRING

I dette kapitlet gjennomgår vi en eierskapskontroll av hvordan Levanger kommune utøver eierstyringen av Levanger Camping.

5.1 Problemstilling

Utøves eierstyringen av Levanger Camping Drift AS i samsvar med gjeldende regelverk og anbefalinger?

5.2 Kriterier

Følgende kriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Det bør gjennomføres tilstrekkelig opplæring av, og gis informasjon til folkevalgte/eierrepresentanter om eierstyring, herunder om roller, styringslinjer og ansvarsfordeling
- Kommunestyret bør årlig få en rapport om status i selskapene sine.
- Det skal foreligge vedtekter som tilfredsstillende aksjelovens krav
- Kommunestyret bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet
- Kommunestyret bør oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter
- Det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentanten
- Eierstyringen skal utøves gjennom deltakelse i generalforsamlingen
- Det bør gjennomføres jevnlig eiermøter mellom eierne og selskapet
- Det bør vedtektsfestes en ordning med bruk av valgkomité.
- Valgkomitéen bør ha retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse.
- Generalforsamlingen fastsetter styregodtgjørelse

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

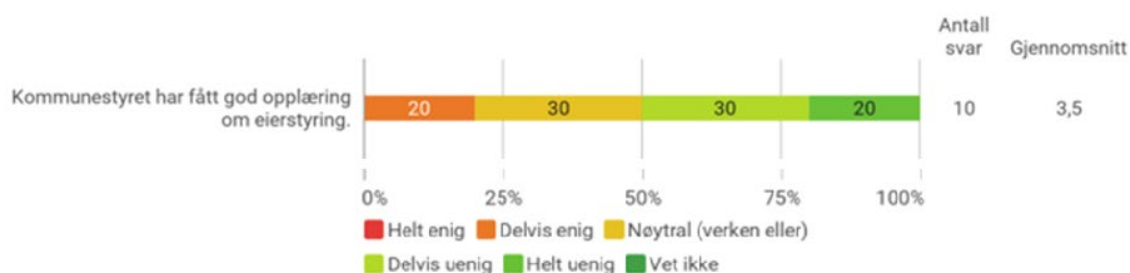
5.3 Funn

5.3.1 Opplæring

Det var planlagt opplæring om eierstyring under Folkevalgtopplæringen for kommunestyrets representanter høsten 23, men av tidsmessige årsaker ble det kun litt opplæring, forteller ordfører. Ordfører opplever at det var en oppfatning av at det generelt ble mye informasjon på kort tid, og det er en ambisjon om å gi mer opplæring om eierstyring til kommunestyret.

Formannskapet har blitt spurt om de har fått opplæring i eierstyring. Her svarer 40 prosent at de har fått opplæring om eierstyring, og 50 prosent at de ikke har fått opplæring. 10 prosent (tilsvarende 1 person) vet ikke.

Revisor har også spurt formannskapet om kommunestyret har fått god opplæring i eierstyring. Her er halvparten helt eller delvis enig i at kommunestyret har fått god opplæring om eierstyring, se figur under.



Figur 1. Formannskapets syn på opplæring om eierstyring

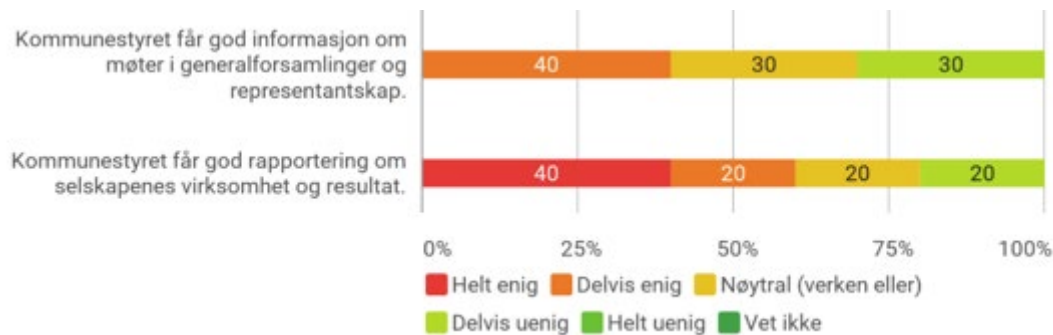
Det var også et åpent spørsmål om hva man anser å være de største utfordringene for folkevalgt styring. Her kunne respondentene velge flere alternativer. 80 prosent av respondentene har krysset av for at kommunestyrets opplæring om eierstyring er en utfordring.

5.3.2 Årlig rapport til kommunestyret

Ordføreren opplyser om at det blir gitt grundig informasjon om drift, økonomi og strategi for campingene av styreleder og daglig leder under generalforsamlingen. Det er formannskapet som fungerer som generalforsamling. Selskapet tar selv kontakt med kommunen hvis det oppstår saker hvor eieren bør være involvert. Ordføreren har ikke opplevd noen problemer med styringen av selskapet, og det har ikke vært behov for annen dialog enn de faste møtene. Det er ikke årlig rapportering fra Levanger Camping til kommunestyret.

Politikerne har fått omvisning i nytt bygg med resepsjon på campingene og mener at bygget brukes i tråd med formålet. Ordføreren opplever også at arbeidsforholdene for de ansatte er gode og fungerer som de skal. Campingene bidrar til å tiltrekke turister til byen, og næringslivet nyter godt av dette, noe som oppfattes som positivt for kommunen, ifølge ordfører.

I spørreundersøkelsen ble formannskapet spurt om de mener om informasjonsflyt til kommunestyret. Se figur under.



Figur 2. Formannskapets oppfatning av informasjonsflyt til kommunestyret

I figuren ser vi at 40 prosent mener at kommunestyret får god informasjon og god rapportering. Henholdsvis 30 prosent og 20 prosent er delvis uenige i at kommunestyret får god informasjon og god rapportering. Det er ingen som er helt uenige i påstanden.

Det var også et åpent spørsmål om hva man anser å være de største utfordringene for folkevalgt styring. Her kunne respondentene velge flere alternativer. 70 prosent har svart at det er en utfordring for eierstyring å sikre forankring av eierskapspolitikken i kommunestyret.

5.3.3 Vedtekter og revidering av styringsdokumenter

Levanger Camping har vedtekter som sist ble revidert i januar 2020. Vedtektsendringene er registrert i Brønnøysundregistrene. Revisor har ikke funnet at vedtektene har blitt behandlet i kommunestyret.

Vedtektene inneholder selskapets navn, men her er selskapet omtalt som «Levanger Camping AS». Et søk i Brønnøysundregistrene viser at Levanger Camping AS ikke finnes, men Levanger Camping Drift AS.

Vedtektene inneholder en formulering om selskapets virksomhet i § 2 Formål: «Selskapets formål er å eie og drive Levanger Camping alene eller sammen med andre. Selskapets virksomhet tar sikte på drift med fortjeneste». Vedtektene inneholder også informasjon om aksjekapitalens størrelse og aksjenes pålydende.

Levanger kommune har en eierstrategi for Levanger Camping, vedtatt i generalforsamling i 2022 og vedtatt i kommunestyret 21.09.2022.

Her presenteres formålet med eierskapet i selskapet. Kommunen har en intensjon om langsiktig eierskap som skal bidra til å utvikle campingplassen og området på Moan.

Områdeplanen for Levanger Fritidspark¹ vil legge aktiviteter dit som gagnar både kommunens innbyggere og besøkende gjester på Levanger Camping. Det fremgår av eierstrategien at det er en avtale med Levanger Arena KF om kjøp av ressurser og tjenester. «Den sterke synergien mellom partene vil bidra til å styrke Moan området generelt sett, og ivareta utviklingen både av idrettsanlegg og fasiliteter på campingen. Med denne avtalen har selskapet en bærekraftig økonomimodell med fellesanlegg og dynamisk personalflyt mellom selskapene». Videre står det at Levanger Camping er et godt verktøy – sammen med Levanger Arena KF – for å realisere kommunale strategier og ambisjoner.

I eierstrategien er det en forventning om at selskapet må sikre at den etiske standarden er i overensstemmelse med eiers etiske retningslinjer. Det er nulltoleranse for korrupsjon. Kommunen er opptatt av at selskapet er åpne om dilemmaer knyttet til korrupsjon, interessekonflikter og inhabilitet.

5.3.4 Valg av eierrepresentant

I delegeringsreglementet, vedtatt 23.06.2021, står det at formannskapet er generalforsamling i heleide kommunale selskap. Partier som eventuelt ikke har medlemmer i formannskapet, tiltrer med en representant når formannskapet er generalforsamling. Det samme står i eierskapsmeldingen fra 2021.

I spørreundersøkelsen svarer 90 prosent at de har deltatt i valg av kommunens eierrepresentant i selskaper.

5.3.5 Kommunikasjon mellom kommunestyret og eierrepresentanten

I eierskapsmeldingen står det at «Protokoller fra generalforsamlinger skal forelegges kommunestyret til orientering, og kommunestyret skal løpende orienteres om utøving av fullmakter i de saker som er av overordnet prinsipiell karakter.»

Revisor har sett på politiske saker og referatsaker kommunestyret har blitt forelagt, og kan ikke se at protokoller fra generalforsamlinger har blitt forelagt kommunestyret i 2023 eller 2024.

70 prosent av respondentene i spørreundersøkelsen er helt eller delvis enige i at roller, ansvar og myndighet er tydelig avklart i eierskapsaker. 90 prosent mener at eierskapsmeldingen er et godt politisk styringsverktøy.

¹ Levanger Fritidspark er lokalisert rett ved Levanger Camping. Fritidsparken består av kunstgress-stadion, friidrettsanlegg, sykkelvelodrom, tennisbaner, sandvolleyballbaner og friområder. Kilde: www.levangerarena.no/fritidsparken

En informant opplyser å ha savnet spørsmål i spørreundersøkelsen om eierrepresentanten har blitt instruert godt nok om hvem den skal representere og hva eierrepresentanten skal vektlegge, som bør knyttes til en eierstrategi.

5.3.6 Eierstyring i generalforsamling

I eierstrategien punkt 6 står det at den formelle dialogen mellom eier og selskap foregår i generalforsamlingen. Videre står det at styreleder har ansvar for å informere ordfører og kommunedirektør om det oppstår situasjoner i selskapet som er av vesentlig karakter for eier å kjenne til. Styreleder og ordfører skal vurdere om det skal kalles inn til eiermøte eller ekstraordinær generalforsamling. Det står også at daglig leder kan rådføre seg med kommunedirektør om praktiske forhold i daglig drift.

Ledelsen i selskapet opplever at Levanger kommune er en ryddig eier som ikke forsøker å «overstyre» selskapet. Økonomisjefen er observatør i styret. Ledelsen opplever dette som en god kobling til kommunen og fungerer ryddig.

I spørreundersøkelsen har formannskapet svart på om de opplever at politiske organ har kontroll over kommunens eierinteresser i Levanger Camping Drift AS. Her har 40 prosent svart at de i stor grad har kontroll, og 50 prosent har svart at de i noen grad har kontroll over kommunens eierinteresser i selskapet.

5.3.7 Eiermøte

I eierstrategien punkt 6 står det at i tilknytning til generalforsamlingen skal det avholdes et eiermøte der styreleder og daglig leder gir en orientering om utvikling av selskapet og styrets langsiktige strategi for selskapet.

Ordfører opplever at det ikke har vært et klart skille mellom generalforsamling og eiermøte i Levanger Camping, hvilket nok er årsak til at det ikke er skrevet referat fra eiermøtet som eget møte. Det er planlagt eiermøte i Levanger Camping høsten 2024. Revisor kjenner ikke til andre eiermøter enn dette.

Revisor har spurt ledelsen i selskapet om de savner noe fra eier sin side. Ledelsen forteller at de ikke savner noe spesielt fra eier.

5.3.8 Valgkomite

Det er ingen bestemmelser om valgkomite i selskapets vedtekter.

Ordfører fungerer som valgkomité, og innhenter informasjon fra styremedlemmene og daglig leder om styrets funksjon. Levanger kommune som eier vektlegger kompetente styrer og velger representanter med bakgrunn i økonomi, organisering og samfunnskompetanse,

forteller ordføreren. Iht. eierstrategien skal styreleder være den samme i Levanger Arena KF og Levanger Camping AS.

I paragraf 6 i vedtektene og i punkt 5 i eierstrategien er det bestemt at styret skal ha inntil fire medlemmer med ett varamedlem. Medlemmene velges av generalforsamlingen. I eierstrategiens punkt seks står det at daglig leder skal kontakte ordfører, som er valgkomite, og avtale tidspunkt for generalforsamling.

I spørreundersøkelsen svarer 90 prosent at de har deltatt i behandling av hvem som skal foreslås som styrerepresentanter. 80 prosent er helt eller delvis enige i at valgkomiteen som foreslår styremedlemmer i selskaper (alle kommunens selskaper) gjør en god nok jobb.

5.3.9 Valgkomiteens retningslinjer

Det finnes ingen egne skriftlige rutiner for valgkomiteens arbeid ved valg av styremedlemmer, forteller ordfører. I prinsippene for eierstyring i eierskapsmeldingen, står det at «Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse og mangfold». Det er listet opp noen punkter som «bør ivaretas/vurderes» ved rekruttering til styrer:

- Kompetanse- og kunnskapshensyn (for selskapet)
- Mangfold (ulik erfaringsbakgrunn og kjønnsfordeling)
- Habilitet (må handle uavhengig av særinteresser)
- Roller (bør ikke ha andre oppgaver i selskapet)

Valgperiodene i Levanger Arena KF synkroniseres med Levanger Camping Drift, iht. kommunens eierstrategi for camping.

I vedtektene og eierstrategien står følgende kriterier for valg til styret:

- Styrets leder skal til enhver tid være styreleder i Levanger Arena KF
- Styret skal i tillegg bestå av 1 medlem fra styret for Levanger Arena KF
- De øvrige styremedlemmer og vara velges fritt av generalforsamlingen.

Det står også i eierstrategien at «valgkomiteen skal konsultere styre- og daglig leder om styrets medlemmer/foreslåtte medlemmer i forhold til ønsket kompetanseprofil i styret. Styrets medlemmer velges for to år av gangen.

I Levanger Camping består styret av 2 menn og 2 kvinner, samt en mannlig vara. Revisor har ikke undersøkt styrets kompetanse eller erfaring.

5.3.10 Styregodtgjørelse

Det er generalforsamlingen som har vedtatt godtgjøringer til styret. I 2024 ble følgende godtgjørelser vedtatt, som var på samme nivå som året før:

- Styreleder: 15 000 kr
- Styremedlemmer: 8 000 kr
- Varamedlem: 1 500 kr i godtgjørelse pr møte.

I eierskapsmeldingen er Levanger kommunes overordnede prinsipper for eierstyring presentert. I punkt 8 heter det at «Styrets godtgjøring og lederlønninger skal ligge på et moderat nivå i selskaper hvor kommunen er en betydelig eier».

I spørreundersøkelsen svarer 30 prosent at de har deltatt i prinsippdiskusjoner om styrehonorar. 70 prosent svarer at de ikke har deltatt i dette.

5.4 Vurdering

Revisor vurderer at det ikke er gjennomført tilstrekkelig opplæring av og informasjon til folkevalgte om eierstyring.

Dette er ikke i tråd med kriteriet. Vurderingen er gjort med bakgrunn i at halvparten av respondentene i spørreundersøkelsen svarte at de ikke har fått opplæring, kombinert med at ordfører forteller at det ikke har vært mye opplæring. God opplæring til folkevalgte om eierstyring kan bidra til bedre rolleforståelse og målrettet styring av de offentlig eide selskapene kommunen har.

Kommunestyret får ikke en årlig rapport om status i selskapet.

Dette er ikke i tråd med kriteriet. Formannskapet får en årlig statusrapport gjennom å være generalforsamling for selskapet. Kommunestyret, som har delegert myndigheten til å utøve eierskapet til formannskapet, får ikke denne informasjonen. Kommunestyret som øverste eier bør ha tilgang til oppdatert informasjon om sine selskaper minst en gang i året.

Selskapet har vedtekter som tilfredsstillende aksjelovens krav, men selskapets navn i vedtektene samsvarer ikke med selskapets navn i Brønnøysundregistrene.

Dette er i tråd med kriteriet, men ved revidering av vedtektene bør selskapets navn rettes.

Kommunestyret har kun delvis jevnlig revidert styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

Dette er delvis i tråd med kriteriet. Vedtektene er sist revidert i 2020 og eierstrategien i 2022, men det er kun eierstrategien som er behandlet i kommunestyret.

Kommunestyret har oppnevnt sentrale folkevalgte som eierrepresentanter.

Dette er i tråd med kriteriet. Det er formannskapet som fungerer som eierrepresentanter i Levanger Camping, og disse må anses å være sentrale folkevalgte.

Det er etablert forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentantene, men de etterleves ikke.

Kommunestyret har ikke blitt forelagt protokoller fra generalforsamlingen, slik eierskapsmeldingen legger opp til. Det kan også være god praksis å informere kommunestyret om større saker som skal opp i generalforsamling, slik at de kan stille spørsmål eller legge føringer for eierrepresentantene.

Eierstyringen utøves gjennom deltakelse i generalforsamlingen.

Selskapet uttaler at det ikke har blitt forsøkt styrt utenom formelle organer. Dette er i tråd med kriteriet.

Det er ikke gjennomført jevnlige eiermøter mellom eierne og selskapet.

Dette er heller ikke et krav, men en anbefaling fra KS. Selskapet har ikke savnet noe fra eier. Samtidig ser det ut til at det kan ha vært gjennomført eiermøter, men det kan ikke dokumenteres og har muligens ikke vært en sterk bevissthet rundt det. Revisor mener at dersom man vurderer at det er behov for eiermøter, bør det være et tydelig skille mellom eksempelvis generalforsamling og et eiermøte.

Bruk av valgkomité er ikke vedtektsfestet.

Dette er ikke i tråd med kriteriet.

Valgkomitéen har retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse gjennom bestemmelser i eierskapsmeldingen.

Dette er i tråd med kriteriet, men det bør vurderes om det er tilstrekkelig for selskapet med en slik generell bestemmelse. Revisor har ikke undersøkt om retningslinjene i eierskapsmeldingen har blitt etterlevd i valgkomiteens arbeid.

Generalforsamlingen fastsetter styregodtgjørelse.

Dette er i tråd med kriteriet.

5.5 Konklusjon

Revisor konkluderer med at eierstyringen av Levanger Camping Drift AS har mangler opp imot gjeldende regelverk og anbefalinger:

- Det er ikke gjennomført tilstrekkelig opplæring av folkevalgte
- Kommunestyret får ikke en årlig statusrapport om selskapet
- Vedtektene har feil selskapsnavn
- Det er etablert forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentantene, men de etterleves ikke

- Det er ikke gjennomført eiermøter i selskapet. Behovet for eiermøter bør avklares mellom eier og selskapet
- Vedtektene inneholder ikke en bestemmelse om valgkomite.

5.6 Anbefalinger

Revisor anbefaler kommunestyret å:

- Gjennomføre mer opplæring om eierstyring
- Stille krav til selskapet om å få en årlig statusrapport
- Sikre at vedtektene er riktige og behandle disse i kommunestyret
- Sikre at vedtatte kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentanter etterleves
- Vurdere behovet for eiermøter i Levanger Camping sammen med selskapet
- Vedtektsfeste bruk av valgkomite
- Vurdere behovet for egne retningslinjer for valgkomiteens arbeid

KILDER

Brønnøysundregistrene, www.brreg.no

Dun&Bradstreet Creditpro, www.soliditet.no

EFTA. (2017, December 21). *EFTA Guidelines on the notion of State Aid as referred to in Article 61(1) of the Agreement on the European Economic Area (2017/2413)*. EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2017.342.01.0035.01.ENG&toc=OJ:L:2017:342:TOC

Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet. (2010). *Veileder: EØS-avtalens regler om offentlig støtte*.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon, FOR-2019-06-17-904

Lov om aksjeselskaper, LOV-1997-06-13-44

Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven), LOV-2018-06-22-83

Lov om årsregnskap m.v., LOV-1998-07-17-56

Justis- og beredskapsdepartementet, *NO U 1996:3 Ny aksjelovgivning*.

KS (2020) *KS Folkevalgtprogram: Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll*, [Anbefalinger-om-eierskap-sept-23-F31-1-.pdf](#)

NKRF (2020), *NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK001*

NKRF (2020) *NKRFs standard for eierskapskontroll, RSK002*

Nærings- og fiskeridepartementet. (2019). *Veileder om offentlig støtte*. https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/nfd/dokumenter/veiledninger/veiledner_offentlig-stotte.pdf

Samfunnsbedriftene. (2019). *Styreansvar i et kommunalt foretak*. <https://www.samfunnsbedriftene.no/artikkel/styreansvar-i-et-kommunalt-foretak>

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

- Vedtektene til Levanger Arena KF
- Vedtektene til Levanger Camping Drift AS
- Aksjeloven
- Statsstøttereglene
- Kommuneloven og internkontrollbestemmelser
- KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll

Formålet i Levanger Arena KF

Selskapets vedtekter ble sist revidert i desember 2019. I paragraf to, presenteres selskapets formål:

§ 2 FORMÅL

1. Forvalte og drive idrettsanlegg på Moan. I tillegg skal foretaket leie ut personalressurser til Levanger Campingdrift AS.
2. Forvalte og drive Trønderhallen, idretts-, flerbruks og svømmehall
3. Ut fra anleggenes muligheter skal foretaket tilrettelegge for bredest mulig aktivitet innenfor idrett, kultur, utdanning for forskning, messer, utstillinger, konserter og andre aktiviteter som anleggene gir muligheter for.
4. Markedsføre og promotere anleggene for større idretts- og kulturarrangementer, messer og utstillinger.
5. Sørge for at driften av anleggene skjer etter sunne økonomiske prinsipper
6. Foretaket kan også påta seg andre oppgaver i tilknytning til anleggenes lokasjon. Foretaket skal også legge forholdene til rette for andre aktiviteter som naturlig kan drives på Røstad og Moan, enten alene eller sammen med andre.

Utlede revisjonskriterier:

- Foretaket skal forvalte og drive idrettsanlegg på Moan.
- Foretaket skal leie ut personalressurser til Levanger Camping Drift AS
- Foretaket skal forvalte og drive Trønderhallen
- Foretaket skal legge til rette for bredest mulig aktivitet innenfor idrett, kultur, utdanning for forskning, messer, utstillinger, konserter og andre aktiviteter som anleggene gir muligheter for.
- Foretaket skal markedsføre anleggene for større idretts- og kulturarrangementer, messer, og utstillinger.
- Driften av foretaket skal skje etter sunne, økonomiske prinsipper

System og rutiner i Levanger Camping Drift AS

Regnskapsloven 1998-07-17-56, § 1-3 andre ledd sier at et selskap er morselskap hvis vedkommende på grunn av avtale eller som eier av aksjer eller andeler har bestemmende innflytelse over et annet foretak. Datterselskap som er organisert som aksjeselskap er underlagt aksjelovens bestemmelser om «armlengdes avstand» i konsernforhold. Hensikten med disse bestemmelsene er å sikre at priser og vilkår i et konsern skal være de samme som hva som ville blitt avtalt mellom uavhengige parter i en tilsvarende situasjon.

Kryssubsidiering mellom skjermet og konkurranseutsatt virksomhet vil kunne komme i konflikt med EØS-avtalens statsstøtteregler.

Aksjeloven

Aksjeloven § 3-9 (1) har følgende bestemmelse:

Transaksjoner mellom selskaper i samme konsern skal grunnes på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Vesentlige avtaler mellom konsernselskaper skal foreligge skriftlig.

I forarbeidet til loven (NOU 1996:3) ble det vektlagt at transaksjonene må være forretningsmessig begrunnet, gjenspeile alminnelig markedspris, og at det måtte være likevekt mellom kontraktytelsene og vilkårene for transaksjonene.

Statsstøttereglene

EØS-avtalens artikkel 61 forbyr som hovedregel offentlig støtte til næringslivet. Hva som er offentlig støtte blir tolket vidt, hvor kryssubsidiering i offentlig eid virksomhet kan bli rammet forbudet. For at det skal foreligge ulovlig offentlig støtte, må seks vilkår være samtidig oppfylte (Nærings- og fiskeridepartementet, 2019):

1. Mottaker av støtte er et foretak som utøver økonomisk aktivitet
2. Støtten er gitt av staten eller av statsmidler i enhver form
3. Støtten innebærer en økonomisk fordel for mottakeren
4. Støtten begunstiger enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer eller tjenester
5. Støtten kan virke konkurransevridende
6. Støtten kan påvirke samhandelen mellom EØS-landene.

Det er flere unntaksbestemmelser. Et eksempel er unntaket for bagatellmessig støtte, hvor terskelverdien er 200 000 euro over 3 år.

Dersom midler til finansiering av offentlige tjenester benyttes til å finansiere konkurranseutsatt virksomhet, vil det bli rammet av forbudet. I departementets veileder til reglene (Fornyings- administrasjons- og kirke departementet, 2010) nevnes det noen typetilfeller:

- At felleskostnader for skjermet og konkurranseutsatt virksomhet, slik som administrasjonskostnader, belastes den skjermede virksomheten
- At ledig kapasitet i skjermet virksomhet brukes til å produsere konkurranseutsatte tjenester
- At det investeres i maskiner og utstyr i den offentlig finansierte delen som gir lavere driftskostnader for den konkurranseutsatte delen
- At ansatte, utstyr og lokaler fra den offentlig finansierte virksomheten brukes i den kommersielle.

For å vurdere om det foreligger ulovlig kryssubsidiering brukes *markedsaktørprinsippet*. Ved å sammenligne transaksjonene med andre, kommersielle aktørers pris- og avtalevilkår, vil det som regel kunne konstateres om handelen er gjort på markedsmessige vilkår. (Nærings- og fiskeridepartementet, 2019) Markedsaktørprinsippet stiller som betingelse at det offentlige må opptre på tilsvarende måte som en rasjonell og profittorientert privat aktør ville gjort i en tilsvarende situasjon. I ESAs² retningslinjer om begrepet offentlig støtte (EFTA, 2017) er den markedsøkonomiske aktørtesten angitt nærmere:

- Det skal utelukkende tas hensyn til det offentliges rolle som økonomisk aktør, og ikke som myndighetsutøver
- Om markedsbetingelser foreligger eller ikke skal vurderes ut fra informasjon forut for beslutninger, og ikke på grunnlag av kunnskap i ettertid
- Den offentlige aktøren må kunne dokumentere at beslutninger var gjort på markedsmessige vilkår

² EFTA-landenes overvåkingsorgan som kontrollerer om EØS-avtalen blir fulgt

- Ved vurderingen av om et tiltak gir økonomisk fordel, er det effekten av tiltaket for motparten som er avgjørende.

I tilfeller der det ikke eksisterer sammenlignbar markedspris, har EU-domstolen oppstilt som krav, jf. Chronopostsaken (Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet, 2010), at vederlaget skal dekke variable kostnader, en andel av de faste og en rimelig fortjeneste på morselskapets investeringer. Dersom vederlaget ble satt for lavt, ville det være støtte til det konkurranseutsatte selskapet.

Med enkelte unntak, angir ikke regelverket eksplisitt hvilke tiltak som må foretas for å forhindre krysssubsidiering. Ut fra virksomhetens art kan et regnskapsmessig skille være tilstrekkelig, mens det i andre tilfeller også bør foretas organisatorisk skille. Begge tiltakene forutsetter at kostnader og økonomiske fordeler som er knyttet til å produsere det forretningsmessige produktet, belastes den konkurranseutsatte delen til markedspris.

Utlede revisjonskriterier:

- Transaksjoner mellom Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS skal være regulert av skriftlige avtaler, som skal bidra til å redusere risiko for konkurransevridding og krysssubsidiering.
- Transaksjoner mellom Levanger Arena KF og Levanger Camping Drift AS skal være basert på markedsmessige vilkår
- Dersom det ikke finnes markedspriser, skal kjøp og salg av varer og tjenester mellom konsernselskapene gi dekning for variable og faste kostnader, samt et rimelig fortjenestepåslag.

Folkevalgt styring av Levanger Arena KF

Levanger Arena KF er et kommunalt foretak etter kommuneloven kapittel 9. I § 9-1 slås det fast at kommunale foretak er en del av kommunen. Et KF er ikke et selvstendig rettssubjekt, men er en del av kommunen. Det stilles videre en del krav til det kommunale foretaket som er relevant for den folkevalgte styringen:

§ 9-3 Vedtekter

Foretaket skal ha vedtekter som minst skal angi

- a. Foretakets navn
- b. Foretakets formål
- c. Navnet på den kommunen der foretaket skal ha sitt forretningskontor

- d. Antallet styremedlemmer
- e. Annet som etter lov skal fastsettes i vedtekter

§ 9-5 Styrets sammensetning

Styret i kommunale og fylkeskommune foretak skal ha minst tre medlemmer. Kommunestyret eller fylkestinget velger selv leder, nestleder og øvrige medlemmer til styret. Dette gjelder ikke styremedlemmer som de ansatte skal velge etter § 9-6.

Daglig leder for foretaket kan ikke være medlem i styret.

§ 9-10 Vedtak som må godkjennes av kommunestyret eller fylkestinget

I vedtektene kan det fastsettes at styrets vedtak i nærmere angitte saker må godkjennes av kommunestyret eller fylkestinget selv for å være bindende for kommunen eller fylkeskommunen. En avtale som ikke er godkjent av kommunestyret eller fylkestinget, er ikke bindende for kommunen eller fylkeskommunen hvis vedtektsbestemmelsen er registrert i foretaksregisteret, eller hvis avtaleparten kjente eller burde ha kjent til vedtektsbestemmelsen. Hvis avtalen er helt eller delvis gjennomført, skal ytelsene tilbakeføres. Hvis dette ikke er mulig, skal ytelsenes økonomiske verdi tilbakeføres.

§ 9-16 Forholdet til kommunens eller fylkeskommunens administrasjon

Kommunedirektøren i kommunen eller fylkeskommunen har ikke instruksjons- eller omgjøringsrett overfor foretakets daglige leder.

Kommunedirektøren kan instruere styret og daglig leder om at vedtak i foretaket ikke skal iverksettes før kommunestyret eller fylkestinget har behandlet saken.

Kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før styret treffer vedtak i saker som også skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen skal legges fram for styret i foretaket når styret skal behandle saken. Styrets vedtak skal sendes til kommunestyret eller fylkestinget via kommunedirektøren.

§ 26-1 Eierskapsmelding

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde:

- a. Kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b. En oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c. Kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b

Styring av kommunale foretak

Kommunestyret er det øverste organet i et kommunalt foretak. Det er kommunestyret som fastsetter rammene for styret i foretaket, gjennom vedtektene. Det er kommunen som er part i avtaler som det kommunale foretaket inngår, og det er kommunen som kan forplikte selskapet. Foretakets vedtekter kan legge begrensninger eller instruksjoner for hvilke saker styret kan avgjøre. Styret kan i utgangspunktet avgjøre alle saker som gjelder foretaket og dets virksomhet. (Samfunnsbedriftene, 2019) (Kommunal- og distriktsdepartementet, n.d.).

Foretakets budsjetttrammer skal innarbeides i kommunens årsbudsjett. Innenfor dette vedtar foretaket sitt særbudsjett. Foretaket skal avlegge et særregnskap som vedtas endelig av kommunestyret. (Kommunal- og distriktsdepartementet, n.d.)

I lovforslaget til Stortinget om kommuneloven, framgår det at kommunale foretak er en del av kommunen og skal derfor styres etter de samme prinsipper som de øvrige delene av kommunens virksomhet. (Kommunal- og distriktsdepartementet, n.d.)

Levanger Arena KF har noen bestemmelser for kommunestyret i vedtektene. Her framgår det følgende:

§ 4 Kommunestyret

1. Kommunestyret skal vedta budsjett, økonomiplan, samt godkjenne årsrapport og regnskap for foretaket
2. Kommunestyret skal velge medlemmer til styret i samsvar med vedtektenes § 7
3. Kommunestyret fastsetter styrets godtgjørelser

4. Foretaket skal framlegge kvartalsvis rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter/innbetalinger og utgifter/utbetalinger i henhold til vedtatte rammer for foretaket.

Eiermøter er ikke lovregulert, og er bare en uformell arena hvor det ikke treffes vedtak. KS sin anbefaling nummer seks er at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapet. Eiermøtet er et møte mellom representanter fra eierne, styret og daglig leder.

Dette gir følgende kriterier:

- Kommunestyret skal ha fastsatt vedtekter for foretaket, som minst angir:
 - Foretakets navn
 - Foretakets formål
 - Navnet på den kommunen der foretaket skal ha sitt forretningskontor
 - Antallet styremedlemmer
- Kommunestyret skal velge minst tre medlemmer til foretakets styre.
- Kommunestyret skal behandle budsjett, økonomiplan, og godkjenne årsrapport og årsregnskap for foretaket
- Kommunestyret skal ha vedtatt en eierskapsmelding som omtaler:
 - Kommunens prinsipper for eierstyring
 - Oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
 - Kommunens formål med eierinteressene
- Kommunestyret skal motta kvartalsvise rapporter fra foretaket
- Det bør gjennomføres eiermøter mellom foretaket og eier.

Eierstyring av Levanger Camping Drift AS

Betingelsene for folkevalgt styring og kontroll endres når virksomheter eller tjenester skilles ut og legges i selskaper. Lovfestede bestemmelser og normer for god selskapsstyring setter grenser for hvor mye kommunene som eier disse selskapene kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet. Aktivt eierskap innebærer at de folkevalgte bruker de mulighetene styringssystemene gir til å utøve eierstyring.

Revisjonskriterier for eierskapskontroll er utledet fra aksjeloven og KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll. KS sine anbefalinger er ikke obligatoriske, men er

uttrykk for god praksis for kommunal eierstyring og er relevante kriterier å vurdere kommunens praksis mot.

Kommunestyret som eier

KS sin anbefaling nummer tre handler om at man må sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap. Det anbefales at kommunestyret får tid til kompetanseutvikling. Dette kan eksempelvis gjøres gjennom å ha eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte tidlig i valgperioden. Det er viktig at kommunestyret som eier får kunnskap og innsikt i omfanget av selskapsorganisering og de styringsmuligheter kommunen har for selskapene de har eierandeler i. Det er også viktig at de får innsikt i rollene de har som folkevalgte, som styremedlemmer eller som medlemmer av generalforsamling eller representantskap. Rollen som folkevalgt i kommunestyret er annerledes enn den rollen man har i et selskapsorgan. Man må være bevisst på roller, styringslinjer og ansvarsfordeling. Revisor mener det vil være hensiktsmessig at denne opplæringen kommer tidlig i valgperioden for å sikre at kommunestyret/eierrepresentanten har god nok opplæring til å kunne utøve god eierstyring i hele valgperioden.

KS' anbefaling nummer fire handler om at kommunestyret årlig bør få en rapport (eller eierskapsmelding) om status i selskapene. Det betyr at man ikke nødvendigvis trenger å behandle hele eierskapsmeldingen med prinsipper og formål, men kan behandle den delen som omhandler status i selskapene. Eierskapsmeldingen kan også inneholde f.eks. eiers forventninger til selskapenes forhold til etikk, miljø, likestilling, samfunnsansvar etc.

Dette gir følgende kriterier:

- Det bør gjennomføres tilstrekkelig opplæring av, og gis informasjon til folkevalgte/eierrepresentanter om eierstyring, herunder om roller, styringslinjer og ansvarsfordeling
- Kommunestyret bør årlig få en rapport om status i selskapene sine.

Eiernes styringsdokumenter

Aksjeloven § 2-1 stiller krav til at stifterne skal opprette et stiftelsesdokument. Stiftelsesdokumentet skal inneholde selskapets vedtekter og de bestemmelser som er nevnt i § 2-3.

§ 2-2 stiller minstekrav til vedtektene. De skal minst angi:

- selskapets foretaksnavn

- selskapets virksomhet
- aksjekapitalens størrelse
- aksjekapitalens pålydende (nominelle beløp)

Dersom selskapet ved sin virksomhet ikke skal ha til å formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning.

§ 2-3 har videre minstekrav til stiftelsesdokumentet. Det skal angi:

1. Stifternes navn eller foretaksnavn, adresse og fødselsnummer eller organisasjonsnummer;
2. antallet aksjer som skal tegnes av hver av stifterne;
3. det beløpet som skal betales for hver aksje (aksjeinnskudd);
4. tidspunktet for oppgjør av aksjeinnskudd, jf. § 2-11;
5. hvem som skal være medlemmer av selskapets styre;
6. hvem som skal være selskapets revisor dersom årsregnskap skal revideres, jf. § 7-6 femte ledd.

KS sin anbefaling nummer fem er at kommunestyret skal utarbeide og revidere styringsdokumenter jevnlig. Selskapsavtalen og eierskapsmeldingen er eksempler på styringsdokumenter.

Dette gir følgende kriterier:

- Det skal foreligge vedtekter som tilfredsstillers aksjelovens krav
- Kommunestyret bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet

Kommunikasjon mellom eierrepresentant og kommunestyret

Av KS sin anbefaling nummer sju anbefales det, avhengig av selskapets formål, som en hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Eierstyring skal utøves innenfor rammen av kommunestyrets vedtak. I anbefaling nummer tre står det at når kommunestyret har valgt å legge en del av sin virksomhet inn i et selskap, medfører det også overføring av styringsrett til virksomheten. Oppgaven til selskapets styre og administrasjon er å planlegge, forvalte og drive virksomheten innenfor en ytre ramme som er trukket opp av eierne. Den ytre rammen består av eierskapsmeldingen og eierstrategien, samt selskapsavtalen eller vedtektene for selskapet. For kommunestyrets del har de direkte påvirkningskraft i å utarbeide eierskapsmeldinger og

føringer for eierrepresentantens utøvelse av eierskapet. Eierstyringen skal skje gjennom eierorganet til selskapet. Samhandlingen mellom eierorganet og kommunestyret er ikke lovregulert. Anbefaling nummer sju sier at det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierorganet som forankres i eierskapsmeldingen. Dette skal bidra til å sikre engasjement, debatt og reell politisk avklaring av eierorganets myndighet.

Når kommunen er eier og deltager i et foretak må en fysisk person bli gitt en fullmakt til å opptre på vegne av kommunen i eierorganene. Den viktigste oppgaven er å avgi stemme på vegne av kommunen. I tråd med kommuneloven § 6 må fullmakten gis av kommunestyret, som kommunens øverste organ.

KS anbefaling nummer åtte er at eieren bør sørge for at bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamlinger tas inn i vedtektene, slik at det tas hensyn til kommunens eller fylkeskommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker.

Dette gir følgende kriterier:

- Kommunestyret bør oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter
- Det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentanten

Utøvelse av eierstyringen

Aksjeloven § 5-1 fastsetter at det er gjennom generalforsamlingen aksjeeierne utøver den øverste myndighet i selskapet. Det betyr at aksjeeierne ikke har noen rett til å gi instruksjoner til selskapet utenfor generalforsamlingen.

I et aksjeselskap er eiernes økonomiske risiko begrenset til den innskutte aksjekapitalen. Selskapets øverste myndighet er generalforsamlingen, og det er her eierens myndighet utøves. Eierne kan i generalforsamlingen fastsette vedtekter, instruksjoner og andre vedtak som setter rammer for styret og daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eiernes formål, vedtektene og eventuelle andre instruksjoner fra eier, samt innenfor lovverket. Daglig leder skal forholde seg til de pålegg og retningslinjer som styret har gitt.

Eiermøter er ikke lovregulert, og er bare en uformell arena hvor det ikke treffes vedtak. KS sin anbefaling nummer seks er at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapet. Eiermøtet er et møte mellom representanter fra eierne, styret og daglig leder.

Dette gir følgende kriterier:

- Eierstyringen skal utøves gjennom deltakelse i generalforsamlingen
- Det bør gjennomføres jevnlige eiermøter mellom eierne og selskapet

Valg, styregodtgjørelse og habilitet

Aksjeloven § 5-5 fastsetter at det skal avholdes ordinær generalforsamling innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår. Her skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. godkjenning av årsregnskapet og eventuell årsberetning, herunder utdeling av utbytte;
2. andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen.

Valg til styret gjennomføres på generalforsamlingen.

KS sin anbefaling nummer ti sier at ved valg av styret til kommunalt eide selskaper bør det vedtektsfestes bruk av valgkomité. I selskap med flere eierkommuner bør valgkomiteen sammensettes slik at den reflekterer eierandelene. I tillegg anbefales det at det utarbeides retningslinjer for valgkomiteens arbeid, at valgkomiteen har en dialog med styret før forslag fremmes og at valgkomiteen begrunner sine forslag.

KS' anbefaling nummer ni sier at eier bør sørge for god sammensetning og kompetanse i styret. Gjennom selskapets eierorgan bør eier sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset selskapets formål og virksomhet. Spørsmål om habilitet bør også vurderes, og det anbefales at selskapet sikrer opplæring av styremedlemmene. Kompetansebehovet kan ta utgangspunkt i selskapets formålsparagraf, langsiktige strategier for selskapet og situasjonsbestemte forhold de nærmeste årene. Det bør tilstrebes en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring.

Styreverv i selskaper er et personlig verv. De skal ikke ivareta noen av eiernes interesser spesielt, men ivareta selskapets interesser til det beste for alle eierne. Man representerer derfor ikke et parti, kommunen eller andre særlige interesser. Det er ikke noe i veien for at folkevalgte kan velges til styremedlemmer. Dersom folkevalgte eller ansatte i kommunen skal velges til styremedlemmer kommunen har eierandelen i, bør man vurdere hvor ofte vedkommende kan bli inhabil. Dersom dette kan skje ofte, bør det vurderes at dette gjør det uhensiktsmessig å velge denne personen til styremedlem. Dette kan gjelde spesielt sentrale folkevalgte eller ansatte i kommunale lederstillinger. Kommunestyret bør vurdere om

ulempene ved å velge slike personer til styremedlemmer overstiger behovet for å ha den aktuelle personen i styret.

KS anbefaling nummer 16 handler om at kommunen bør (gjærne i forbindelse med utarbeidelse av eierskapsmelding) ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Dette bør danne grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar. Godtgjørelsen for vervet bør reflektere styrets ansvar, kompetanse og forventet tidsbruk, samt virksomhetens kompleksitet. Generelt bør styreleder godtgjøres høyere enn styremedlemmene pga. det særlige arbeidet som følger med styreledervervet.

Aksjeloven § 6-10 fastsetter at generalforsamlingen fastsetter godtgjørelse til styremedlemmer, varamedlemmer og observatører. Ved konkurs bortfaller retten til godtgjørelse fra konkursåpningen.

Dette gir følgende kriterier:

- Det bør vedtektsfestes en ordning med bruk av valgkomité.
- Valgkomitéen bør ha retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse.
- Generalforsamlingen fastsetter styregodtgjørelse

VEDLEGG 2 – UTTALELSE FRA KOMMUNEN

SV: Levanger Arena og Levanger Camping: Rapport til uttalelse



Sand, Anita Ravlo <anita.ravlo.sand@levanger.kommune.no>
Til Sunniva Tusvik Sæter



Svar



Svar til alle



Videresend



tor. 19.12.2024 13:31

Du svarte på meldingen 19.12.2024 14:20.

Hei – beklager at jeg ikke har gitt tilbakemelding. Nei jeg har ikke noe å tilføye.

Med vennlig hilsen

Anita Ravlo Sand
Ordfører



[Anita Ravlo Sand](#)
Ordfører
tlf.: 95 80 10 21

www.levanger.kommune.no
sentralbord: (+47) 74 05 25 00
postboks 130, 7601 Levanger



VEDLEGG 3 – UTTALELSE FRA SELSKAPET

Re: Levanger Arena og Levanger Camping: Rapport til uttalelse



Per Anders Folladal <per.anders.folladal

Til Sunniva Tusvik Sæter

Kopi Berg, Svann Robert; Arve Gausen



Svar

Svar til alle

Videre-send



tor. 05.12.2024 14:01



Du svarte på meldingen 05.12.2024 14:24.

Hvis det er problemer med hvordan denne meldingen vises, kan du klikke her for å vise den i en nettle-ser.

Hei

Jeg og Svann Robert har sett igjennom rapporten, og kjenner oss godt igjen i funn og beskrivelser. Dvs vi har ingen merknader.

Lykke til på oppløpssiden!

mvh

Per Anders



Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Behandling av årsmelding for 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

21.01.2025

Saknr

05/25

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold**Arkivkode** FE-033, TI-&14**Arkivsaknr** 24/86 - 3**Forslag til vedtak**

1. Kontrollutvalget slutter seg til forslag til årsmelding 2024
2. Kontrollutvalget legger saken frem for kommunestyret med følgende innstilling: Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2024 til orientering

Vedlegg

Årsmelding 2024

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets sekretariat har utarbeidet forslag til årsmelding for kontrollutvalget i Levanger kommune, der vi har oppsummert aktiviteten i kontrollutvalget i 2024. Kontrollutvalget vedtar sin endelige årsmelding på bakgrunn av utsendt administrativt forslag, samt eventuelle egne innspill i møtet den 21.01.2024.

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontrollorgan og skal forestå det løpende tilsynet med kommunen og kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. Utvalget rapporterer sine saker til kommunestyret løpende gjennom året, men for å oppsummere foregående års aktivitet og for å gi kommunestyret et innblikk i kontrollutvalgets virksomhet, utarbeider kontrollutvalget sin egen årsmelding som legges frem for kommunestyret til orientering.

Kommunestyret har til enhver tid, men kanskje særlig i tilknytning til behandlingen av årsmeldingen, anledning til å komme med synspunkter knyttet til kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets arbeid krever et nært og godt samarbeid med kommunestyret, administrasjonen, revisjonen og sekretariatet, formålet er å bidra til en velfungerende forvaltning og tillit til kommunen.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler kontrollutvalget å oversende årsmeldingen til kommunestyret til orientering.



Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

**Kontrollutvalgets
årsmelding for
2024**



Innhold

Kontrollutvalgets arbeids- og ansvarsområder.....	3
Arbeidet med lovpålagte oppgaver i 2024	4
Andre aktiviteter i 2024.....	7
Mer om kontrollutvalget.....	9

Kontrollutvalgets arbeids- og ansvarsområder

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. Kontrollutvalget har én funksjon, kontrollfunksjonen. Kontrollutvalget er direkte underlagt kommunestyret og rapporterer bare til kommunestyret. Denne årsmeldingen er kontrollutvalgets rapport om kontrollarbeidet i 2024.

Kontrollutvalget har ifølge kommuneloven ansvar for

- **Å påse at regnskapsrevisjonen gjennomføres etter gjeldende lover og forskrifter**
- **Forvaltningsrevisjoner**
- **Eierskapskontroller**
- **Å følge opp kommunestyrets vedtak om revisjonsrapporter**
- **Å lage budsjett for kontrollarbeidet**
- **Å innstille på revisjonsordning og revisjonsselskap til kommunestyret når det er aktuelt.**

I tillegg til de pålagte oppgavene, kan kontrollutvalget ta opp en hvilken som helst sak som utvalget mener har et kontrollperspektiv. Utvalget kan:

- holde seg orientert om resultatet av statlige tilsyn
- dra på virksomhetsbesøk for å bli kjent med kommunen og kommunens selskaper
- gjøre kontrolloppgaver på oppdrag fra kommunestyret
- holde seg orientert om kommunen som eier ved å følge med på møtene i generalforsamlinger, representantskap osv.
- bestille orienteringer om tjenesteområder, saker eller utvalgte rutiner fra kommunedirektøren
- behandle henvendelser fra publikum

Arbeidet med lovpålagte oppgaver i 2024

Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget behandlet i løpet av fjoråret flere saker om regnskapsrevisjon.

1. Kontrollutvalget har innhentet informasjon om at revisoren er uavhengig og kompetent til å utføre oppdraget.
2. Kontrollutvalget har holdt seg løpende orientert om revisjonsarbeidet. Kommunens revisor har blant annet orientert om sin vurdering av risikoene i kommunen og hvordan revisjonsarbeidet er lagt opp.
3. Kontrollutvalget har dessuten fått informasjon om hvordan revisjonsselskapet arbeider for å sikre kvaliteten i regnskapsrevisjonen.

Kontrollutvalget har dermed oppfylt tre plikter, som det er pålagt å utføre gjennom kommuneloven:

- Kontrollutvalget skal se til at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, se regnskapsrevisorens uavhengighetserklæring, sak 45/24
- Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om regnskapsrevisjonen, se orientering om revisjonsstrategi, sak 46/24
- Kontrollutvalget skal se til at revisjonen foregår i samsvar med lovene og regelverket, se kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet og årsberetningen, sak 18/24

Kontrollutvalget har ikke hatt merknader i noen av sakene.

Uttalelsen om årsregnskapet og årsberetningen

Kontrollutvalget skal hvert år uttale seg til kommunestyret om kommunens årsregnskap og årsberetning kan godkjennes. Uttalelsen ble lagt fram for formannskapet og var en del av beslutningsgrunnlaget da kommunestyret behandlet årsregnskapet og årsmeldingen for 2023. Kontrollutvalget hadde ingen merknader til det konsoliderte regnskapet og anbefalte kommunestyret å godkjenne begge.

Kontrollutvalget tilføyde likevel følgende:

«Utvalget vil påpeke at å oppnå et netto driftsresultat på 1,5% av nettoinntektene, krever at en hensyntar historisk manglende evne til å holde budsjett. 1,5 % er innenfor avviket en ser alle år utenom covidårene 2020 og 2021. For å være sikker på at en faktisk oppnår et årsresultat på 1,5% må en legge inn en margin.»

Forenklet etterlevelseskontroll

Dette er en form for stikkprøvekontroll av kommunens økonomiforvaltning. Kommunens regnskapsrevisor gjør én slik kontroll hvert år, og rapporterer til kontrollutvalget før 30. juni.

I 2023 kontrollerte revisoren kommunens etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen ved offentlige anskaffelser over kr 100 000 og under terskelverdi kr 1 300 000.

Revisoren kunne ikke konkludere i 10 av 21 undersøkte saker at anskaffelsene hadde skjedd på riktig måte.

Kommunedirektøren har fått beskjed om hva kommunen må korrigere for å tilfredsstille loven. Kontrollutvalget følger med på at administrasjonen retter seg etter påleggene. Utvalget ble orientert i sak 29/24 om hva som er årsaken til revisors konklusjon. Utvalget forventer at kommunedirektøren forbedrer seg, og at det er ønskelig at tilsvarende kontroll gjøres av kommunedirektøren på et senere tidspunkt.

Nye planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal utrede behovet for, planlegge og bestille forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalget lager nye planer for begge i løpet av det første året av valgperioden.

De nye planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller 2024-2028 ble fullført i løpet av fjoråret. Kontrollutvalget fikk innspill til planene fra

- Revisjon Midt-Norge
- Kommunens administrative og politiske ledelse
- hovedtillitsvalgte og hovedverneombudet

Kommunestyret vedtok planene for 2024-2028 den 18. september, sak 44/24.

Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal kontrollere at selskapene som kommunen eier blir drevet i samsvar med politiske vedtak og lover, og at eierstyringen er god.

Kontrollutvalget gjennomførte ingen eierskapskontroller i 2024.

Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er en undersøkelse av om kommunens virksomheter og selskaper er produktive, effektive og følger lover, regler og kommunestyrets vedtak.

I 2024 behandlet kontrollutvalget to rapporter fra forvaltningsrevisjoner.

Internkontroll

Rapporten viser at kommunen i hovedsak svarer ut de krav som er til internkontrollsystem på overordnet nivå, men anses å være under oppbygging. Systemet brukes i varierende grad i organisasjonen. Revisor pekte blant annet på manglende risikovurdering av hovedprosessene i organisasjonen, og at dette ikke er i samsvar med kravene kommuneloven § 25-1 c.

Kontrollutvalget sendte rapporten til kommunestyret for endelig behandling. Kommunestyrets vedtak er:

1. Kommunedirektøren setter av nok tid i ledergruppa til å tydeliggjøre, bygge og implementere rammene for internkontrollsystemet.
2. Kommunedirektøren fortsetter implementeringen av internkontrollsystemet. I dette ligger det at;
 - Rutineverket (kvalitetssystemet) må bygges ut, og benyttes av hele organisasjonen.
 - Risikovurderinger av hovedprosessene skal utarbeides, og settes i system.
3. Kommunalsjefenes myndighet tydeliggjøres, fortrinnsvis gjennom tydelig delegering fra kommunedirektøren.
4. Kommunedirektøren gir tilbakemelding til kontrollutvalget innen 1. november 2024.
5. Rapporten fra kommunerevisjonen oversendes til arbeidsgruppa som ser på økonomi- og delegasjonsreglementet til Levanger kommune, og anbefalingene fra kommunerevisjonen tas med i arbeidet med forslaget til nytt delegasjonsreglement som skal utarbeides og behandles i kommunestyret høsten 2024

Kontrollutvalget skal følge med på at vedtaket blir fulgt opp. Kontrollutvalget har gitt kommunedirektøren utsatt frist til 21. januar 2025 med å gi tilbakemelding.

Rus og psykisk helse

Rapporten viser at kommunen ikke hadde oppdatert handlingsplan området ruspolitikk og psykisk helse. Kommunen har ellers etablert internkontroll for området. Kommunen har et bredt spekter av lavterskeltilbud, som brukes og i stor grad er utformet sammen med brukerne. Revisoren konkluderer også med at det mangler systematisk brukerundersøkelse for brukere som bare har tjenester innenfor psykisk helse.

Kontrollutvalget sendte rapporten til kommunestyret for endelig behandling. Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak:

1. Kommunedirektøren sørger for å revidere temaplanen for ruspolitikk og psykisk helse snarest, og senest etter at nasjonale veiledere er på plass.
2. Kommunedirektøren ser til at regelverk og rutiner oppdateres og samles i kvalitetssystemet Compilo.
3. Kommunedirektøren ser til at det gjennomføres brukerundersøkelser for brukere av psykiske helsetjenester.
4. Kommunedirektøren orienterer kontrollutvalget skriftlig om status for arbeidet med ovenstående punkter innen 1. november 2024.

Kontrollutvalget følger med på at vedtaket følges opp.

Andre aktiviteter i 2024

Orienteringer fra kommunedirektøren

Kommunedirektøren orienterer i utvalgsmøtene. Tema har vært

- Kommunen som forurensningsmyndighet
- Bestillerkompetanse

Rapporter fra statlige tilsyn

Kontrollutvalget blir orientert om resultatene av statlige tilsyn i kommunen, og om hva kommunedirektøren gjør for å korrigere feil og mangler etter disse tilsynene.

I fjor orienterte ikke kommunedirektøren om oppfølgingen tilsyn.

Oppfølging av eierskap

Kontrollutvalget følger med på hvordan kommunen ivaretar eierskapet i en del av selskapene sine. Derfor holder kontrollutvalget seg orientert om generalforsamlinger, representantskaps- og årsmøter i en del av disse selskapene. Utvalget setter seg også inn i selskapenes årsmeldinger for å være orientert om viktige saker for selskapene.

Mer om kontrollutvalget

Møter og saksbehandling

Møteprotokollene fra utvalgets møter blir lagt fram for kommunestyret som referatsak. Kommunestyret kan dermed følge med på kontrollutvalgets arbeid.

Kontrollutvalget hadde seks møter i fjor. Utvalget sendte fem saker til kommunestyret for behandling.

Økonomiske ressurser

Kontrollutvalget lager budsjettet for kontrollarbeidet. Det omfatter utgifter til

- møtekostnader, godtgjøring
- kontrollutvalgets drift
- kjøp av sekretariattjenester
- kjøp av revisjonstjenester

Budsjettet til kontrollarbeidet var på kr 2 127 500. Revisjonshonoraret utgjorde kr 1 582 002, mens honoraret til sekretariatet var på kr 388 500. Kontrollutvalget har brukt ca 60% prosent av sin del av budsjettet, og 98,3% av det samlede budsjettet for kontrollarbeidet. Tallene for 2024, per 13. januar, er gjengitt i tabellen nedenfor.

Regnskap for kontrollarbeidet

Arts-gruppe	Tekst	Regnskap 2024	Budsjett 2024
000 – 099	Godtgjørelser og sosiale utgifter	60 554	72 000
100 – 499	Driftsutgifter, kurs og reiser	60 322	128 000
	SUM KONTROLLUTVALGETS DRIFT	120 876	200 000
	Honorar, revisjonen	1 582 002	1 539 000
	Honorar, sekretariatet	388 500	388 500
	SUM KONTROLLARBEIDET	2 091 378	2 127 500

Opplæring og faglig samarbeid

Medlemmene i kontrollutvalget får tilbud om opplæring og faglig samarbeid gjennom Konsek, NKRF – kontroll og revisjon i kommunen, og Forum for kontroll og tilsyn. I løpet av fjoråret deltok leder på kontrollutvalgslederskolen i regi av Forum for kontroll og tilsyn. Fire av fem faste medlemmer deltok på Konseks regionsamling for

kontrollutvalg i januar og to av fem faste medlemmer deltok på Konseks samling i oktober.

Faglige ressurser

Sekretariat. Kommunen er medeier i Konek, som er sekretariat for 48 kontrollutvalg i Nordland, Trøndelag og Innlandet. Konek er kontrollutvalgets administrasjon og tar seg av møteavviklingen, saksutredning og koordinering med administrasjonen, revisjonen og statlige tilsyn.

Revisjon. Kommunen er deleier i Revisjon Midt-Norge, som er revisor for mer enn 54 kommuner i Nordland, Trøndelag og Innlandet. Revisjon Midt-Norge leverer samtlige former for revisjon til kommunen.

Kontrollutvalgets medlemmer

Det er strenge krav til hvilke roller kontrollutvalgets medlemmer kan ha mens de er medlem av utvalget. De kan ikke være ansatt i kommunen. De kan heller ikke ha en ledende rolle i selskaper som kommunen eier, for eksempel være styremedlem.

- Ingen av kontrollutvalgets medlemmer har en rolle som kommer i konflikt med vervet i utvalget.
- Kravet til kjønnsbalanse er oppfylt.

Faste medlemmer

Olav Dehli (AP), leder

Leif Inge Paulsen (SV), nestleder

Marianne Stenersen (SP)

Ivar Haarstad (H)

Magnhild Oust Torske (AP)

Kari Flokkmann (SP) fratradte vervet og ble erstattet av Marianne Stenersen

Varamedlemmer

Anne Britt Heggelund (FRP), 1. vara

Ingebjørg Husby Brenne (KRF), 2. vara

Inge Johansen (PP), 3. vara

Terje Lund (H), 4. vara

Kjell Olav Einarsve (SP), 5. vara

Kjellrun Åsgard Kleven (R), 6. vara

Anne-Grete Hojem (Ap), 7. vara

Avslutning

Årsmeldingen er en oppsummering av fjorårets virksomhet i kontrollutvalget. Saksdokumentene ligger på sekretariatets hjemmesider, www.konsek.no/kontrollutvalg/Levanger.

Kontrollutvalgets arbeid skal bidra til å styrke tilliten til kommunen og lokaldemokratiet. Utvalget håper at fjorårets virksomhet har bidratt til det, og vil takke kommunestyret og administrasjonen for samarbeidet.

Kontrollutvalget, 21. januar 2025

Opplæring av kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

21.01.2025

Saknr

06/25

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/451 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Vedlegg

Nye tolkninger fra departementet om valgbarhet til kontrollutvalget

Regjeringen innfører plikt til å melde inn grunnundersøkelser og naturfareutredninger - regjeringen.no

Sammendrag - Rapport om statlig tilsyn med kommunene 2020- 2024

Sammendrag NTNU-rapport - selvkost i kommunene - avskrivningstid, kalkylrente og framføringsperiode

Nasjonalt KOSTRAregnskap 2023

Saksopplysninger

Utvalget har fått seg forelagt følgende:

- Nye tolkninger fra departementet om valgbarhet til kontrollutvalget
- Regjeringen innfører plikt til å melde inn grunnundersøkelser og naturfareutredninger
- Sammendrag - rapport fra statlig tilsyn med kommunene 202-2024
- Sammendrag NTNU-rapport om selvkost i kommunene - avskrivningstid, kalkylrente og framføringsperiode
- Nasjonalt KOSTRA-regnskap 2023

Nye tolkninger fra departementet om valgbarhetsreglene for kontrollutvalg

Tolkningene er svar på henvendelse fra fra NKRF – kontroll og revisjon i kommunene. Henvendelsen dreier seg om valgbarhetsreglene i kommuneloven § 23-1 tredje ledd.

12.12.2024

[Svar på spørsmål om valgbarhetsreglene for kontrollutvalg \(002\)](#)

Departementets konklusjoner

Oppdragstakere og oppdragstakeravtaler (§ 23-1 tredje ledd bokstav f)

Departementet mener begrepet ansatte må tolkes som at det omfatter alle som har et slikt forhold til kommunen at de kan regnes som arbeidstaker og har kommunen som arbeidsgiver. Om ansettelsesavtalen kalles oppdragstakeravtale har ikke selvstendig betydning. Dersom personen anses som arbeidstaker vil personen være ansatt i kommunen og utelukket fra valg i kontrollutvalget, jf. kommuneloven § 23-1 tredje ledd bokstav f.

Fjellstyrer og nasjonalpark- og verneområdestyrer (§ 23-1 tredje ledd bokstav c)

Departementet antar at fjellstyrer er statlige og ikke kommunale organer. Statlige organer er ikke folkevalgte organer etter kommuneloven, selv om medlemmene av organet velges av kommunestyret. Departementet legger dermed til grunn at å være medlem av et fjellstyre eller nasjonalpark- og verneområdestyre ikke gjør at vedkommende er utelukket fra valg til kontrollutvalget etter § 23-1 tredje ledd bokstav c.

Samvirkeforetak (§ 23-1 tredje ledd bokstav g)

Samlet mener departementet det må legges til grunn samvirkeforetak ikke kan anses som et selskap som kommunen har eierinteresser i etter § 23-1 tredje ledd bokstav g. Personer med ledende stilling og medlemmer/varamedlemmer av styret, er dermed ikke utelukket fra å bli valgt inn i kontrollutvalget. Departementet understreker likevel at personer med sentrale verv i samvirkeforetak regelmessig kan komme i situasjoner hvor det blir stilt spørsmål om vedkommende er inhabil.

Representantskap til kommunalt oppgavefelleskap og interkommunale politiske råd (§ 23-1 tredje ledd bokstav h)

Departementets konklusjon er at representantskapsmedlemmer i interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap ikke er utelukket fra verv i kontrollutvalget. En slik forståelse er også lagt til grunn i juridisk teori, se Roald Hopsnes i Karnov lovkommentar (note 15 til § 23-1 tredje ledd bokstav h, à jour 20. oktober 2023) og Bent Devik i Juridika (lovkommentar til § 23-1 tredje ledd, à jour per 1. juli 2023).



Regjeringen.no

Regjeringen innfører plikt til å melde inn grunnundersøkelser og naturfareutredninger

Pressemelding | Dato: 18.12.2024 | [Energidepartementet](http://www.regjeringen.no/no/dep/ed/id750/) (http://www.regjeringen.no/no/dep/ed/id750/)

Energidepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har denne uken fastsatt en ny forskrift som gjør det obligatorisk å melde inn grunnundersøkelser og naturfareutredninger. Forskriften vil bidra til effektiv gjenbruk av data og forebygge mot ulykker fra flom og skred.

– Informasjon om grunnforhold og naturfare kan være livsviktig for å forebygge ulykker fra flom og skred. Jeg er derfor glad vi nå gjør det obligatorisk å melde inn grunnundersøkelser og naturfareutredninger til myndighetene til nytte også for andre aktører, sier energiminister Terje Aasland.

Tidligere har det vært frivillig å melde inn slike undersøkelser og utredninger. Erfaringer har vist at dette ikke har fungert godt nok, og at det var behov for å gjøre det obligatorisk å melde inn denne typen informasjon.

– Det brukes allerede store ressurser på å dokumentere at bygge- og anleggstiltak tilfredsstillende krav til sikkerhet mot naturfare. Det er en fordel for alle som har behov for denne informasjonen at vi får samlet dette og dermed kan gjenbruke informasjonen. Samtidig arbeider vi med løsninger for innrapportering slik at dette kan skje så effektivt som mulig, sier næringsminister Cecilie Myrseth.

Fremtidige grunnundersøkelser og naturfareutredninger skal meldes inn til henholdsvis Norges geologiske undersøkelse (NGU) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Data og rapporter som meldes inn blir dermed offentlig tilgjengelig og kan brukes av andre.

Lov og forskrift vil tre i kraft 1. januar 2025.

Bakgrunn:

Plikten til å melde inn grunnundersøkelser og naturfareutredninger kommer i en ny forskrift som ble fastsatt av Energidepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet denne uken.

En pliktig innmeldingsordning er omtalt i stortingsmeldingen om flom og skred som ble lagt fram før sommeren (Meld. St. 27 (2023–2024) Tryggare framtid – førebudd på flaum og skred). Det var også noe Gjerdrumutvalget støttet i sin utredning (NOU 2022:3) om forebygging av kvikkleireskred i Norge.

Forskriften er gitt i medhold av en ny paragraf som kom inn i plan- og bygningsloven før sommeren. Lov og forskrift vil tre i kraft 1. januar 2025.

Les lovteksten til den nye forskriften her: [Forskrift om pliktig innmelding av grunnundersøkelser og naturfareutredninger](https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2024-12-17-3181). (<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2024-12-17-3181>).

Energidepartementet

TEMA

Energi

Samfunnssikkerhet og beredskap

KONTAKT

[NFD Kommunikasjonsseksjonen](#)

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/nfd/org/avdelinger/kommunikasjonsseksjonen/id627207/>)

E-post: media@nfd.dep.no (mailto:media@nfd.dep.no)

Telefon: 902 51 303 (ikke SMS)

Adresse: Postboks 8090 Dep, 0032 Oslo

Besøksadresse: Kongens gate 8, 0032 Oslo

[Kommunikasjonseininga](#) (<http://www.regjeringen.no/no/dep/ed/org/avdelinger/komm/id86785/>)

E-post: info@ed.dep.no (mailto:info@ed.dep.no)

Telefon: 41 57 35 00 (ikkje SMS)

Adresse: Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo

Besøksadresse: Akersgata 59, Oslo



Regjeringen.no

Ansvarlig for [Energidepartementets sider](#):

Ansvarlig redaktør: [Arvid Samland](#)

Nettredaktør: [Margrete Løbben Hanssen](#)

Tlf: 22 24 90 90

E-post: postmottak@ed.dep.no

Ansatte i ED: [Depkatalog](#)

[Personvernerklæring for Energidepartementet](#)

Organisasjonsnummer: 977 161 630

DFØ-rapport 2024:14

Statlig tilsyn med kommunene 2020-2024

Kartlegging av utvikling i omfang, nytte, styring og samordning

Sammendrag

I løpet av de siste fem årene har omfanget av statlig tilsyn med kommunene endret seg lite. Likevel opplever kommunene i økende grad tidsbruken ved tilsyn som en belastning. Iverksatte tiltak for samordning av statlige tilsyn har gitt positive resultater, men det er fortsatt behov for bedre koordinering.

DFØ har på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) kartlagt omfanget og utviklingen av statlig tilsyn med kommunene i perioden 2020-2024. En tilsvarende undersøkelse ble gjennomført i 2020. Undersøkelsen er basert på dokumentanalyse, nøkkeltall og statistikk, spørreundersøkelser til alle kommuner og statsforvalterembeter, samt intervjuer med kommuner, statsforvaltere og statlige tilsynsmyndigheter.

Omfanget av statlig tilsyn holder seg relativt stabilt over tid, men kommunene opplever tidsbruken ved tilsyn som en belastning

Tilsynsmyndighetenes rapportering viser at antall tilsyn isolert sett ikke øker vesentlig over tid, men varierer fra år til år og mellom ulike sektorområder. Fra 2019 til 2023 synker andelen tilsyn fra statsforvalterne, mens andelen tilsyn fra Arbeidstilsynet øker. Samtidig opplever kommunene at omfanget av statlige tilsyn har økt, og at tidsbruken er en belastning.

Kommunene er generelt fornøyde med hvordan statlige tilsyn blir gjennomført, og ser tilsyn som et viktig virkemiddel for bedre kommunale tjenester

Kommunene opplever at statlige tilsyn er godt forberedt og blir gjennomført på en god måte. Kommunene er stort sett enige med statsforvalterne i tolkning av regelverket ved tilsyn. Dokumentasjonsinnhenting tar mye tid, men kommunene har god dialog om hva som kreves, selv om flere mener tilsynsmyndighetene ber om for mange opplysninger.

Kommunene og statsforvalterne ser mer nytte av tilsyn, som virkemiddel for bedre tjenester og økt regeletterlevelse. Statsforvalternes egeninitierte tilsyn oppleves som mest nyttige, og veiledning og aktiviteter som gir læring vurderes som stadig viktigere for effekten av tilsyn. Kommunene ønsker også flere læringsaktiviteter, særlig i etterkant av tilsyn.

Statens tilsynsvirksomhet er mer koordinert, samtidig er det rom for forbedringer

Nasjonale tilsynsmyndigheter har en mer risikobasert tilnærming i styringen av tilsynsarbeidet, og statsforvalteren har fått større handlingsrom. Samordningen er styrket ved at statens samlede tilsynsvirksomhet er mer koordinert, også med kommunenes forvaltningsrevisjoner. Det er imidlertid fortsatt rom for forbedringer ved økt bruk av verktøy som tilsynskalenderen og styrket dialog med kontrollutvalgssekretariatene.

DFØ oppfordrer Kommunal- og distriktsdepartementet til å bruke etablerte arenaer til drøfting av ambisjonsnivå og forventninger til samordning av statlig tilsyn den neste fireårsperioden. Vi mener det kan være behov for å tenke annerledes om bruken av statlig tilsyn framover, i lys av de utfordringene som kommunene står overfor de kommende årene. Videre reiser vi spørsmål ved om det er behov for å se nærmere på det gjeldende målet om at omfanget av tilsyn ikke skal øke, og at det i større grad bør legges vekt på effekten av tilsyn, og hvordan tilsyn fører til bedre regeletterlevelse og kvalitet i tjenestene.



Selvkost i kommunene – avskrivningstid, kalkylerente og framføringsperiode

Marianne Haraldsvik, Irmelin Slettemoen Helgesen, Stein Kittelsen
Stian Bruaset, Ole Henning Nyhus, Morten Thuve, Øyvind Sunde

SØF-RAPPORT NR. 06/24



Senter for økonomisk forskning



SINTEF



BDO

NTNU | Samfunnsforskning AS

Innhold

Forord	4
1. Innledning og sammendrag.....	7
1.1 Bakgrunn	7
1.2 Sammendrag av hovedfunn og anbefalinger	11
2. Datagrunnlag.....	19
2.1 Intervjuundersøkelse.....	19
2.2 Spørreundersøkelse	20
2.3 Analyser	23
3. Vurdering av levetid på anleggsmidler i kommunen	24
3.1 Litteraturgjennomgang	24
3.2 Vurdering av anleggsmidler innenfor VA	33
3.3 Informasjon fra kommunene.....	40
3.4 Mulige konsekvenser ved en endring i maksimal avskrivningstid	41
3.5 Oppsummering.....	48
4. Bruk av faktisk levetid og regnskapsmessig avskrivningstid i kommunenes selvkostberegninger	49
4.1 Kartlegging av kommunenes praksis for avskrivningstid i selvkostberegningene.....	49
4.2 Hvordan påvirker ulik praksis for selvkostberegninger gebyrnivå og samlet selvkost?.....	57
4.3 Oppsummering	71

5. Kalkylerenten i selvkostforskriften	72
5.1 Selvkostmodellen og kalkylerenten.....	72
5.2 Definisjoner og vurderinger av ulike renter.....	74
5.3 Historisk utvikling.....	80
5.4 Informasjon fra kommunene og markedsaktører	92
5.5 Variasjonen i kommuners rentesatser.....	95
5.6 Alternative modeller for kalkylerente	101
5.7 Oppsummering	108
6. Framføringsperioden for under-skudd og overskudd i selvkostforskriften	112
6.1 Fremføringsperioden og generasjonsprinsippet	112
6.2 Informasjon fra kommunene.....	114
6.3 Vurdering av selvkostforskriftens øvre grense på fem år for fram og tilbakeføring av under- og overskudd	116
6.4 Oppsummering.....	119
7. Anbefalinger	121
7.1 Avskrivningstid i regnskapsforskriften.....	121
7.2 Kalkylerenten	123
7.3 Fremføringsperiode for over-/underskudd i selvkost.....	124
8. Referanser	126

15 prosent av kommunens inntekter, mens de frie inntektene utgjør ca. 70 prosent. I flere tilfeller der kommuner gjennom lovverket har hjemmel til å kreve gebyrer, men hvor nivået på gebyrene ikke kan overstige kostnaden ved å yte tjenesten, gjelder selvkostforskriften (Lovdata, 2020). Selvkost skal reflektere den merkostnaden en kommune har ved å produsere en bestemt tjeneste.

Kommunale betalingstjenester som er underlagt selvkost, omtales gjerne som selvkostområder. Tabell 1 gir oversikt over de mest sentrale selvkostområdene med tilhørende hjemler. For selvkostområdene renovasjon og slamtømming er det krav om full kostnadsdekning, mens gebyrene for de øvrige selvkostområdene bare er regulert ved at de ikke kan overstige selvkost. Blant selvkostområdene er vann, avløp og renovasjon (VAR) det største tjenesteområdet. En rapport fra Norsk Vann peker på store investeringsbehov innenfor vann og avløp (VA) for å sikre god leveranse av drikkevann og forsvarlig rensing av avløpsvann. Det er beregnet at det må investeres ca. 320 milliarder kroner innen 2040 (Bruaset, Becker, Reksten, & Baade-Mathiesen, 2021). Siden kommunale vann- og avløpstjenester er underlagt selvkost, innebærer de store investeringsbehovene at gebyrene også forventes å øke. I rapporten er det beregnet en forventet årlig gebyrøkning på 7 prosent frem til 2030.

Tabell 1: Selvkostområder

Tjeneste	Hjemmel
Renovasjon	Forurensingsloven § 34 Avfallsforskriften kapittel 15
Vannforsyning	Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg §§ 3 til 5 Forurensingsforskriften kapittel 16
Avløpshåndtering	Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg §§ 3 til 5 Forurensingsforskriften kapittel 16
Slamtømming	Forurensingsloven § 26, jf. § 34
Plan- og byggesaksbehandling	Plan- og bygningsloven § 33-1
Oppmåling og matrikkelføring	Matrikkellova § 32
Feiing og tilsyn med fyringsanlegg	Brann- og eksplosjonsvernloven § 28
Havn (farvannsavgifter)	Havne- og farvannsloven § 36 Forskrift om kommunenes beregning og innkreving av farvannsavgift (farvannsavgiftforskriften)
Skolefritidsordning (SFO)	Opplæringslova § 13-7 Forskrift til opplæringslova kapittel 1B

Kilde: Notat fra GKRS (2012)

innebåret en overkapasitet. Da bør det fremførbare underskuddet knyttet til denne overkapasiteten fordeles over flere år frem til overkapasiteten er eliminert. Dette fremførbare underskuddet må skilles fra et selvkostresultat (fond/fremførbart underskudd) på den utnyttede kapasiteten. Det beregnes kapitalkostnader på investering i overkapasitet, og disse tas inn i den ordinære selvkostkalkylen etter hvert som overkapasiteten bygges ned.

Hovedanbefalinger

En grundigere drøfting rundt anbefalingene gis i kapittel 7. Vi oppsummerer hovedpunktene i kulepunkter:

- Avskrivningstid for ledningsnett foreslås økt til minst 80 år. 100 år er også et reelt alternativ, men vår vurdering er at økt usikkerhet ved lengre avskrivningstid tilsvarer at det kan være fornuftig å legge til grunn et konservativt levetidsanslag. Ved lengre avskrivningstid stiller det også økt krav til kommunene om å gjøre aktive vurderinger av usikkerheten når man velger avskrivningstid.
- Avskrivningstider for bygg kan også vurderes utvidet, men for denne gruppen er ikke avviket like stort, mens usikkerheten øker ved økt avskrivningstid. Vårt forslag er å samle alle bygg i en kategori med felles avskrivningstid. Det konservative forslaget er 50 år, mens forslaget som ligger nærmere litteraturen tilsier 60 år.
- For kalkylerenten anbefaler vi en overgang til en kalkylerente basert på faktiske lånekostnader i kommunen. Som et alternativ forslår vi en modifisering av dagens modell basert på årlig gjennomsnittlig 3 måneders Nibor + et kredittpåslag fastsatt av KDD. Hovedargumentet for vårt forslag er at kalkylerenten innenfor selvkostområder i større grad bør reflektere de faktiske kostnadene.
- Fremføringsperioden for over-/underskudd foreslås endret til to år, det vil si at man tar konsekvensen av selvkostresultatet allerede ved første budsjettbehandling og gebyrfastsetting.

Vedlegg 6.

Driftsutgifter 2023 etter funksjon og art

Tabell 6.1 Kommunene inkl. Oslo. Kommunekassene. 1 000 kroner.

	Lønn og sosiale utgifter (010-099)	Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon (100-285)	Kjøp som erstatte egenproduksjon (300-380)	Mva. som gir rett til mva-kompensasjon (429)	Overføringer (400,430-480)	Avskrivninger (590)	Refusjon sykkelønn (710)	Mva-komp drift (729)	Brutto driftsutgifter (=1+2+3+4+5+6-7-8)	Brukerbetaling (600)	Andre salgs- og leieinntekter (620-670)	Overføringer med krav til motytelse (700,710, 730-780)	Overføringer uten krav til motytelse (800-895)	Netto driftsutgifter (=9-10-11-12-13+7)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
100 Politisk styring	1 945 592	547 814	57 915	71 115	170 035	8 376	5 256	71 113	2 724 478	105	3 311	33 769	2 453	2 690 096
110 Kontroll og revisjon	119 723	123 283	373 007	40 882	12 368	1	981	40 881	627 402	0	11 342	19 019	698	597 324
120 Administrasjon	16 965 967	6 303 526	1 339 720	1 348 660	292 892	1 147 367	480 968	1 351 016	25 566 148	5 492	688 713	1 521 417	378 489	23 453 005
121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltning	1 536 477	632 984	179 297	75 324	11 815	50 555	44 636	75 323	2 366 493	48	73 766	139 911	9 189	2 188 215
130 Administrasjonslokaler	862 089	1 326 774	192 481	372 035	67 237	661 091	37 106	371 979	3 072 622	1 347	237 458	89 840	182	2 780 901
Administrasjon	21 429 848	8 934 381	2 142 420	1 908 016	554 347	1 867 390	568 947	1 910 312	34 357 143	6 992	1 014 590	1 803 956	391 011	31 709 541
170 Årets premieavvik	-31 184 626	77	-768	12	0	178	0	12	-31 185 139	-8	2	0	0	-31 185 133
171 Amortisering av tidligere års premieavvik	9 402 633	1	281	0	0	0	0	0	9 402 915	0	0	0	0	9 402 915
172 Pensjon	144 626	21 578	764	702	314	0	3	702	167 279	0	1	4	0	167 277
173 Premiefond	-11 169 296	163	17	0	640	0	0	0	-11 168 476	0	-70	0	0	-11 168 406
180 Diverse fellesutgifter	469 638	644 825	45 621	80 304	59 911	34 389	3 236	80 163	1 251 289	535	349 255	147 465	62 219	695 051
190 Interne serviceenheter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fellesutgifter (intern service)	-32 337 025	666 644	45 915	81 018	60 865	34 567	3 239	80 877	-31 532 132	527	349 188	147 469	62 219	-32 088 296
201 Førskole	30 453 029	2 496 240	25 146 752	273 832	548 228	64 743	1 915 728	273 603	56 793 493	4 003 791	288 272	3 055 679	233 467	51 128 012
211 Styrket tilbud til førskolebarn	4 532 204	383 867	931 094	17 370	114 952	1 020	274 159	17 395	5 688 953	2 643	27 142	513 938	87 418	5 331 971
221 Førskolelokaler og skyss	1 077 831	1 608 014	982 493	293 118	45 826	1 018 200	49 214	293 072	4 683 196	31	51 205	68 758	685	4 611 731
Barnehager	36 063 064	4 488 121	27 060 339	584 320	709 006	1 083 963	2 239 101	584 070	67 165 642	4 006 465	366 619	3 638 375	321 570	61 071 714
202 Grunnskole	72 784 225	6 070 609	3 133 693	878 845	120 527	747 772	3 707 401	878 486	79 149 784	41 662	382 646	7 459 214	346 405	74 627 258

	Lønn og sosiale utgifter	Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon	Kjøp som erstatter egenproduksjon	Mva. som gir rett til mva-kompensasjon	Overføringer	Avskrivninger	Refusjon sykkelønn	Mva-komp drift	Brutto driftsutgifter	Brukerbetaling	Andre salgs- og leieinntekter	Overføringer med krav til motytelse	Overføringer uten krav til motytelse	Netto driftsutgifter
	(010-099)	(100-285)	(300-380)	(429)	(400,430-480)	(590)	(710)	(729)	(=1+2+3+4+5+6-7-8)	(600)	(620-670)	(700,710,730-780)	(800-895)	(=9-10-11-12-13+7)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
215 Skolefritidstilbud	6 425 723	371 757	37 395	55 626	128 722	1 202	337 595	55 626	6 627 204	2 543 831	124 624	416 365	21 537	3 858 442
222 Skolelokaler	4 490 899	4 836 173	4 405 441	1 119 914	104 672	4 950 071	206 462	1 119 878	18 580 830	785	159 562	323 523	13 025	18 290 397
223 Skoleskyss	5 099	1 727 265	9 617	202 710	78	245	24	202 710	1 742 280	7	4	25 458	1 904	1 714 931
383 Musikk- og kulturskoler	2 347 974	245 818	85 291	28 002	7 175	13 122	73 840	28 066	2 625 476	349 527	121 266	195 906	14 262	2 018 355
Grunnskoler	86 053 920	13 251 622	7 671 437	2 285 097	361 174	5 712 412	4 325 322	2 284 766	108 725 574	2 935 812	788 102	8 420 466	397 133	100 509 383
213 Voksenopplæring	3 590 034	774 073	418 131	131 528	13 318	30 876	139 966	131 516	4 686 478	45 751	236 671	2 191 157	278 207	2 074 658
Voksenopplæring	3 590 034	774 073	418 131	131 528	13 318	30 876	139 966	131 516	4 686 478	45 751	236 671	2 191 157	278 207	2 074 658
232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	5 897 498	704 402	130 636	119 086	18 446	34 679	299 620	119 074	6 486 053	20 901	32 336	902 735	151 193	5 678 508
233 Annet forebyggende helsearbeid	2 432 863	528 631	230 770	105 184	266 017	22 220	94 916	105 177	3 385 592	44 663	98 183	436 792	69 960	2 830 910
241 Diagnose, behandling, re-/habilitering	11 733 041	3 178 328	7 656 870	338 037	502 718	128 480	496 907	337 710	22 702 857	695 014	435 449	4 133 732	178 316	17 757 253
Kommunehelsetjenesten	20 063 402	4 411 361	8 018 276	562 307	787 181	185 379	891 443	561 961	32 574 502	760 578	565 968	5 473 259	399 469	26 266 671
242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	6 466 029	1 406 495	860 631	198 919	666 733	46 540	322 884	198 868	9 123 595	1 809	248 861	1 096 993	234 177	7 864 639
243 Tilbud til personer med rusproblemer	2 582 608	419 139	553 956	61 148	120 836	17 342	126 187	61 148	3 567 694	20 425	26 386	431 732	33 330	3 182 008
273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	644 654	138 670	489 884	15 725	185 055	9 399	22 809	15 725	1 444 853	304	74 572	107 524	29 267	1 255 995
281 Ytelse til livsopphold	25 271	115 823	289 250	14 532	10 134 422	3 623	442	14 532	10 567 947	2 366	10 101	583 037	42 335	9 930 550
283 Bistand til etabl. og opprettholdelse av egen bolig	532 611	74 362	5 822	11 706	1 590 324	9 399	20 897	11 706	2 191 621	-40	19 185	188 343	353 489	1 651 541
Sosialtjenesten	10 251 173	2 154 489	2 199 543	302 030	12 697 370	86 303	493 219	301 979	26 895 710	24 864	379 105	2 407 629	692 598	23 884 733
275 Introduksjonsordningen	5 108 868	416 765	219 294	40 919	210 381	2 329	45 887	40 919	5 911 750	407	37 944	204 187	504 732	5 210 367
Introduksjonsordningen	5 108 868	416 765	219 294	40 919	210 381	2 329	45 887	40 919	5 911 750	407	37 944	204 187	504 732	5 210 367
276 Kvalifiseringsordningen	1 809 777	39 973	27 077	2 748	19 046	196	16 475	2 748	1 879 594	0	3 687	35 901	6 977	1 849 504
Kvalifiseringsordningen	1 809 777	39 973	27 077	2 748	19 046	196	16 475	2 748	1 879 594	0	3 687	35 901	6 977	1 849 504
285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt arbeidsområde	1 136 459	767 493	331 923	53 369	1 110 000	66 733	41 821	52 519	3 371 637	4 945	447 981	1 054 734	196 672	1 709 126
Tjenester utenfor ordinært kommunalt arbeidsområde	1 136 459	767 493	331 923	53 369	1 110 000	66 733	41 821	52 519	3 371 637	4 945	447 981	1 054 734	196 672	1 709 126
244 Barneverntjeneste	4 884 290	999 980	866 241	142 302	55 737	22 548	339 908	142 302	6 488 888	108	14 159	666 642	24 443	6 123 444
251 Barneverntiltak når barnet ikke er plassert i barnevernet	1 045 870	280 618	406 554	7 093	308 999	600	45 972	7 093	1 996 669	465	5 109	98 867	21 086	1 917 114

	Lønn og sosiale utgifter	Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon	Kjøp som erstatte egenproduksjon	Mva. som gir rett til mva-kompensasjon	Overføringer	Avskrivninger	Refusjon sykelønn	Mva-komp drift	Brutto driftsutgifter	Brukerbetaling	Andre salgs- og leieinntekter	Overføringer med krav til motytelse	Overføringer uten krav til motytelse	Netto driftsutgifter
	(010-099)	(100-285)	(300-380)	(429)	(400,430-480)	(590)	(710)	(729)	(=1+2+3+4+5+6-7-8)	(600)	(620-670)	(700,710,730-780)	(800-895)	(=9-10-11-12-13+7)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
252 Barneverntiltak når barnet er plassert i barnevernet	3 368 570	1 329 569	2 562 225	19 530	1 364 669	1 751	33 231	19 528	8 593 555	459	19 990	319 420	96 670	8 190 247
Barnevern	9 298 730	2 610 167	3 835 020	168 925	1 729 405	24 899	419 111	168 923	17 079 112	1 032	39 258	1 084 929	142 199	16 230 805
234 Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse	5 740 084	1 777 900	959 100	246 533	152 641	120 807	260 529	246 533	8 490 003	439 299	515 384	539 571	45 289	7 210 989
253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon	51 614 574	6 713 109	6 430 852	1 013 899	69 643	369 365	2 688 771	1 013 849	62 508 822	7 423 088	592 526	5 041 938	246 632	51 893 409
254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	78 477 505	5 706 665	11 580 160	656 608	167 625	304 104	4 111 804	656 131	92 124 732	710 712	373 288	16 090 939	686 254	78 375 343
261 Institusjonslokaler	1 976 345	2 445 449	1 172 131	630 035	118 663	2 095 206	81 853	630 009	7 725 967	2 048	149 967	132 355	3 906	7 519 544
Omsorgstjenester	137 808 508	16 643 123	20 142 243	2 547 075	508 572	2 889 482	7 142 957	2 546 522	170 849 524	8 575 147	1 631 165	21 804 803	982 081	144 999 285
255 Medfinansiering somatiske tjenester	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
256 Akutt hjelp helse- og omsorgstjenester	709 118	164 785	214 834	14 266	24 789	7 065	38 036	14 266	1 082 555	3 622	5 102	134 296	127	977 444
Samhandling	709 118	164 785	214 834	14 266	24 789	7 065	38 036	14 266	1 082 555	3 622	5 102	134 296	127	977 444
265 Kommunalt disponerte boliger	929 940	4 810 348	553 990	514 549	161 906	1 826 446	26 996	514 695	8 255 488	14 429	6 807 953	242 881	271 205	946 016
Kommunale boliger	929 940	4 810 348	553 990	514 549	161 906	1 826 446	26 996	514 695	8 255 488	14 429	6 807 953	242 881	271 205	946 016
290 Interkommunale samarbeid (§ 27 - samarbeid)	3 405 460	1 171 297	487 572	175 162	495 651	3 134	126 415	175 117	5 436 744	34 994	623 126	4 600 394	294 542	10 103
Interkommunale samarbeid	3 405 460	1 171 297	487 572	175 162	495 651	3 134	126 415	175 117	5 436 744	34 994	623 126	4 600 394	294 542	10 103
301 Plansaksbehandling	1 875 555	464 822	28 371	91 449	20 009	43 575	64 212	91 451	2 368 118	1 144	291 752	171 215	14 793	1 953 426
302 Bygge- delings- og seksjoneringsarbeid	2 152 934	283 328	38 338	43 174	47 707	23 510	90 098	43 173	2 455 720	7 365	1 673 995	113 151	839	750 468
303 Kart og oppmåling	1 024 184	312 845	57 089	54 590	2 526	30 513	25 399	54 590	1 401 758	3 271	594 790	65 859	334	762 903
304 Bygge- og delsaksbehandling, ansvarsrett og utslippstillatelse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
305 Eierseksjonering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
315 Boligbygging og fysiske bilmiljøtiltak	100 687	109 221	9 348	20 597	57 357	129 839	2 879	20 596	403 574	634	128 162	25 299	2 350	250 008
335 Rekreasjon i tettsted	1 087 633	763 401	31 435	177 580	57 053	456 606	39 641	177 580	2 356 487	826	192 843	82 750	157 580	1 962 129
360 Naturforvaltning og friluftsliv	702 486	636 882	74 216	120 446	251 121	174 977	20 925	120 399	1 818 804	1 525	187 912	315 175	63 527	1 271 590
Fysisk planlegging, miljø mv.	6 943 479	2 570 499	238 797	507 836	435 773	859 020	243 154	507 789	10 804 461	14 765	3 069 454	773 449	239 423	6 950 524
320 Kommunal næringsvirksomhet	674 142	868 809	106 457	74 165	125 585	245 418	24 703	74 165	1 995 708	4 488	1 857 757	115 281	116 244	-73 359

	Lønn og sosiale utgifter (010-099)	Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon (100-285)	Kjøp som erstatte egenproduksjon (300-380)	Mva. som gir rett til mva-kompensasjon (429)	Overføringer (400,430-480)	Avskrivninger (590)	Refusjon sykelønn (710)	Mva-komp drift (729)	Brutto driftsutgifter (=1+2+3+4+5+6-7-8)	Brukerbetaling (600)	Andre salgs- og leieinntekter (620-670)	Overføringer med krav til motytelse (700,710,730-780)	Overføringer uten krav til motytelse (800-895)	Netto driftsutgifter (=9-10-11-12-13+7)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
321 Konesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg	3 173	122 965	21 708	79 937	936 042	527	0	79 937	1 084 415	1	4 174 393	26 605	956 489	-4 073 073
325 Tilrettelegging og bistand for næringslivet	479 353	555 850	222 637	122 724	1 148 936	175 040	8 244	122 705	2 573 591	687	438 910	324 532	870 510	947 196
329 Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling	657 101	89 558	258 709	13 724	98 354	2 112	21 906	13 722	1 083 930	730	23 848	257 681	43 678	779 899
Bistand næringsliv, landbruk mv.	1 813 769	1 637 182	609 511	290 550	2 308 917	423 097	54 853	290 529	6 737 644	5 906	6 494 908	724 099	1 986 921	-2 419 337
330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak	474 109	514 409	67 119	30 006	113 337	240 741	20 471	30 007	1 389 243	41	1 846 080	57 036	64 978	-558 421
332 Kommunale veier	2 090 183	5 029 328	178 501	1 260 091	71 202	2 586 102	66 405	1 260 060	9 888 942	549	582 459	513 397	16 247	8 842 695
Veier m.m.	2 564 292	5 543 737	245 620	1 290 097	184 539	2 826 843	86 876	1 290 067	11 278 185	590	2 428 539	570 433	81 225	8 284 274
338 Forebygging av branner og andre ulykker	611 298	165 029	664 646	28 842	29 322	33 789	18 708	28 842	1 485 376	4 787	814 811	70 588	15 372	598 526
339 Beredskap mot branner og andre ulykker	2 385 096	637 240	2 506 839	126 900	429 784	267 064	47 901	126 769	6 178 253	2 007	372 382	377 244	48 098	5 426 423
Brann- og ulykkesvern	2 996 394	802 269	3 171 485	155 742	459 106	300 853	66 609	155 611	7 663 629	6 794	1 187 193	447 832	63 470	6 024 949
340 Produksjon av vann	592 510	869 477	1 045 834	724	31 058	527 276	17 908	724	3 048 247	-17	779 249	39 646	3 671	2 243 606
345 Distribusjon av vann	1 686 780	1 649 772	169 194	565	29 366	1 918 982	55 794	566	5 398 299	46	9 228 354	101 362	5 734	-3 881 403
350 Avløpsrensing	805 087	1 259 716	1 742 178	126	2 342	748 088	22 825	126	4 534 586	1 007	803 579	73 553	6 055	3 673 217
353 Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	1 685 008	1 737 197	190 182	1 342	35 306	2 108 730	47 477	1 306	5 708 982	179	10 706 338	105 087	6 403	-5 061 548
354 Tømming av slamavskillere	77 393	101 236	329 921	124	2 473	9 581	2 926	124	517 678	391	490 774	6 001	5	23 433
355 Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall	932 861	789 142	4 331 684	442	16 726	258 762	28 697	442	6 300 478	25	6 249 875	80 826	10 129	-11 680
Vann, avløp og renovasjon	5 779 639	6 406 540	7 808 993	3 323	117 271	5 571 419	175 627	3 288	25 508 270	1 631	28 258 169	406 475	31 997	-3 014 375
231 Aktivitetstilbud barn og unge	1 411 356	478 780	53 803	62 829	257 576	25 272	43 988	62 828	2 182 800	9 474	45 115	254 746	102 077	1 815 376
365 Kulturminneforvaltning	104 969	43 642	7 971	8 926	37 514	8 056	1 989	8 920	200 169	0	3 353	29 939	6 687	162 179
370 Bibliotek	1 656 814	480 707	30 567	59 122	5 121	61 969	61 050	59 121	2 174 129	298	46 934	161 165	21 237	2 005 545
373 Kino	162 182	162 138	2 446	1 045	16 224	13 496	3 743	1 045	352 743	28	247 420	6 612	390	102 036
375 Muséer	216 314	185 721	30 537	7 996	320 224	33 761	5 257	7 996	781 300	494	150 866	10 804	16 536	607 857
377 Kunstformidling	112 744	138 804	17 133	9 908	901 639	25 825	3 699	9 908	1 192 446	793	83 592	43 846	22 007	1 045 907
380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	400 875	306 361	74 425	55 650	1 239 307	117 490	10 415	55 650	2 128 043	1 343	215 519	129 321	259 885	1 532 390

	Lønn og sosiale utgifter (010-099)	Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon (100-285)	Kjøp som erstatter egenproduksjon (300-380)	Mva. som gir rett til mva-kompensasjon (429)	Overføringer (400,430-480)	Avskrivninger (590)	Refusjon sykkelønn (710)	Mva-komp drift (729)	Brutto driftsutgifter (=1+2+3+4+5+6-7-8)	Brukerbetaling (600)	Andre salgs- og leieinntekter (620-670)	Overføringer med krav til motytelse (700,710, 730-780)	Overføringer uten krav til motytelse (800-895)	Netto driftsutgifter (=9-10-11-12-13+7)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	1 257 640	1 563 741	955 177	353 414	209 669	1 512 028	41 092	353 335	5 457 242	1 443	588 509	131 040	28 274	4 749 068
385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kultur- og idrettsbygg	1 328 818	659 008	101 852	70 566	986 988	79 516	46 469	70 485	3 109 794	2 691	390 197	318 621	170 539	2 274 215
386 Kommunale kulturbygg	475 242	1 103 414	478 522	217 440	151 937	520 104	18 133	217 363	2 711 163	194	290 743	131 538	4 868	2 301 953
Kultur	7 126 954	5 122 316	1 752 433	846 896	4 126 199	2 397 517	235 835	846 651	20 289 829	16 758	2 062 248	1 217 632	632 500	16 596 526
390 Den norske kirke	9 755	42 041	24 555	7 752	3 077 826	12 270	312	8 799	3 165 088	150	12 713	8 080	11 036	3 133 421
392 Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	536	18	0	3	13 685	9	0	3	14 248	0	550	27	0	13 671
393 Gravplasser og krematorier	227 675	101 476	11 659	17 628	416 248	27 777	8 671	17 628	776 164	47	158 763	15 546	1 306	609 173
Religiøse formål, inkl. den norske kirke	237 966	143 535	36 214	25 383	3 507 759	40 056	8 983	26 430	3 955 500	197	172 026	23 653	12 342	3 756 265
Sum	332 783 769	83 530 720	87 231 067	12 491 156	30 582 575	26 239 979	17 390 872	12 491 555	542 976 839	16 462 206	56 968 996	57 408 009	7 988 620	421 539 880

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

	Lønn og sosiale utgifter	Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon	Kjøp som erstatter egenproduksjon	Mva. som gir rett til mva-kompensasjon	Overføringer	Avskrivninger	Refusjon sykelønn	Mva-komp drift	Brutto driftsutgifter	Brukerbetaling	Andre salg- og leicinntekter	Overføringer med krav til motytelse	Overføringer uten krav til motytelse	Netto driftsutgifter
	(010-099)	(100-285)	(300-380)	(429)	(400,430-480)	(590)	(710)	(729)	(=1+2+3+4+5+6-7-8)	(600)	(620-670)	(700,710, 730-780)	(800-895)	(=9-10-11-12-13+7)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Administrasjon og fellesutgifter	-10 907 177	9 601 025	2 188 335	1 989 034	615 212	1 901 957	572 186	1 991 189	2 825 011	7 519	1 363 778	1 951 425	453 230	-378 755
Oppvekst (barnehage/skole)	125 707 018	18 513 816	35 149 907	3 000 945	1 083 498	6 827 251	6 704 389	3 000 352	180 577 694	6 988 028	1 391 392	14 249 998	996 910	163 655 755
Helse, sosial og eldreomsorg	185 049 576	26 440 663	34 656 287	3 638 270	15 976 744	3 195 653	9 047 128	3 637 318	256 272 747	9 365 650	2 662 229	31 145 004	2 728 183	219 418 809
Tekniske oppgaver mm.	18 283 804	15 323 045	11 464 895	1 956 998	1 196 689	9 558 135	572 266	1 956 755	55 254 545	23 780	34 943 355	2 198 189	416 115	18 245 372
Kirker og kultur	7 364 920	5 265 851	1 788 647	872 279	7 633 958	2 437 573	244 818	873 081	24 245 329	16 955	2 234 274	1 241 285	644 842	20 352 791
Bolig, næringsliv, IKS mm.	6 149 169	7 618 827	1 651 073	980 261	2 966 474	2 252 677	208 264	980 341	20 429 876	55 329	13 925 987	5 567 374	2 552 668	-1 463 218
Tjenester utenfor ordinært kommunalt arbeidsområde	1 136 459	767 493	331 923	53 369	1 110 000	66 733	41 821	52 519	3 371 637	4 945	447 981	1 054 734	196 672	1 709 126
I alt	332 783 769	83 530 720	87 231 067	12 491 156	30 582 575	26 239 979	17 390 872	12 491 555	542 976 839	16 462 206	56 968 996	57 408 009	7 988 620	421 539 880
Administrasjon og fellesutgifter	-3 %	11 %	3 %	16 %	2 %	7 %	3 %	16 %	1 %	0 %	2 %	3 %	6 %	0 %
Oppvekst (barnehage/skole)	38 %	22 %	40 %	24 %	4 %	26 %	39 %	24 %	33 %	42 %	2 %	25 %	12 %	39 %
Helse, sosial og eldreomsorg	56 %	32 %	40 %	29 %	52 %	12 %	52 %	29 %	47 %	57 %	5 %	54 %	34 %	52 %
Tekniske oppgaver mm.	5 %	18 %	13 %	16 %	4 %	36 %	3 %	16 %	10 %	0 %	61 %	4 %	5 %	4 %
Kirker og kultur	2 %	6 %	2 %	7 %	25 %	9 %	1 %	7 %	4 %	0 %	4 %	2 %	8 %	5 %
Bolig, næringsliv, IKS mm.	2 %	9 %	2 %	8 %	10 %	9 %	1 %	8 %	4 %	0 %	24 %	10 %	32 %	0 %
Tjenester utenfor ordinært kommunalt arbeidsområde	0 %	1 %	0 %	0 %	4 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	1 %	2 %	2 %	0 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell 6.2 Fylkeskommunene inkl. Oslo. Fylkeskassene. 1 000 kroner.

	Lønn og sosiale utgifter	Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon	Kjøp som erstatter egenproduksjon	Mva. som gir rett til mva-kompensasjon	Overføringer	Avskrivninger	Refusjon sykelønn	Mva-komp drift	Brutto driftsutgifter	Brukerbetaling	Andre salgs- og leieinntekter	Overføringer med krav til motytelse	Overføringer uten krav til motytelse	Netto driftsutgifter
	(010-099)	(100-285)	(300-380)	(429)	(400,430-480)	(590)	(710)	(729)	(=1+2+3+4+5+6-7-8)	(600)	(620-670)	(700,710,730-780)	(800-895)	(=9-10-11-12-13+8)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
400 Politisk styring	357 334	129 252	598	14 529	104 006	0	360	14 529	590 830	5	300	11 045	385	579 455
410 Kontroll og revisjon	29 985	20 207	19 150	4 451	6 156	0	595	4 451	74 903	0	4 091	1 113	0	69 699
420 Administrasjon	2 772 261	1 228 244	17 881	171 376	32 233	122 253	68 330	171 373	4 104 545	48	53 132	254 672	237 365	3 559 328
421 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltning	197 020	117 089	5 139	11 145	753	2 296	6 814	11 145	315 483	1	7 679	10 993	2 015	294 795
430 Administrasjonslokaler	75 008	356 067	13	74 314	1 086	74 322	4 949	74 295	501 566	5	55 451	8 039	3	438 068
Administrasjon	3 431 608	1 850 859	42 781	275 815	144 234	198 871	81 048	275 793	5 587 327	59	120 653	285 862	239 768	4 941 345
460 Tjenester utenfor ordinært fylkeskommunalt ansvarsområde	81 756	82 875	1 799	2 343	667 334	6 340	4 496	2 343	835 608	14	81 649	509 439	514 844	-270 338
465 Interkommunale samarbeid (§27-samarbeid)	50 962	30 757	5 676	4 834	15	0	1 503	4 834	85 907	0	17 395	18 762	46 456	3 294
470 Årets premieavvik	-2 724 587	0	0	0	0	0	0	0	-2 724 587	0	0	0	0	-2 724 587
471 Amortisering av tidligere års premieavvik	681 458	0	0	0	0	0	0	0	681 458	0	0	0	0	681 458
472 Pensjon	7 679	688	0	55	0	0	0	55	8 367	0	0	0	0	8 367
473 Premiefond	-541 298	0	0	0	0	0	0	0	-541 298	0	0	0	0	-541 298
480 Diverse fellesutgifter	30 526	36 277	95	1 923	150 237	63	2 105	1 923	215 093	0	3 363	49 852	79 615	82 263
490 Interne serviceenheter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fellesutgifter (intern service)	-2 413 504	150 597	7 570	9 155	817 586	6 403	8 104	9 155	-1 439 452	14	102 407	578 053	640 915	-2 760 841
510 Skolelokaler og internater	1 675 406	2 863 524	771 045	634 016	1 515	2 065 146	77 137	634 015	7 299 500	1 187	184 160	124 178	1 880	6 988 095
515 Fellesutgifter og støttefunksjoner knyttet til videregående opplæring	2 244 609	1 267 121	58 325	171 129	24 547	160 508	73 844	171 129	3 681 266	9 685	84 642	221 759	26 836	3 338 344
520 Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteeleversoppgjør	3 609 525	502 973	346 689	57 247	108 392	25 971	90 420	57 247	4 503 130	5 051	22 070	999 562	23 351	3 453 096
521 Studiespesialisering	6 502 968	343 561	2 650	31 423	2 013	5 070	260 208	31 423	6 596 054	21 957	34 997	332 183	12 803	6 194 114
522 Bygg- og anleggsteknikk	964 030	129 970	997	23 968	351	14 716	32 532	23 968	1 077 532	708	24 257	39 735	537	1 012 295
523 Elektrofag	1 059 278	112 424	156	18 324	85	7 250	24 166	18 324	1 155 027	2 695	7 661	31 075	2 314	1 111 282
524 Design og håndverksfag	37 258	2 782	0	486	154	784	2 807	486	38 171	12	897	3 304	3	33 955
525 Restaurant- og næringsmiddelfag	359 343	67 535	108	10 522	994	1 563	13 285	10 522	416 258	1 551	21 082	18 840	888	373 897
526 Helse- og sosialfag	1 925 115	74 665	75	8 800	1 062	1 791	76 978	8 800	1 925 730	1 531	9 594	89 098	2 451	1 823 056
527 Idrettsfag	1 084 781	96 567	275	9 298	458	1 272	30 478	9 298	1 152 875	2 810	3 882	40 764	1 308	1 104 111
528 Teknikk og industriell produksjon	1 349 635	181 684	516	28 849	277	30 143	39 328	28 849	1 522 927	1 554	15 715	48 262	1 617	1 455 779
529 Musikk, dans og drama	793 184	56 301	104	4 978	100	2 273	25 460	4 978	826 502	1 273	5 118	30 098	3 480	786 533
530 Medier og kommunikasjon	406 588	20 751	77	2 588	5	631	12 764	2 588	415 288	153	790	15 742	658	397 945

	Lønn og sosiale utgifter	Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon	Kjøp som erstatter egenproduksjon	Mva. som gir rett til mva-kompensasjon	Overføringer	Avskrivninger	Refusjon sykelønn	Mva-komp drift	Brutto driftsutgifter	Brukerbetaling	Andre salgs- og leieinntekter	Overføringer med krav til motytelse	Overføringer uten krav til motytelse	Netto driftsutgifter
	(010-099)	(100-285)	(300-380)	(429)	(400,430-480)	(590)	(710)	(729)	(=1+2+3+4+5+6-7-8)	(600)	(620-670)	(700,710,730-780)	(800-895)	(=9-10-11-12-13+8)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
531 Naturbruk	604 637	164 281	1 984	12 757	70	25 295	23 308	12 757	772 959	792	101 932	45 260	13 446	611 529
532 Service og samferdsel	40 712	2 095	9	157	8	972	5 069	157	38 727	1	353	6 480	73	31 820
554 Fagskoler	931 329	261 986	1 669	31 468	348 265	19 223	20 806	31 468	1 541 666	17 129	34 695	662 185	626 108	201 549
559 Landslinjer	263 691	84 377	1 217	14 408	5	27 063	6 260	14 408	370 093	661	10 714	226 488	29 765	102 465
561 Oppfølgingstjenesten og Pedagogisk psykologisk tjeneste	626 367	63 263	39 179	8 151	1 257	199	23 869	8 151	706 396	1	1 763	34 147	122	670 363
562 Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring	3 401 955	126 646	212 102	12 770	6 142	2 077	146 265	12 770	3 602 657	290	20 078	206 436	2 807	3 373 046
590 Andre undervisningsformål	1 977 376	726 875	254 291	63 259	78 052	22 016	57 755	63 259	3 000 855	46 452	784 391	853 084	66 070	1 250 858
Videregående skoler	29 857 787	7 149 381	1 691 468	1 144 598	573 752	2 413 963	1 042 739	1 144 597	40 643 613	115 493	1 368 791	4 028 680	816 517	34 314 132
570 Fagopplæring i arbeidslivet	709 355	231 970	4 439 618	8 998	10 090	3 446	11 722	9 000	5 382 755	2 931	21 122	882 118	168 776	4 307 808
581 Voksenopplæring etter opplæringsloven	1 026 958	171 317	18 501	11 800	25 657	682	29 482	11 800	1 213 633	433	15 432	321 664	131 605	744 499
Voksenopplæring/fagopplæring	1 736 313	403 287	4 458 119	20 798	35 747	4 128	41 204	20 800	6 596 388	3 364	36 554	1 203 782	300 381	5 052 307
660 Tannhelsestjeneste - Fellesfunksjoner	226 524	512 786	4 364	83 500	339 505	106 220	5 882	83 500	1 183 517	787	4 126	80 126	3 877	1 094 601
665 Tannhelsestjeneste - Pasientbehandling	2 570 283	379 333	269 804	47 296	12 309	6 056	164 786	47 296	3 072 999	188 163	283 881	297 218	36 897	2 266 840
Tannhelse	2 796 807	892 119	274 168	130 796	351 814	112 276	170 668	130 796	4 256 516	188 950	288 007	377 344	40 774	3 361 441
701 Tilrettelegging, støttefunksjoner og finansieringsbistand for næringslivet	315 419	169 134	8 561	31 636	2 056 818	301	7 145	31 636	2 543 088	0	5 276	261 303	1 072 014	1 204 495
710 Fylkeskommunal næringsvirksomhet	12 274	28 968	5	2 745	47 768	24 030	113	2 745	112 932	10	127 836	3 071	31 897	-49 882
711 Konesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg	11	14 628	0	83	126 110	0	0	83	140 749	0	854 419	0	686 617	-1 400 287
713 Regional planlegging og planveiledning	237 960	126 746	842	0	115 748	7	6 091	8 315	466 897	0	58	103 656	75 814	287 369
714 Regional forsknings- og utviklingsprosjekter	127 796	131 176	3 478	0	544 472	434	3 481	9 993	793 882	0	1 554	192 172	240 914	359 242
715 Lokal og regional utvikling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
716 Friluftsliv og miljø	86 489	38 022	3 529	7 500	245 094	201	4 022	7 500	369 313	0	744	79 808	78 132	210 629
Regional utvikling og miljø	414 193	250 752	12 095	41 964	2 475 790	24 532	11 280	41 964	3 166 082	10	988 275	344 182	1 868 660	-35 045
722 Fylkesveier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak	1 287 146	10 250 144	71 150	2 520 635	296 306	3 513 174	50 665	2 520 792	15 367 098	-2 571	85 490	380 882	340 942	14 562 355
Fylkesveier	1 287 146	10 250 144	71 150	2 520 635	296 306	3 513 174	50 665	2 520 792	15 367 098	-2 571	85 490	380 882	340 942	14 562 355
730 Bilruter	351 685	560 184	14 417 079	601 028	678 309	141 521	13 008	601 028	16 135 770	0	2 265 904	1 849 495	645 595	11 374 776
731 Fylkesveierferjer	29 209	28 578	4 609 629	351 919	28 752	11 713	853	351 919	4 707 028	0	536 499	7 298	0	4 163 231
732 Båtruter	15 541	148 171	2 014 244	44 567	78 393	26 692	658	44 567	2 282 383	0	297 109	95 802	25 470	1 864 002
733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede	13 462	287 174	577 076	100 151	9 681	0	440	100 151	886 953	0	0	119 758	181 071	586 124

	Lønn og sosiale utgifter	Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon	Kjøp som erstatter egenproduksjon	Mva. som gir rett til mva-kompensasjon	Overføringer	Avskrivninger	Refusjon sykelønn	Mva-komp drift	Brutto driftsutgifter	Brukerbetaling	Andre salgs- og leieinntekter	Overføringer med krav til motytelse	Overføringer uten krav til motytelse	Netto driftsutgifter
	(010-099)	(100-285)	(300-380)	(429)	(400,430-480)	(590)	(710)	(729)	(=1+2+3+4+5+6-7-8)	(600)	(620-670)	(700,710,730-780)	(800-895)	(=9-10-11-12-13+8)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
734 Sporveier og forstadsbaner	19 038	50 278	2 661 271	292 538	1	459 191	619	292 538	3 189 160	0	222 184	72 715	19	2 894 242
Rutegående samferdsel	428 935	1 074 385	24 279 299	1 390 203	795 136	639 117	15 578	1 390 203	27 201 294	0	3 321 696	2 145 068	852 155	20 882 375
740 Bibliotek	116 174	83 820	7 353	12 796	27 297	1 185	4 897	12 796	230 932	322	10 494	39 895	9 339	170 882
750 Kulturminneforvaltning	345 241	73 415	8 357	11 509	446 356	4 775	6 935	11 509	871 209	9 111	31 840	165 586	273 979	390 693
760 Museer	3 251	13 051	0	2 139	502 206	6 151	0	2 139	524 659	0	144	6 985	8 813	508 717
771 Kunstformidling	155 403	287 102	1 868	10 550	385 519	1 234	4 293	10 550	826 833	0	2 375	81 335	247 834	495 289
772 Kunstproduksjon	49 978	53 051	911	3 039	344 942	637	2 304	3 039	447 215	184	3 129	71 971	39 577	332 354
775 Idrett	46 740	37 579	127	807	1 595 373	17	1 857	807	1 677 979	0	1 270	9 190	1 488 779	178 740
790 Andre kulturaktiviteter	77 083	30 087	108	3 034	367 370	4 304	2 447	3 034	476 505	0	234	14 706	70 766	390 799
Kultur	793 870	578 105	18 724	43 874	3 669 063	18 303	22 733	43 874	5 055 332	9 617	49 486	389 668	2 139 087	2 467 474
Sum	38 698 911	22 857 551	30 859 694	5 577 838	9 819 648	6 931 208	1 453 591	5 596 282	107 694 977	314 936	6 362 971	10 029 349	7 555 927	83 432 154
Administrasjon og fellesutgifter	1 018 104	2 001 456	50 351	284 970	961 820	205 274	89 152	284 948	4 147 875	73	223 060	863 915	880 683	2 180 504
Undervisningsformål	31 594 100	7 552 668	6 149 587	1 165 396	609 499	2 418 091	1 083 943	1 165 397	47 240 001	118 857	1 405 345	5 232 462	1 116 898	39 366 439
Tannhelse	2 796 807	892 119	274 168	130 796	351 814	112 276	170 668	130 796	4 256 516	188 950	288 007	377 344	40 774	3 361 441
Regional utvikling m.m.	414 193	250 752	12 095	41 964	2 475 790	24 532	11 280	41 964	3 166 082	10	988 275	344 182	1 868 660	-35 045
Samferdsel	1 716 081	11 324 529	24 350 449	3 910 838	1 091 442	4 152 291	66 243	3 910 995	42 568 392	-2 571	3 407 186	2 525 950	1 193 097	35 444 730
Kultur	793 870	578 105	18 724	43 874	3 669 063	18 303	22 733	43 874	5 055 332	9 617	49 486	389 668	2 139 087	2 467 474
I alt	38 698 911	22 857 551	30 859 694	5 577 838	9 819 648	6 931 208	1 453 591	5 596 282	107 694 977	314 936	6 362 971	10 029 349	7 555 927	83 432 154
Administrasjon og fellesutgifter	3 %	9 %	0 %	10 %	3 %	3 %	6 %	5 %	4 %	0 %	4 %	9 %	12 %	3 %
Undervisningsformål	82 %	33 %	20 %	6 %	35 %	35 %	75 %	21 %	44 %	38 %	22 %	52 %	15 %	47 %
Tannhelse	7 %	4 %	1 %	4 %	2 %	2 %	12 %	2 %	4 %	60 %	5 %	4 %	1 %	4 %
Regional utvikling m.m.	2 %	2 %	0 %	32 %	0 %	0 %	1 %	1 %	4 %	0 %	16 %	6 %	29 %	1 %
Samferdsel	4 %	50 %	79 %	11 %	60 %	60 %	5 %	70 %	40 %	-1 %	54 %	25 %	16 %	43 %
Kultur	2 %	3 %	0 %	37 %	0 %	0 %	2 %	1 %	5 %	3 %	1 %	4 %	28 %	3 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

21.01.2025

Saknr

07/25

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/18 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Saken fremmes for at kontrollutvalgets medlemmer kan drøfte og fremme forslag om saker og forhold som kontrollutvalget kan ta opp. Medlemmene kan også be om å få utredet en sak til et fremtidig møte.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Forhold/saker i kommunen
- Ønske om orientering fra kommunedirektøren
- Deltagelse på kurs/konferanse eller andre praktiske forhold.

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet.

Det er per 13. januar ikke meldt inn noe til sekretariatet til denne saken.

Vurdering

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

21.01.2025

Saknr

08/25

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/18 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Møteprotokoll - Representantskapets møte 05.11.2024

Protokoll fra årsmøte 15.10.2024

Vedlegg sak 12 Budsjett 2025

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått forelagt følgende referatsaker

- Konsek Trøndelag IKS protokoll fra representantskapsmøte 5. november 2024
- Revisjon Midt-Norge SA - protokoll m/vedlegg fra årsmøte 15. oktober 2024

Møteprotokoll - Representantskapet

Arkivsak: 24/555
Møtedato/tid: 05.11.2024 kl 09:00 – 09:30
Møtested: Fjernmøte

Deltakere

Leif Estenson Langodden (vara)	Alvdal kommune
Olav Jørgen Bjørkås	Flatanger kommune
Tommy Kristoffersen (vara)	Folldal kommune
Frode Revhaug	Frosta kommune
Raymond Fagerli	Grane kommune
Ann Klinkenberg	Grong kommune
Sølvi Andersen	Hattfjelldal kommune
Marit Liabø Sandvik	Heim kommune
Bjørn Terje Nilssen (vara)	Hemnes kommune
Björg Reitan Bjørgvik	Hitra kommune
Ole Joar Flaot	Høylandet kommune
Unn-Elisabeth Tronstad Kristiansen	Inderøy kommune
Oskar André Småvik	Indre Fosen kommune
Svein Pettersen	Leka kommune
Anita Ravlo Sand	Levanger kommune
Tor Erling Inderdahl	Lierne kommune
Iren Beate Teigen (vara)	Lurøy kommune
Kjell Morten Bjørnås (vara)	Meråker kommune
Stian Engen (vara)	Midtre Gauldal kommune
Steinar Lyngstad	Namsos kommune
Elisabeth Bjørhusdal	Namsskogan kommune
Hanne Nyhus	Orkland kommune
Thomas Engåvoll (vara)	Os kommune
Håvard Strand	Osen kommune
Hege Kristin Kværnø Saugen	Overhalla kommune
Martin Bråteng	Rana kommune
Per Arne Lium	Rennebu kommune
Kenneth Tømmermo Reitan	Røyrvik kommune
Gunnar Olav Balstad (vara)	Selbu kommune
Gunn Iversen Stokke	Skaun kommune
Arnt Einar Bardal	Snåsa kommune
May Britt Lagesen (vara)	Steinkjer kommune
Eli Arnstad	Stjørdal kommune
Knut Sagbakken (vara)	Tolga kommune
Jan Grønningen	Trøndelag fylkeskommune
Jens Arne Kvello	Tydal kommune
Odd Langvatn	Vefsn kommune

Knut Snorre Sandnes
Hallgeir Grøntvedt
Erling Iversen

Verdal kommune
Ørland kommune
Åfjord kommune

Forfall:

Frøya kommune
Melhus kommune
Røros kommune

Ikke møtt

Holtålen kommune
Malvik kommune
Oppdal kommune

Andre møtende:

Randi Dille, styreleder Konsek
Torbjørn Berglann, daglig leder Konsek
Eva J. Bekkavik, Konsek

Merknader: Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

40 deltakere av 46 (87 %) var til stede. De representerer 109 av 124 stemmer (88 %). Møtet var vedtaksdyktig.

Odd Langvatn, Vefsn kommune og Unn Elisabeth Tronstad Kristiansen, Inderøy kommune, ble valgt til å underskrive protokollen.

Sakliste:

Saksnr.	Saktittel
06/24	Økonomiplan 2025-2028 med budsjett for 2025
07/24	Ny selskapsavtale for Konsek fra 1. januar 2025

Sak 06/24 Økonomiplan 2025-2028 med budsjett for 2025

Saken behandlet i
Representantskapet

Møtedato
05.11.2024

Saknr
06/24

Styrets forslag til vedtak

1. Representantskapet tar orienteringen om selskapets økonomiske situasjon til orientering.
2. Representantskapet vedtar økonomiplan for 2025-2028 med en budsjettramme for 2025 på kr 15.465.000, som er en økning på 4,6 prosent. I perioden 2026-2028 øker honoraret med 5 prosent.

Behandling:

Randi Dille, styreleder og Torbjørn Berglann, daglig leder Konsek, orienterte om økonomiplan 2025-2028.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet tar orienteringen om selskapets økonomiske situasjon til orientering.
 2. Representantskapet vedtar økonomiplan for 2025-2028 med en budsjettramme for 2025 på kr 15.465.000, som er en økning på 4,6 prosent. I perioden 2026-2028 øker honoraret med 5 prosent.
-

Sak 07/24 Ny selskapsavtale for Konsek fra 1. januar 2025

Saken behandlet i
Representantskapet

Møtedato
05.11.2024

Saknr
07/24

Styrets forslag til vedtak

Representantskapet anbefaler deltakerkommunene i Konsek å vedta den nye selskapsavtalen, som gjelder fra 1. januar 2025.

Behandling:

Randi Dille, styreleder og Torbjørn Berglann, daglig leder Konsek, orienterte om inntreden av Tynset i Konsek Trøndelag.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Representantskapet anbefaler deltakerkommunene i Konsek å vedta den nye selskapsavtalen, som gjelder fra 1. januar 2025.

Møteprotokollen er godkjent elektronisk jf. Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) § 9 siste ledd tredje punktum.

Martin Bråteng
Representantskapets leder

Unn Elisabeth Tronstad Kristiansen
Inderøy kommune

Odd Langvatn
Vefsn kommune

MØTEPROTOKOLL

Årsmøte Revisjon Midt-Norge SA

Tid: 15.oktober 2024 kl 08:30-09:50

Sted: Teams

Åpning av møtet:

Leder av årsmøtet, Siv Aglen, Brønnøy kommune, ønsket velkommen til møtet og registrering av oppmøte ble godkjent.

Følgende møtte;

Kommune	Representant	Vararepresentant
Alvdal	Mona Murud	
Bindal	Frode Næsvold	
Brønnøy	Jan Richard Nøstvik	
Flatanger	Olav Jørgen Bjørkås	
Følldal	Kristin Langtjernet	
Frøya		Ole-Morten Sørvig
Grane		Ellen Schjølberg
Grong	Ann-Jeanette Klinkenberg	
Hattfjelldal	Sølvi Andersen	
Herøy		Einar Martin Nordnes
Hitra		Lars Peder Hammerstad
Høylandet	Ole Joar Flaot	
Inderøy	Unn Elisabeth Tronstad Kristiansen	
Leka	Svein Pettersen	
Levanger	Anita Ravlo Sand	
Lierne	Tor Erling Inderdal	
Melhus	Einar Gimse-Syrstad	
Midtre Gauldal		Stian Engen
Namsos	Steinar Lyngstad	
Namsskogan	Elisabeth Vollmo Bjørhusdal	
Nærøysund	Amund Hellesø	
Oppdal	Elisabeth Hals	
Orkland	Hanne Nyhus (til kl 09:20)	
Os	Ivar Torvidsson Midtdal	
Osen	Håvard Strand	
Overhalla		Siv Åse Strømhylden
Rennebu	Per Arne Lium	
Røros		Christian Elgaaen
Røyrvik	Kennet Tømmermo Reitan	
Selbu		Gunnar Olav Balstad

1

Protokoll årsmøte Revisjon Midt-Norge SA 15.10.2024

Dokumentet er signert digitalt av:

- UNNI ROMSTAD, 18.10.2024
- SIV THERESE AGLÉN, 21.10.2024
- LILLIAN SOLVANG, 01.11.2024
- ELISABETH HALS, 29.10.2024

Forseglet av



Posten Norge

Skaun	Gunn Iversen Stokke	
Snåsa	Arnt Einar Bardal	
Steinkjer	Gunnar Thorsen	
Stjørdal	Eli Arnstad	
Sømna		Simen Garaas
Tolga	Bjørnar Tollan Jordet	
Træna		Sverre Hyttan
Trøndelag fylkeskommune	Hege Nordmo-Viken	
Tydal	Jens Arne Kvello	
Vega	Jon Albert Floa	
Verdal	Knut Snorre Sandnes (fra kl 08:45)	
Vevelstad	Lillian Solvang	
Ørland	Hallgeir Grøntvedt	
Åfjord	Erling Iversen	

Forfall:

Kommune	Representant	Vararepresentant
Frosta	Frode Revhaug	Kari Ydsi Presthus
Holtålen	Jan Arild Sivertsgård	Liv Grete Heksem
Indre Fosen	Benjamin Schei	Steinar Saghaug
Meråker	Kari Anita Furunes	Anne-Karin Langåsvold

Møtte ikke:

Kommune	Representant	Vararepresentant
Alstahaug	Peter Talseth	Trude Jægtvik
Dønna	John Erik S Johansen	Tore Harry Jakobsen Vikedal
Heim	Marit Liabø Sandvik	Sigrid Nesje
Leirfjord	Åshild Pettersen	Ola Rognskog
Malvik	Torgeir Anda	Sten Rino Bonsaksen
Vefsn	Malin Lynghaug Johansen	Pål Andreas Einmo
		Jan Inge Hov
		Ørjan Thorstensen Rosvold

Årsmøtet hadde 44 medlemmer med 101 stemmer av 126.

Styret:

Hans S.U. Wendelbo	styreleder
Elin Rodum Agdestein	nestleder
Anne Birgitte Sklet	styremedlem
Torbjørn Måsøval	styremedlem
Merete Montero	styremedlem
Joakim Bangstad	observatør

Andre:

Arnt Haugan	daglig leder Revisjon Midt-Norge SA
Unni Romstad	ass.daglig leder Revisjon Midt-Norge SA

Rådgiver(e):

2

Protokoll årsmøte Revisjon Midt-Norge SA 15.10.2024

Dokumentet er signert digitalt av:

- UNNI ROMSTAD, 18.10.2024
- SIV THERESE AGLÉN, 21.10.2024
- LILLIAN SOLVANG, 01.11.2024
- ELISABETH HALS, 29.10.2024

Forseglet av



Posten Norge

Saksliste:

SAK 8/24 GODKJENNING AV INNKALLING

Varsel om dato for årsmøtet ble sendt 27.08.2024, sakliste ble sendt kommunene 17.09.2024 og møtebok 02.10.2024

Vedtak (enstemmig):
Innkallingen godkjennes

SAK 9/24 VALG AV REFERENT OG TO TIL Å UNDERSKRIVE PROTOKOLLEN

Forslag fremmet i møtet:
Referent: Unni Romstad
Underskrift protokoll: Lillian Solvang, Vevelstad kommune
Elisabeth Hals, Oppdal kommune

Vedtak:
Forslag fremmet i møtet vedtatt.

SAK 10/24 GODKJENNING AV SAKSLISTE

Innkalling og saksliste utsendt på forhånd.

Vedtak (enstemmig):
Sakslisten godkjennes



Vedtak: Årsmøtet tar orienteringen til etterretning

▼ Behandling i årsmøte 15.10.2024

Saker nevnt fra styreleder:

- Behovet for og kravet til å ha et velfungerende revisjonsselskap har ikke blitt mindre siden etableringen av selskapet.
- Selskapet har i tillegg til å være en kompetansebedrift, unik kjennskap til våre kommuner
- Eierne må bruke selskapet og ansattes kompetanse til mer enn tradisjonelle revisjonstjenester. RMN SA kan leverer tjenester med svært god kvalitet til en gunstig pris
- Benchmarking viser at selskapet er konkurransedyktig i markedet
- Økonomi
 - Gitt gode økonomiske vilkår ved oppstart
 - Bruk av opptjent egenkapital har gitt eierne en økonomisk fordel
 - Utvikling i honorar må nå skje i samsvar med selskapets kostnadsutvikling og prisutviklingen i samfunnet generelt
- Samarbeidet i styret, og mellom styret og administrasjonen er svært godt
- Selskapet oppfyller samfunnsoppdraget

Daglig leder orienterte om:

- Eiere og eierrepresentanter må bli kjent med selskapet og hva vi som revisor kan tilby
 - Bidra med tillit og nøytral informasjon; noe som er viktig i et demokratisk perspektiv
 - Bidra til forbedring, slik at både politisk nivå og administrasjonen ser nytten i det vi leverer
 - Bidra til økt kompetanse i kommunene gjennom webinarer og kurs. 25 % av våre kommuner har ukentlig kontakt med sin revisor
 - Bidra med fagkunnskap i dialog med systemleverandører
 - Bidra med faktagrunnlag; eksempelvis med nødvendig statistikk og tallmateriale i ulike sammenhenger. Herunder også utredninger for administrasjonen
- Økonomi
 - Tar den økonomiske situasjonen i kommunen på største alvor
 - Økning i honorar er satt så lavt som mulig, og vi har i snitt klart å holde økningen lavere enn kommunal deflator siden 2018. Dette har relativt sett gitt billigere tjenester for eierne
 - Har strategisk mål om mer robust økonomi i selskapet ved å selge tjenester i et marked vi vet eksisterer (til andre aktører og til våre eiere).
 - Kapasitetsøkning må balanseres opp mot den økonomiske risikoen
- Ved salg av tjenester må det sikres at man ikke går på akkord med rollen som revisor. Dette utredes av egen arbeidsgruppe
- Bruk av KI
 - Egen arbeidsgruppe og ansatte med kompetanse på området



- Brukes til effektivisering og for å øke egen kompetanse for å kunne gjennomføre revisjon på områder der kommunen kan ta i bruk KI (eks saksbehandling)
- Bærekraftsrapportering vil bli aktuelt også for kommuner, og vi har tre statsautoriserte revisorer som får kompetanse på området

SAK 12/24

BUDSJETT 2025 OG ØKONOMIPLAN 2025-2028

Vedtak: Årsmøtet vedtar framlagt budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, men reduserer økning i honorar for 2025 fra 4,9 prosent til 4,1 prosent

▼ Behandling i årsmøte 15.10.2024

Årsmøtet diskuterte økning i honorar sett i forhold til kommunenes og selskapets økonomi.

Forslag fremmet i møtet:

Ellen Schjøberg (Grane kommune) fremmer forslag om at årsmøtet utsetter behandling av saken til det foreligger oversikt over konsekvensene av endringer.

Steinar Lyngstad (Namsos kommune) fremmet forslag om en økning av honorar for 2025 på 4,1 prosent

Avstemming:

Ellen Schjøberg (Grane kommune) trakk sitt forslag

Forslag fra Steinar Lyngstads (Namsos kommune) om økning av honorar for 2025 med 4,1 prosent ble satt opp mot styrets forslag om økning av honorar for 2025 med 4,9 prosent.

122 stemmer for Steinar Lyngstads forslag
4 stemmer mot Steinar Lyngstads forslag

Dermed er Steinar Lyngstads forslag vedtatt



SAK 13/24 VALG TIL STYRET**Vedtak (enstemmig):**

Som styremedlemmer velges:

Elin Rodum Agdestein (Steinkjer) 2 år
Anne Birgitte Sklet (Grong) 1 år
Odd Langvatn (Vefsn) 1 år
Oddvar Fossum (Bindal) 2 år
Tove Heggdal Ingulfsvann (Lierne) 1 år

Som vararepresentanter velges:

1.vara: ikke på valg
2.vara: Nils Karlsen, Frøya (2 år)
3.vara ikke på valg
4.vara ikke på valg

Som leder av styret velges:

Hans S.U. Wendelbo, Røros (1 år)

Som nestleder i styret velges:

Elin Rodum Agdestein, Steinkjer (1 år)

▼ Behandling i årsmøte 15.10.2024

Leder i valgkomiteen, Tor Erling Inderdal orienterte om valgkomiteens arbeid.

SAK 14/24 GODTGJØRING**Vedtak:**

Ansvarsgodtgjørelse for leder for 2025:	kr 80.000,-
Ansvarsgodtgjørelse for nestleder for 2025:	kr 30.000,-
Ansvarsgodtgjørelse for medlemmer 2025:	kr 15.000,-
Styrehonorar pr møte for 2025	kr 4.000,-

Tapt arbeidsfortjeneste, omsorgsgodtgjørelse og skyss- og kostgodtgjørelse iht. selskapets reglement for godtgjøring

▼ Behandling i årsmøte 15.10.2024

Leder i valgkomiteen, Tor Erling Inderdal orienterte om valgkomiteens innstilling.



▼ Administrasjonens tillegg til protokoll 15.10.2024

Årsmøtedelegat Gunnar Olav Balstad (Selbu kommune) tok kontakt pr telefon etter møtets slutt. Hans stemme i sak 14/24 var ikke blitt registrert ved avstemming.

Dermed har vi følgende avstemming:

For valgkomiteens innstilling: 124 stemmer
Mot valgkomiteens innstilling: 2 stemmer

Dette har ikke betydning for utfallet og vedtak i saken.

Lillian Solvang

Elisabeth Hals

Siv Aglen, årsmøtets leder

Rett avskrift: Unni Romstad

Utskrift sendt: Medlemskommunene



Tekst	Økonomiplan	Budsjett 2025	Revidert budsjett 2024	Regnskap 31.12.2023
Honorar andre oppdrag	- 9 275 000	- 9 275 000	-7 232 000	-4 667 230
Revisjonshonorar kommune	- 50 186 500	- 50 186 500	-48 382 000	-45 283 685
Eksterne				
Avgiftsfritt salg		-		
Refusjon NKRF		- 100 000	-100 000	
Fagdag		- 110 000	-110 000	
Refusjon andre				
Betaling ansatte vedr mobil				
Andre driftsinntekter	- 610 000			-655 938
Refusjon sykepenger		- 400 000	-400 000	-1 202 607
Refusjon fødselspenger		-	-400 000	-20 580
Sum inntekter	- 60 071 500	- 60 071 500	-56 624 000	-51 830 040
Sum lønnskostnader	48 612 899	48 612 899	45 429 700	48 182 612
Sum honorar styret og repskap	336 350	336 350	331 354	284 091
Sum andre personalkostnader	2 036 800	2 036 800	1 949 600	1 430 871
TOTAL Sum personalkostnader	50 986 049	50 986 050	47 710 654	49 897 574
Sum kontorlokaler		4 269 040	4 069 150	3 973 662
Sum Leie maskiner + software IKT		1 565 800	1 601 510	1 138 907
Sum inventar og utstyr		125 000	125 000	66 642
Sum Eksterne honorar		841 500	577 900	489 563
Sum kontorrekvisita		324 000	320 000	
Sum telefon og nettportaler		297 899	342 500	678 440
Sum Reise- og diettkostnader		1 640 000	1 640 000	2 040 334
Sum Reklame og markedsføring		200 000	200 000	183 316
Sum kontingenter		584 000	598 000	558 839
Sum andre kostnader		91 000	91 000	107 697
Ordinære avskrivninger		350 000	370 000	352 781
Sum TOTALE driftskostnader	10 288 250	10 288 250	9 935 060	9 590 183
Total sum kostnader	61 274 299	61 274 300	57 645 714	59 487 757
Driftsresultat	1 202 800	1 202 800	1 021 714	7 657 718
Renteinntekter, bank	- 200 000	- 200 000	200 000	-233 195
Betalbar skatt				52 320
Bruk av fond	- 1 002 800	- 1 002 800	-821 715	-7 476 842
Sum finans	- 1 202 800	- 1 202 800	1 021 714	0
Resultat etter finans	0	0	0	
Avsatt til fri egenkapital				
Avsetning overskudd				

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

21.01.2025

Saknr

09/25

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/18 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget godkjenner protokollen fra dagens møte.

Saksopplysninger

Protokollen fra dagens møte vil bli gjennomgått for godkjenning i møtet.